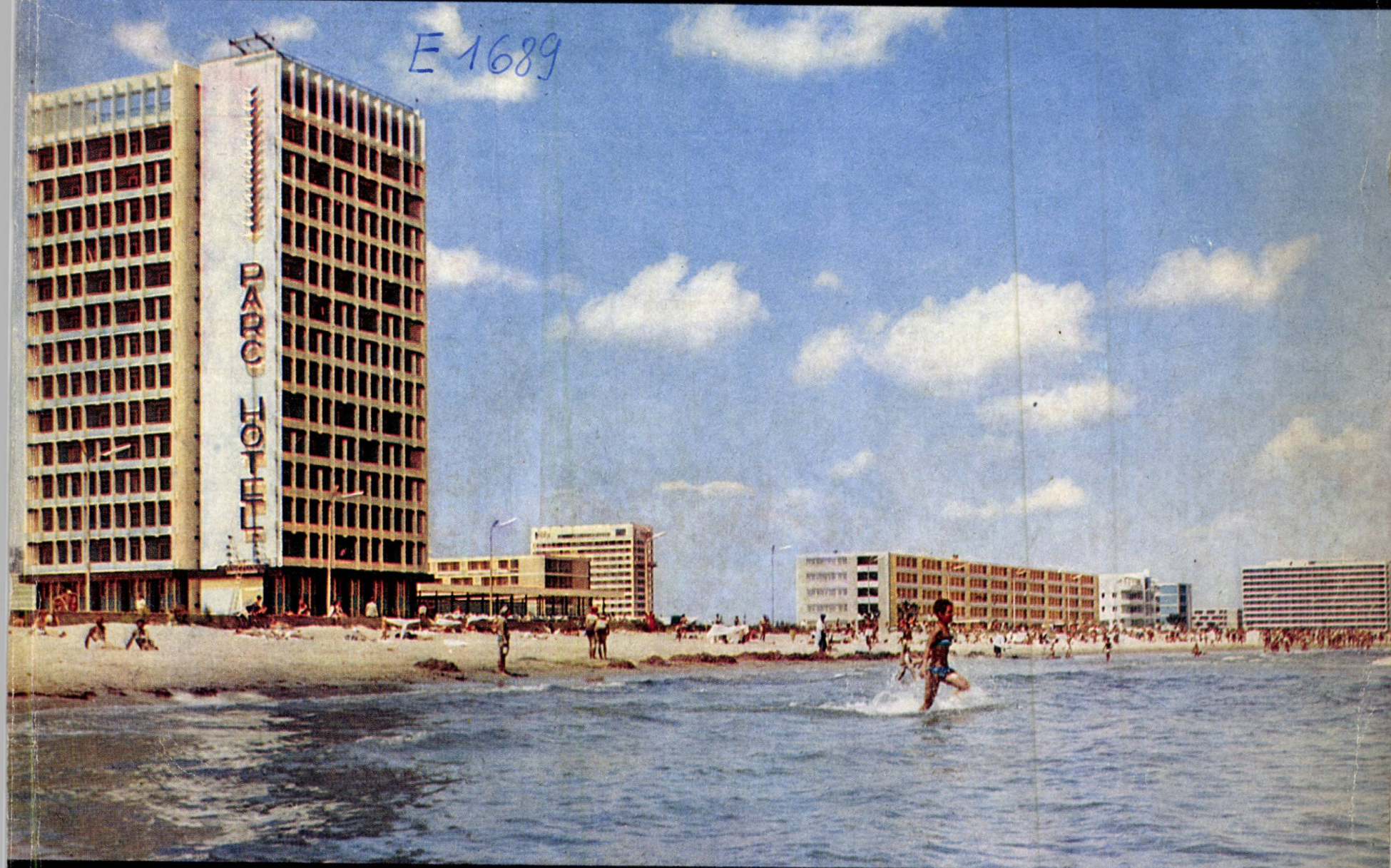
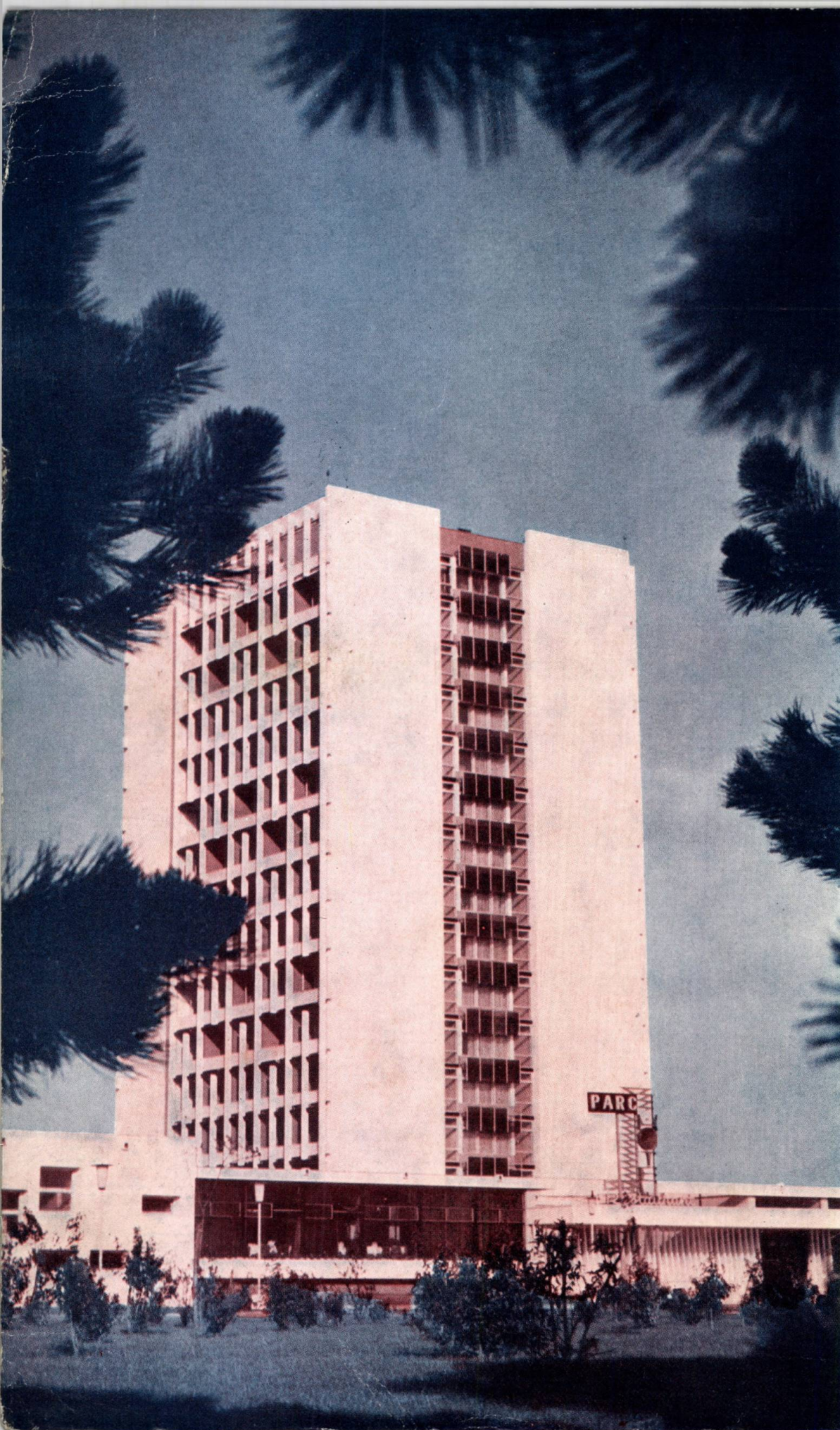

arhitectura RPR

E 1689

1 1963

ПЕРЕДОВАЯ

Гривица Рошие 1933 — 1963

ПОБЕРЕЖЬЕ ЧЕРНОГО МОРЯ В 1962 г.

- Арх. Виолета Константинеску — Гостиница «Парк» в Мамае
 Арх. Мина Лауриан — Гостиница «Перла» в Мамае
 Архитекторы С. Манолеску, И. Рэдукану, Д. Русован — Дом отдыха в Эйфория
 Арх. М. Станку — Ресторан-кофейня в Эйфория-Южная

ЖИЛИЩНОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО

- Арх. С. Манолеску — Жилая застройка в районе пассажирского вокзала в г. Констанца

НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ

- Доцент арх. М. Алифанти — Поиски в области разработки типов массового жилья

ВОПРОСЫ МЕБЛИРОВКИ КВАРТИР

- Арх. Михай Енеску — О внутреннем убранстве и комфортабельности жилищ

ПАМЯТНИКИ АРХИТЕКТУРЫ

ХРОНИКА

EDITORIAL

Grivitza Roşie 1933 — 1963

LITTORAL 1962

- Violeta Constantinesco, architecte — «Parc-Hôtel» à Mamaia
 Mina Laurian, architecte — Hôtel «Perla» à Mamaia
 S. Manolesco, I. Raducanu, — Maisons de repos à Eforie-Sud
 D. Rusovan, architectes
 M. Stanco, architecte — Restaurant-confiserie à Eforie-Sud

HABITATIONS

- S. Manolesco, architecte — Ensemble d'habitations dans la zone de la gare de Constantza

ÉTUDES

- M. Alifanti, conf. architecte — Recherches dans le domaine de l'élaboration des types d'habitations en série

ÉQUIPEMENT

- Mihai Enescu, architecte — Agencement intérieur et confort des logements

MONUMENTS HISTORIQUES

CHRONIQUE

LEITARTIKEL

Grivița Roşie 1933 — 1963

SCHWARZMEERKÜSTE 1962

- Arch. Violeta Constantinesco — «Parc»-Hotel — Mamaia
 Arch. Mina Laurian — Hotel «Perla» — Mamaia
 Arch. S. Manolescu, — Erholungsheime in Süd-Eforie
 I. Raducanu, D. Rusovan
 Arch. M. Stanco — Restaurant-Konditorei in Süd-Eforie

WOHNUNGEN

- Arch. S. Manolescu — Wohnkomplex im Umkreis des Bahnhofes Konstanza

STUDIEN

- Conf. Arch. M. Alifanti — Forschungen auf dem Gebiete der Ausarbeitung von typen für Massenwohnungen

MÖBLIERUNG

- Arch. Mihai Enescu — Inneneinrichtung und Komfort der Wohnungen

HISTORISCHE DENKMÄLER

CHRONIK

EDITORIAL

Grivița Roşie 1933—1963

THE SEASIDE IN 1962

- Violeta Constantinesco, arch. — The «Parc» Hotel at Mamaia
 Mina Laurian, arch. — The «Perla» Hotel at Mamaia
 S. Manolescu, I. Raducanu, — Recreation houses at Eforie-Sud
 D. Rusovan, arch.
 M. Stanco, arch. — Restaurant-Sweetroom at Eforie-Sud

HOUSING

- S. Manolescu, arch. — Housing project inside the zone of the Constantza railway station

STUDIES

- M. Alifanti, lecturer, arch. — Research work in the field of large community housing design

FURNITURE

- Mihai Enescu, arch. — Interior outfitting and residential comfort

HISTORICAL MONUMENTS

THE CHRONICLE

ORGAN AL UNIUNII
ARHITECȚILOR DIN R.P.R.
ȘI AL COMITETULUI DE STAT
PENTRU CONSTRUCȚII,
ARHITECTURĂ ȘI SISTEMATIZARE

arhitectura RPR

E 1689

s u m a r

● EDITORIAL

GRIVIȚA ROȘIE 1933 — 1963

2

● LITORAL 1962

HOTELUL « PARC » — MAMAIA

6

HOTELUL « PERLA » — MAMAIA

20

CASE DE ODIHNĂ LA EFORIE SUD

26

RESTAURANT-COFETĂRIE LA EFORIE SUD

30

● LOCUINȚE

ANSAMBLU DE LOCUINȚE ÎN ZONA GĂRII CONSTANȚA

35

● STUDII

CĂUTĂRI ÎN DOMENIUL ELABORĂRII TIPURILOR DE
LOCUINȚE DE MASĂ

40

● MOBILIER

AMENAJAREA INTERIOARĂ ȘI CONFORTUL LOCUINȚELOR

48

● MONUMENTE ISTORICE

UNELE PROBLEME DE RESTAURARE A MONUMENTELOR
ISTORICE

54

CÎTEVA CONCLUZII ÎN LEGĂTURĂ CU DESCOPERIREA TEZAU-
RULUI DE STATUI ANTICE DE LA TOMIS

56

● CRONICA

60

Arh. Violeta Constantinescu

Arh. Mina Laurian

Arh. Ș. Manolescu, I. Răducanu,
D. Rusovan

Arh. M. Stancu

Arh. Ș. Manolescu

Conf. arh. M. Alifanti

Arh. Mihai Enescu

Arh. V. Bilciurescu

V. Canarache

1

ANUL XI NR. 1 (80) 1963

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Conf. arh. M. ALIFANTI, arh. M. BERCO-
VICI, arh. M. CAFFÉ, prof. arh. M. LOCAR,
ing. A. LUPESCU, arh. M. MELICSON
(redactor șef), arh. C. MOȘINSCHI,
arh. GH. PAVLU, conf. arh. G. PETRAȘCU.

BUCUREȘTI — RAIONUL 30 DECEMBRIE — STR. EPISCOPIEI NR. 9

GRIVIȚA ROȘIE 1933 - 1963

Se împlinesc 30 de ani de la eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști din ianuarie—februarie 1933. Organizată și condusă de Partidul Comunist din România, clasa muncitoare a dat atunci una din însemnatele bătălii din șirul de mari acțiuni organizate împotriva regimului burghezo-moșieresc înainte de 23 August 1944, ridicându-se cu hotărâre și elan împotriva curbelor de sacrificiu, mizeriei, înrăutățirii condițiilor de trai, împotriva înfeudării tot mai mari a țării puterilor imperialiste, împotriva fascismului și a pregătirii războiului antisovietic.

Apreciind importanța impresionantelor lupte din ianuarie—februarie 1933, tov. Gh. Gheorghiu-Dej arată că «prin înaltul lor nivel de organizare, prin amploarea și spiritul lor revoluționar, aceste lupte au marcat un moment de cotitură în dezvoltarea partidului și a întregii mișcări muncitorești» (Gh. Gheorghiu-Dej — «40 de ani de luptă a partidului»).

Muncitorii de la C.F.R.—sub conducerea Comitetului Central de acțiune pe țară, al cărui secretar era tov. Gh. Gheorghiu-Dej—au dat în 1933 exemplul unui neasemuit eroism revoluționar. Atelierele Grivița din București—cetate înaintată a proletariatului din România—au fost teatrul unor înverșunate și sângeroase lupte.

Cartierul Grivița—însingurat acum 30 de ani—era un cartier mizer, exemplu tipic al mahalalei bucureștene din trecut, ținut în stare de jalnică înapoiere și sărăcie, cu locuințe improvizate și insalubre, construite la întâmplare, fără nicio ordine urbanistică, cu străzi desfundate, lipsite de cele mai elementare lucrări edilitare. Calea Griviței însăși, spre care se îngărmădeau cele mai «arătoase» construcții ale cartierului, oferea trecătorului imaginea unei aglomerări dezordonate de clădiri informe și nesănătoase. Crîncena exploatare de la ateliere se completa cu condițiile de promiscuitate în care erau obligați să trăiască ceferiștii și familiile lor.

Războiul hitlerist a adus și mai multă mizerie în cartierul Griviței, transformând în ruine majoritatea clădirilor.

Abia în anii puterii populare, cartierului Griviței a început să i se acorde atenția cuvenită unui centru muncitoresc, trecându-se la radicala lui asanare urbanistică. Noi ansambluri de locuințe și dotări social-culturale au înfrumusețat magistrala, lărgită și modernizată sub toate aspectele. Începând din Piața Gării de Nord și continuând pe Calea Griviței până la podul Constanța, au fost construite în ultimii ani 7 000 apartamente, aproape o sută de magazine și ateliere pentru deservirea populației, două cinematografe, trei școli etc. Grijă partidului pentru continua îmbunătățire a condițiilor de trai ale oamenilor muncii se reflectă în confortul ridicat al noilor locuințe, în asigurarea ansamblurilor realizate cu dotările social-culturale corespunzătoare unei vieți civilizate, în realizarea tuturor lucrărilor edilitare la nivelul tehnicii contemporane. Ansambluri arhitecturale ca cele din Piața Gării de Nord, din fața Atelierelor « Grivița Roșie », din Piața 3 Decembrie, conferă Căii Griviței o nouă scară și o nouă demnitate. Cât de mult se deosebesc aceste noi complexe urbanistice cu blocuri impunătoare de 7—13 etaje, cu magazine ample de cele mai variate profiluri, cu cinematografe moderne, cu spații largi de circulație, de vechea Cale a Griviței, înecată în noroi sau praf, cu maghernițe peticite și maidane pline de gunoi ! Este deosebirea care există între viața asuprită și chinuitoare pe care o ducea în trecut clasa noastră muncitoare și traiul său fericit de astăzi, când grija pentru condițiile de trai ale oamenilor muncii constituie preocuparea de seamă a partidului și statului.

Reconstrucția Căii Griviței și a întregii țări a devenit posibilă numai după ce regimul burghezo-moșieresc a fost răsturnat ca urmare a luptelor revoluționare consecvente duse de clasa muncitoare, după ce cauza pentru care au luptat muncitorii Griviței în 1933 a devenit victorioasă în patria noastră. Sub

conducerea comuniștilor a fost instaurată puterea democratic-populară, a fost lichidată exploatarea omului de către om, socialismul a învins pe deplin și definitiv. În aceste condiții s-a trecut la marea operă de construcție și reconstrucție a țării, de ridicare a nivelului întregii economii și culturii, de continuă și susținută îmbunătățire a traiului oamenilor muncii. Reconstrucția Căii Griviței este un element component al acestei acțiuni de mare amploare ale cărei concretizări se constată astăzi pretutindeni pe cuprinsul patriei noastre.

«Calea Griviței, pe care războiul a pustiit-o — arăta tov. Gh. Gheorghiu-Dej — nu numai că a renăscut din cenușă, dar, cu noile ei blocuri de locuințe a devenit una din podoaabele Capitalei, simbolizând schimbarea la față a întregii țări sub razele soarelui dătător de viață al socialismului » (Gh. Gheorghiu Dej — Cuvântare la mitingul de la Uzinele « Grivița Roșie », Scînteia nr. 5565 din 20 iunie 1962).

Calea Griviței este însă numai un exemplu. În întreaga țară se desfășoară mari lucrări de construcții ce schimbă fața orașelor. Noi ansambluri urbane, concepute după principiul modern al unităților structurale complexe de locuințe și dotări, sînt puse la dispoziția oamenilor muncii, asigurându-le un trai sănătos și confortabil. Socialismul tinde să asigure tuturor un nivel înalt de satisfacere atât a funcțiilor complexe sociale cât și a necesităților personale de locuire și odihnă. Socialismul reprezintă triumful glorioasei cauze pentru care s-au jertfit eroic muncitorii ceferiști și petroliști în ianuarie—februarie 1933.

Amintirea luptelor din 1933, de la desfășurarea cărora aniversăm acum împlinirea a 30 de ani, constituie pentru toți oamenii muncii din țara noastră, un îndemn pentru noi eforturi în cadrul operei generale și complexe de desăvîrșire a construcției socialismului, de realizare deplină a idealului luminos pentru care au luptat cu dîrzenie și spirit de sacrificiu și muncitorii Griviței sub conducerea comuniștilor.

litoral 1962

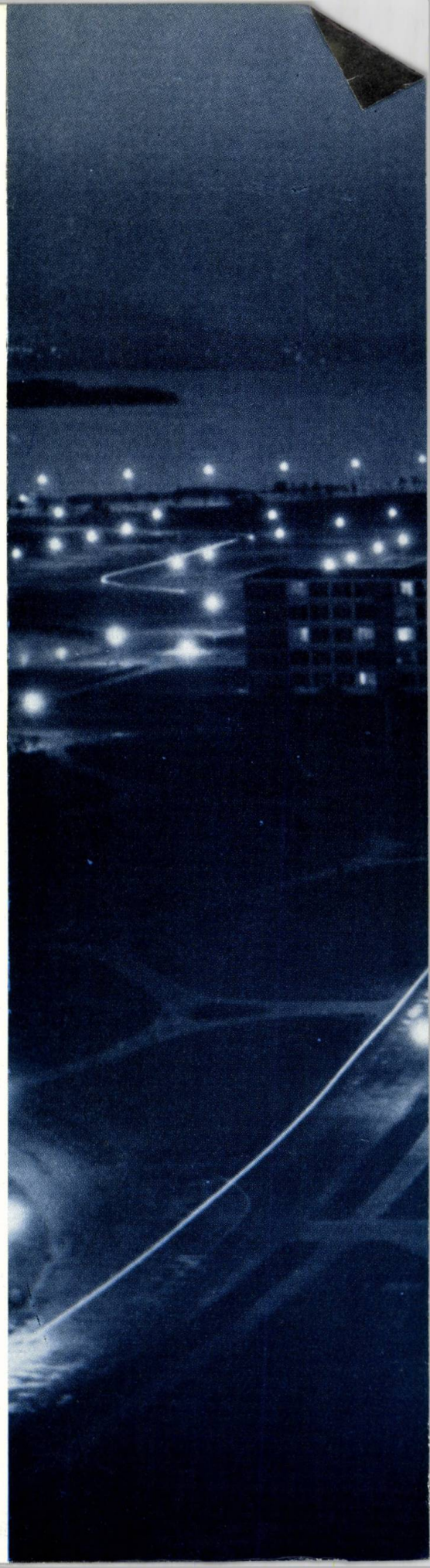
În anul 1962 acțiunea de construcție în localitățile balneo-climatice de pe litoralul Mării Negre a continuat cu succes, la realizările din anii precedenți adăugându-se noi construcții valoroase.

La Mamaia, marele ansamblu de 10 000 de paturi a fost în linii mari terminat.

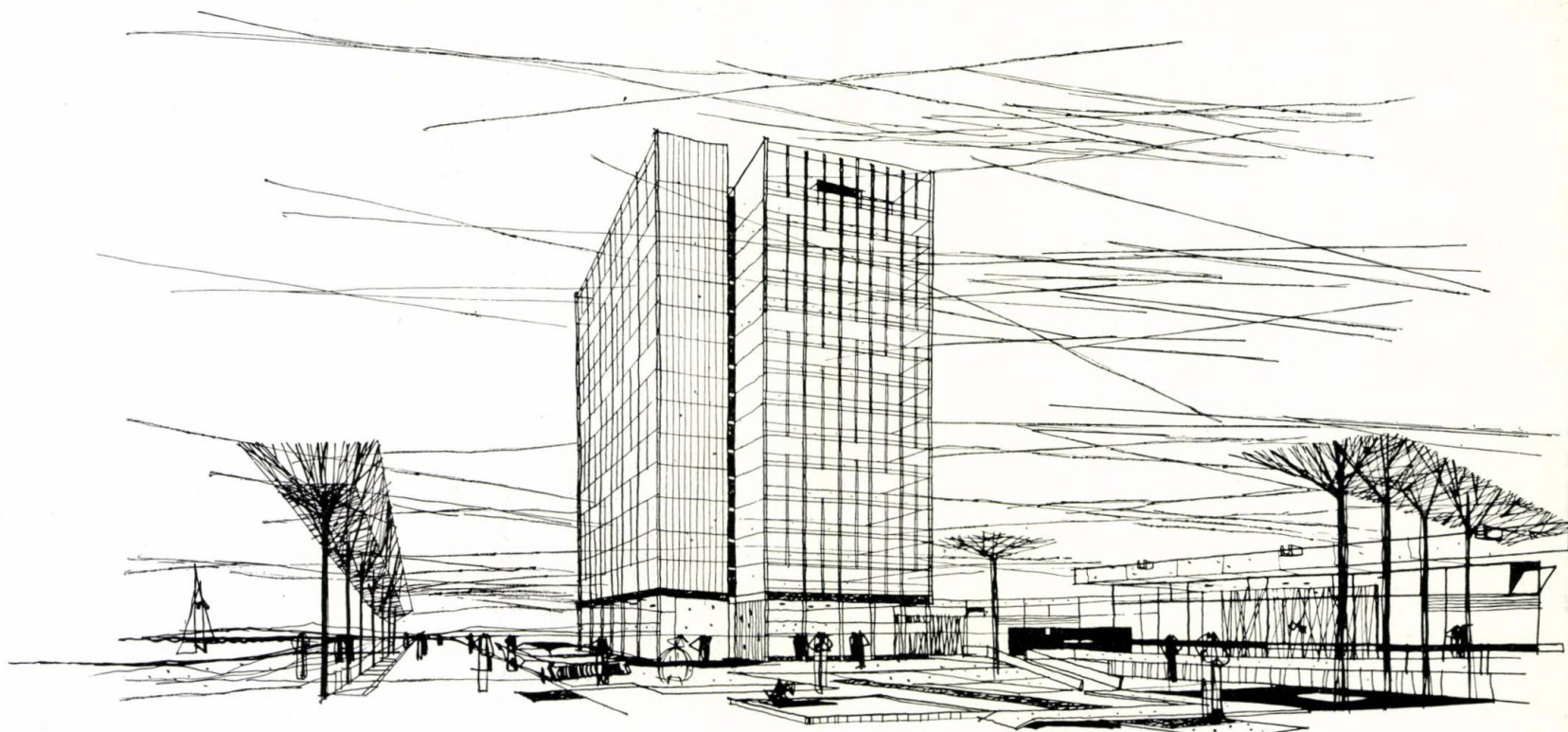
La Eforie, un nou ansamblu de 1500 de paturi a fost început, executându-se în anul trecut două noi blocuri de cazare; a fost terminat de asemenea un restaurant-cofetărie cu o capacitate de 750 de locuri. Alte lucrări au fost executate la Techirghiol, Constanța, Năvodari etc.

În numărul de față al revistei prezentăm patru dintre aceste construcții: hotelul „Parc” și hotelul „Perla” de la Mamaia, care fac parte din ansamblul arhitectural propus pentru premiul de stat, precum și blocurile de cazare și restaurantul de la Eforie Sud, lucrări premiate pe 1962 de către Uniunea Arhitecților din R.P.R.

Mamaia — Vedere generală de noapte a ansamblului

Perspectivă

HOTELUL «PARC» MAMAIA

Autor: arh. Violeta Constantinescu; coautor: arh. Gabriela Gheorghiu

Rezistență: inginerii I. Neacșu, G. Gheorghiu
ISCAS

Vedere aeriană a ansamblului de la Mamaia

Vederea ansamblului dinspre « Pescărie »

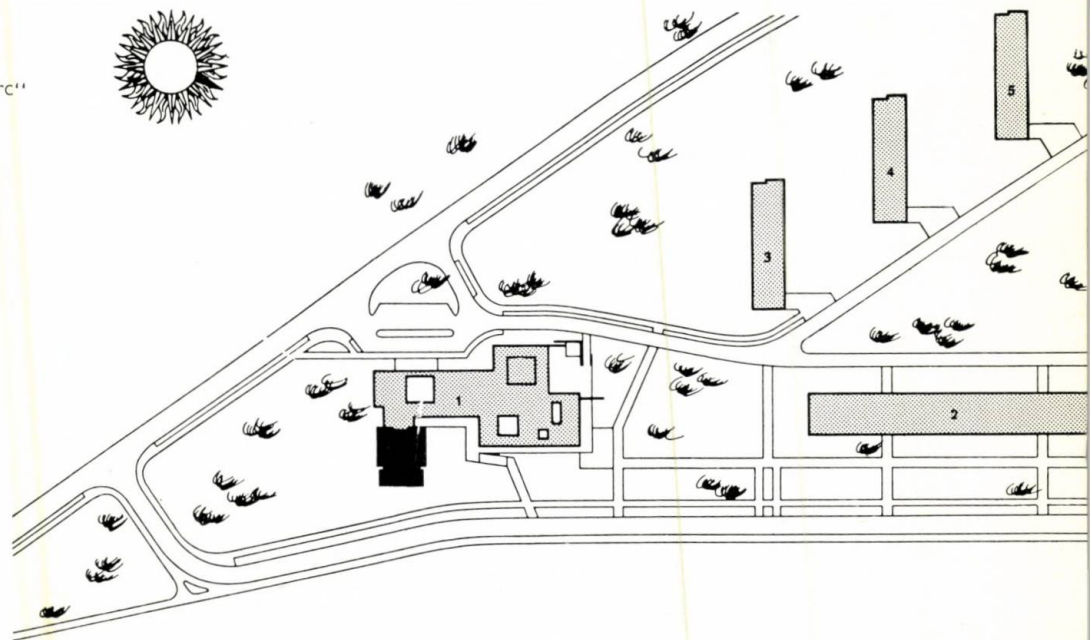
Grupul hotelier « Parc » face parte din lucrările etapei a II-a din ansamblul de 10 000 de paturi din stațiunea de odihnă Mamaia.

Constituind punctul de intrare în Mamaia, hotelul a fost conceput ca cea mai înaltă construcție din stațiune, formînd cap de perspectivă al autostrăzii ce vine dinspre Constanța.

Cu caracter permanent și cu grad de confort de categoria I-a, hotelul-restaurant « Parc » funcționează ca o unitate separată, beneficiind de spații de recepție superioare celorlalte hoteluri și de un

PLAN DE SITUAȚIE

- 1 — Hotel restaurant „Parc”
- 2 — Hotel „Dacia”
- 3 — Hotel „Lotus”
- 4 — Hotel „Delfin”
- 5 — Hotel „Pescăruș”

restaurant independent. Construcția se compune din hotelul propriu-zis, partea de recepție, restaurantul și serviciile lui.

Pentru a se obține o expunere optimă a camerelor de cazare în lunile de vară, spre nord, sud și est, precum și pentru evitarea orientării către vest și oferirea panoramei marine, s-a adoptat un principiu nou, cu caracter experimental, în ceea ce privește partiul hotelului propriu-zis. Astfel, pe un plan rectangular (vezi schița plan etaj curent), camerele pentru vizitatori

sînt dispuse pe laturile nord, sud și est, în jurul unui nucleu compus din circulația verticală (lifturi și scară) și serviciile anexe.

Capacitatea de cazare cerută (426 paturi) fiind relativ mare față de posibilitățile desfășurării pe teren, ținînd seama că amplasamentul este încadrat de cele două circulații longitudinale ale stațiunii, hotelul propriu-zis a fost conceput pe 16 niveluri: subsol, parter, 13 etaje și terasa.

Fiecare nivel cuprinde 15 garsoniere, un apartament și serviciile

anexe. Garsoniera este compusă din: vestibul cu dulap înzidit și vestiar, grup sanitar cu W.C., lavabo prevăzut cu duș de mînă, cameră cu 2 paturi și o logie. Apartamentul este compus din vestibul și grup sanitar — similare garsonierei — hol, dormitor și 2 logii. Serviciile anexe cuprind: oficiu cu dotările respective unei bune serviri, depozit de rufe, cameră cu grup sanitar pentru personalul auxiliar etc.

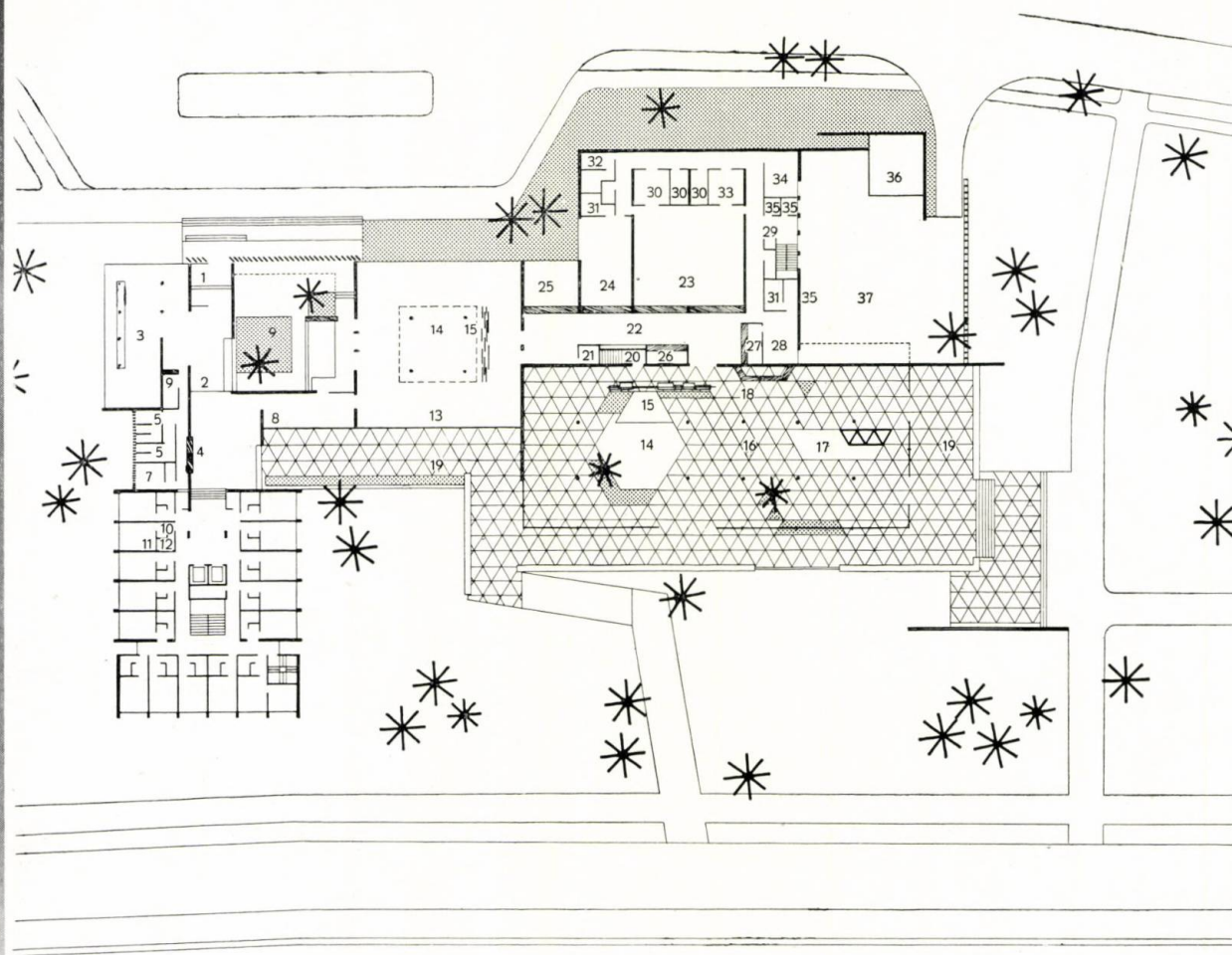
La ultimul nivel al turnului a fost creat un spațiu de agrement

Vedere aeriană a hotelului «Parc»

Hotelul « Parc »

acoperit și parțial descoperit și terase de coronament, care dau o deosebită valoare panoramei unice a suitei de volume armonioase și variate ale întregului complex înconjurat de apă — pe de o parte marea, pe de alta lacurile.

Sistemul constructiv adoptat, atât din motive economice cât și din necesitatea de reducere a timpului de execuție, este o structură cu diafragme portante din beton armat, realizate cu cofraje glisante. Acest lucru a oferit posibilitatea realizării aceluiași plan curent pe toate nivelurile inclusiv parterul, iar spațiile de deservire fiind concepute în cea mai mare parte în afara construcției curente.

Piese de recepție și restaurantul sînt realizate pe un singur nivel, iar serviciile restaurantului pe două niveluri.

Pentru recepție sînt prevăzute piese tratate și finisate corespunzător categoriei de confort a hotelului: vestibul, hol de primire, ghișeu portar, așteptare, salon, curte interioară parțial acoperită, vestiar, birouri, grup sanitar, depozite etc. Accesul este asigurat de două intrări, legate de cele două artere de circulație adiacente hotelului.

Restaurantul, format dintr-o sală permanentă și o terasă estivală — conceput cu independență de organizare dat fiind caracterul permanent al hotelului pe care îl deservește — a fost dotat cu toate serviciile necesare.

Curtea interioară, terasa parțial acoperită, terase, diferențe de nivel, rampe, trepte, fîntîni, bazine, jardiniere, plantații interioare, traforuri decorative și altele, au fost folosite pentru variația și armonia aspectului arhitectural și crearea legăturii construcției cu cadrul înconjurător.

Pentru asigurarea caracterului permanent al grupului hotelier «Parc» au fost prevăzute instalații de încălzire cu convectori.

În afara instalațiilor de iluminat, forță, sanitare, ventilații etc. au fost prevăzute instalații telefonice pe fiecare nivel și în toate apartamentele.

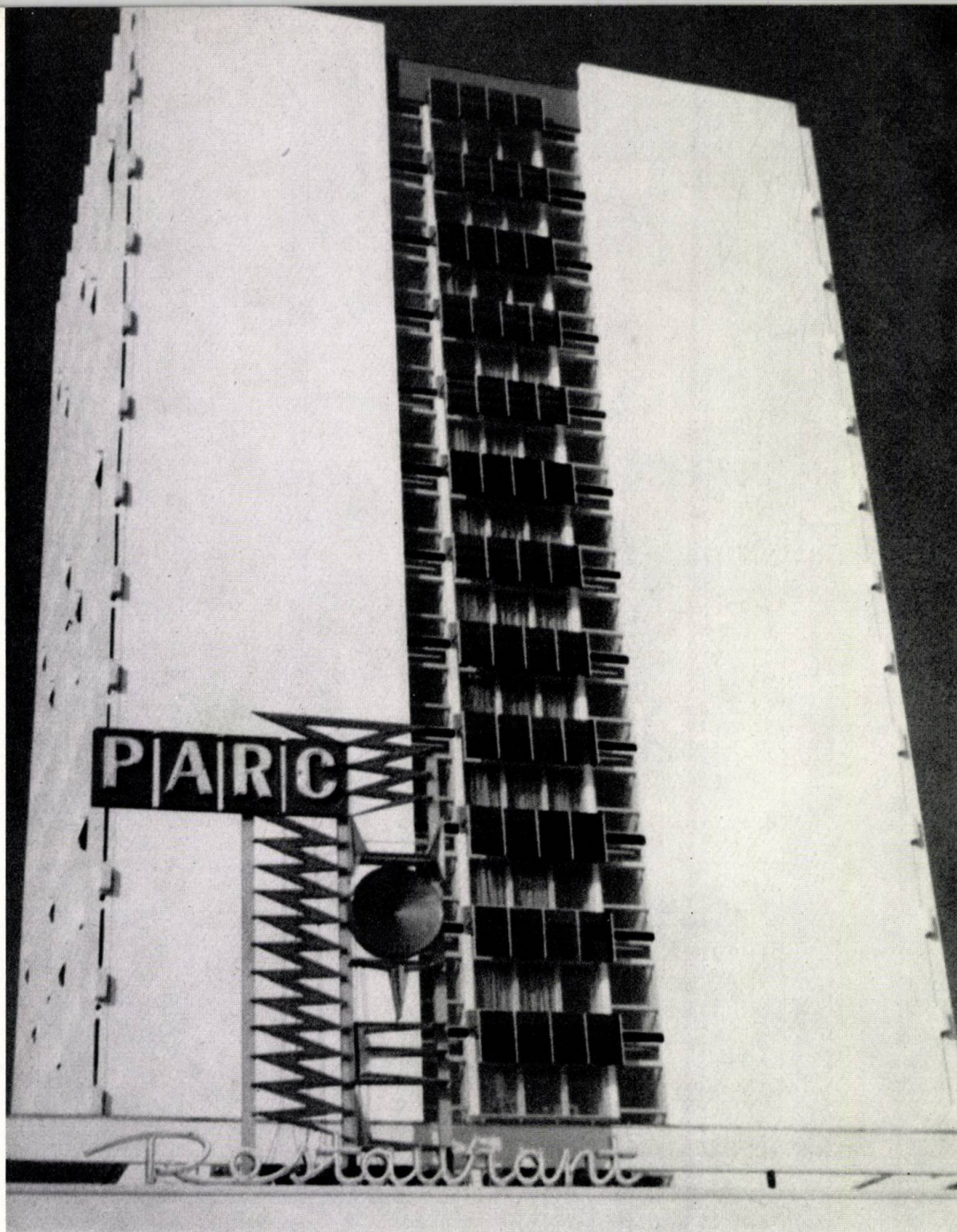
1 — Vederea hotelului «Parc»

2 — PLAN PARTER

1. Windfang — 2. Hol — 3. Salon
4. Portar — 5. W. C. — 6. Vestiar — 7.
Administrație — 8. Acces spre plajă
9. Grădină interioară — 10. Vestibul
11. Cameră cu 2 paturi — 12. W. C.
13. Sală de mese încălzită — 14. Ring
de dans — 15. Orchestră — 16. Sală
de mese pentru vară — 17. Bazin
18. Bar — 19. Terasă — 20. W. C.
21. Birou responsabil — 22. Oficiu
23. Bucătărie — 24. Bucătărie rece
25. Spălător veselă — 26. Spălător
pahare — 27. Băuturi — 28. Depozit
băuturi — 29. Monte-charge — 30. Pre-
parări — 31. Grup frigorifer — 32.
Bucătarșef — 33. Spălător vase — 34.
Sală de mese personal 35. Depozite
36. Transformator — 37. Curte de
serviciu.

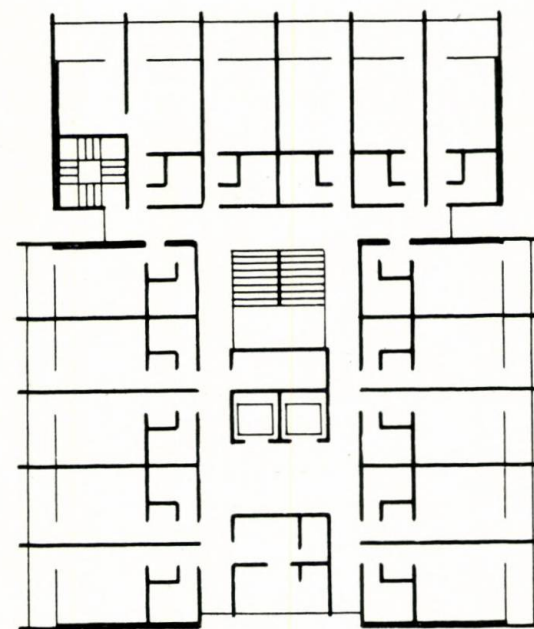
3 — Vederea hotelului «Parc»
dinspre hotelul «Perla»

I 2 | 3

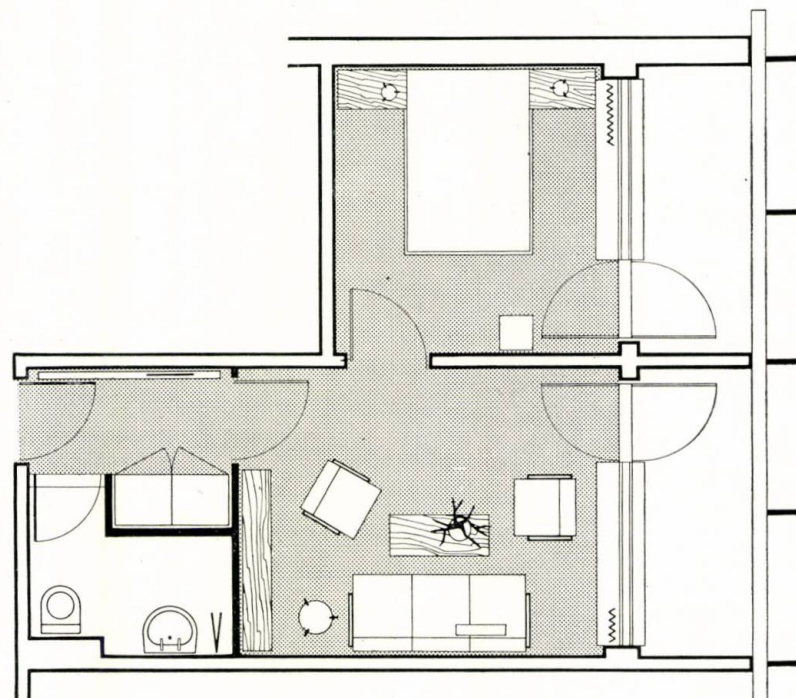
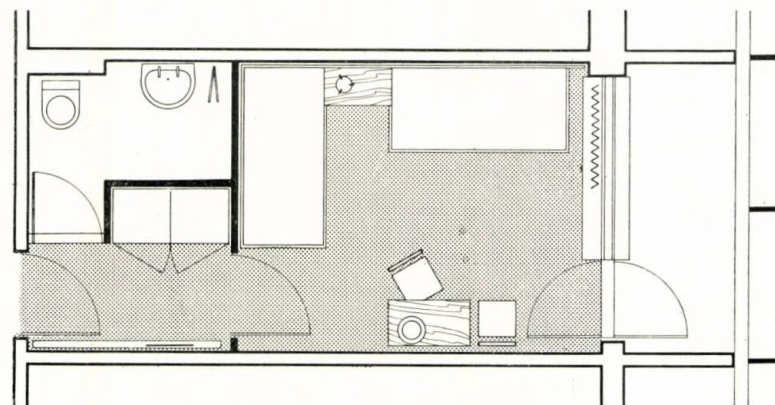
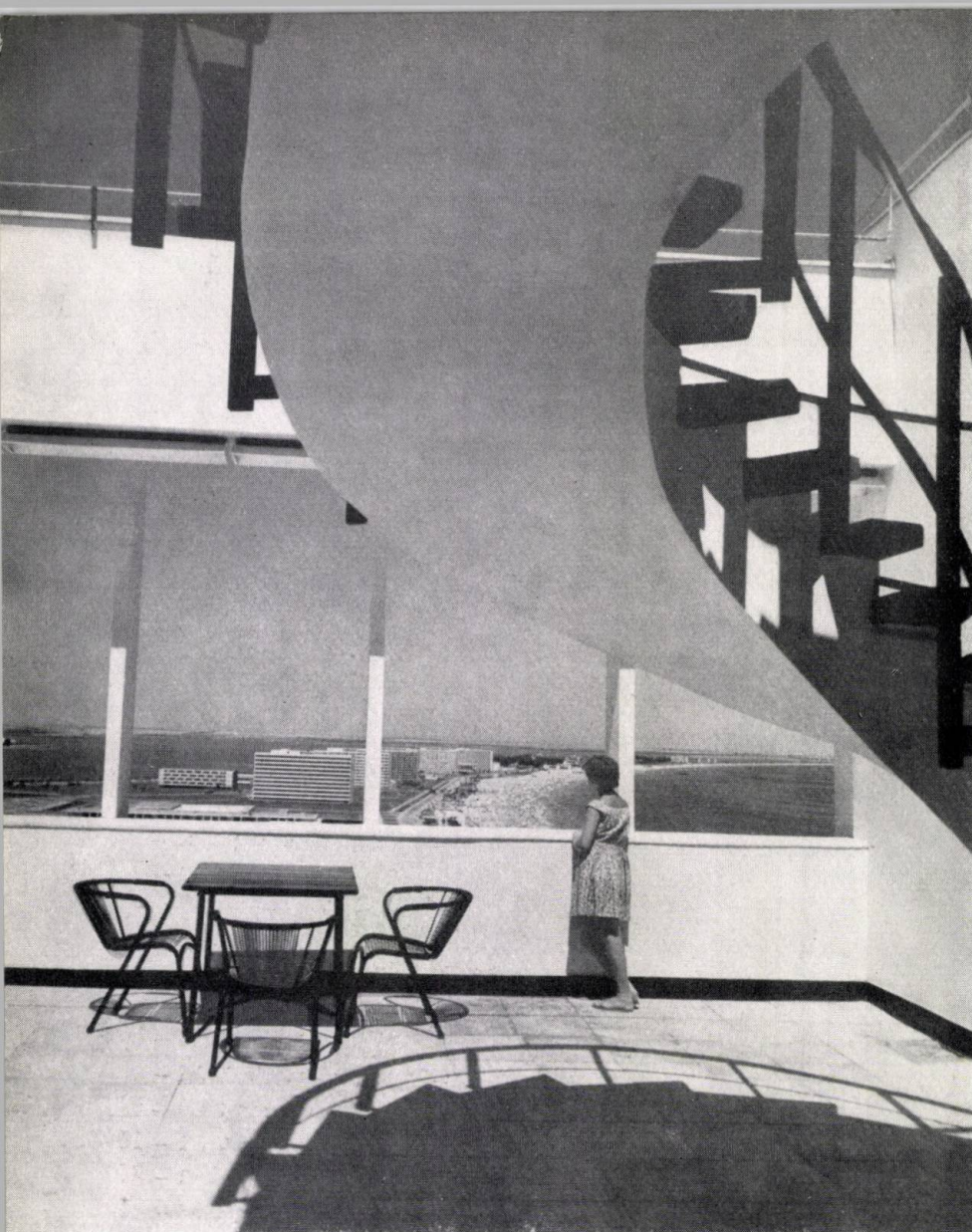
- 1 — Detaliu de fațadă
- 2 — Plan nivel curent
- 3 — Hotel „Parc” — Vedere

Tratarea fațadelor a urmărit sublinierea siluetei turnului. Rezolvarea funcțională a planului este exprimată și în plastica de fațadă, marcînd prin elemente deosebite partea de cazare și cea de circulație. Detalierea logiilor cu o serie de elemente verticale alternate, desfășurate pe mai multe niveluri și elemente orizontale pe mai multe planuri, divers colorate, dau vibrație fațadelor și accentuează senzația de înălțime a hotelului.

Subsolul și parterul formează soclul construcției, fiind rezolvate fără logii și fără trama de fațadă a nivelurilor curente.

Intrarea principală este generos tratată, o suită de voaluri de beton și o copertină delimitând peronul de acces în hotel.

Restul fațadelor pieselor de recepție și ale anexelor corespund necesităților funcționale și puse în valoare de anumite materiale speciale: placaje de ceramică (producție Uzinele « Karl Marx » — Tîrnăveni), piatră de Tohani, cărămidă aparentă, trafouri din elemente prefabricate etc.

Pardoselile au fost studiate în mod special, folosindu-se dalaje din

marmură albă de Rușchița, neagră de Moneasa la hol și salon, mozaic roman din deșeuri de Rușchița la sala restaurantului, pardoseli din beton cu mărgăritar spălat, cu un desen din fișii de Bampotoc la terasa restaurantului, care este prevăzută și cu un ring de dans realizat din andezit de Baia-Mare. La partea de cazare s-au folosit pardoseli din covor PVC (producție Combinatul « Horia, Cloșca și Crișan » — Turda) și, experimental la 3 niveluri, mochetă de iută (producție Uzinele Textile — Cîsnădie).

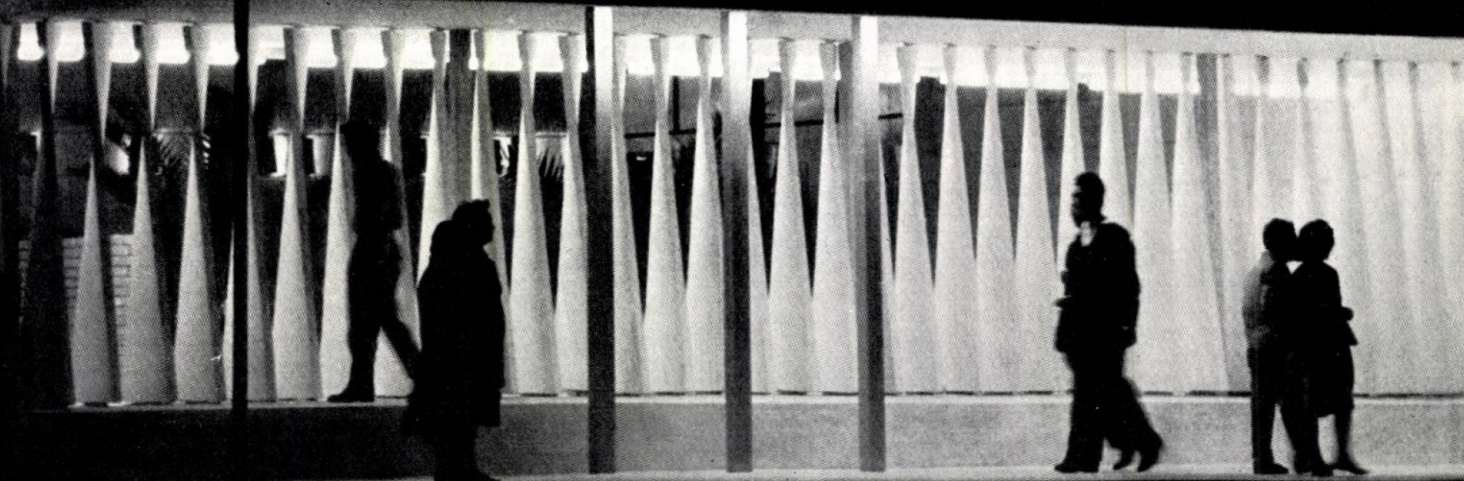
Pereții pieselor de recepție găsesc în completarea finisajelor amintite: lambriuri furniruite cu paltin, panouri decorative, realizate din paltin masiv de diverse tonalități pe suport metalic, și mari suprafețe vitrate protejate cu draperii decorative (producție « Munca Textilă » — București).

În general, s-a urmărit ca iluminatul incandescent și fluorescent, atât la interior cît și la exterior, să fie astfel dispus încît să sublinieze plastica arhitecturală și să dea o ambianță plăcută. În acest scop s-au folosit elemente de sticlă (producție

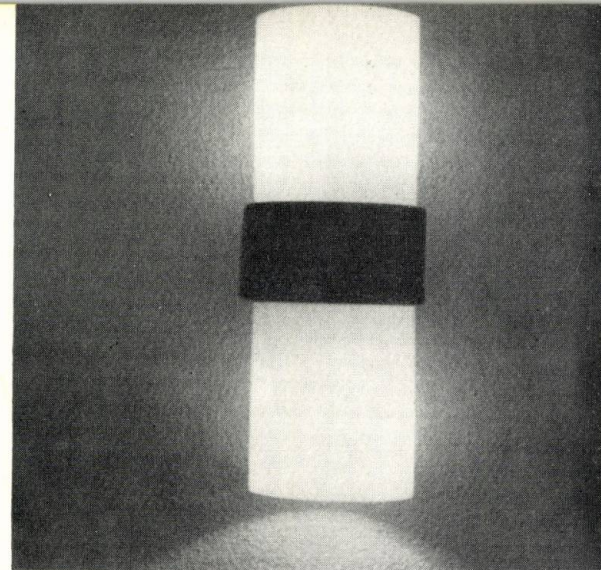
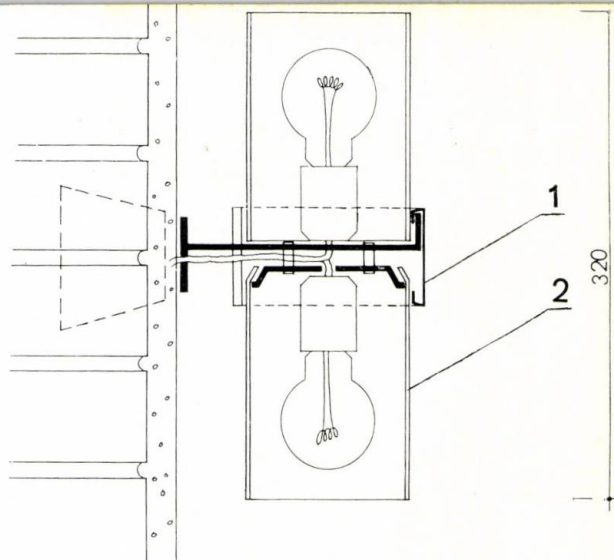
2
I 3 4

- 1 — Detaliu de scară, ultimul nivel
- 2 — Detaliu de cameră cu 2 paturi
- 3 — Detaliu de apartament cu 2 camere
- 4 — Detaliu de fațadă

PARC
HOTEL
Restaurant

1 2	7 8 9
3 4	10 11 12
5 6	13 14 15

1 — Detaliu de aplică

1. Aluminiiu eloxat — 2. Sticlă opală $\varnothing$ 110 mm

2 — Vedere aplică

3 — Detaliu de cameră

4 — Stofă pentru draperie

5 — Lămpi pentru hol

6 — Detaliu de lampă pentru hol

1. $\square$ 10 mm. — 2. Piesă metalică de legătură
3. Profil de tablă vopsit Duco — 4. Fir — 5.
Piesă metalică pentru susținere — 6. Sticlă
opală $\varnothing$ 120 mm

7 — Schiță de fotoliu pentru hol

8 — Detaliu de pardoseală la restaurant

9 — Schiță de scaun pentru restaurant

10 — Masă pentru restaurant

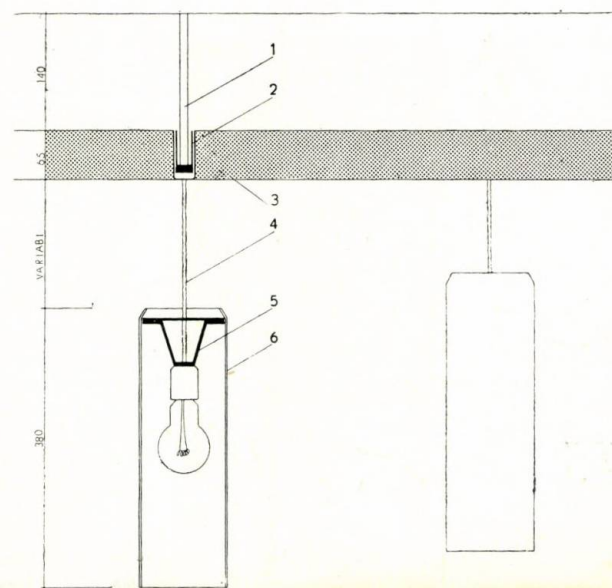
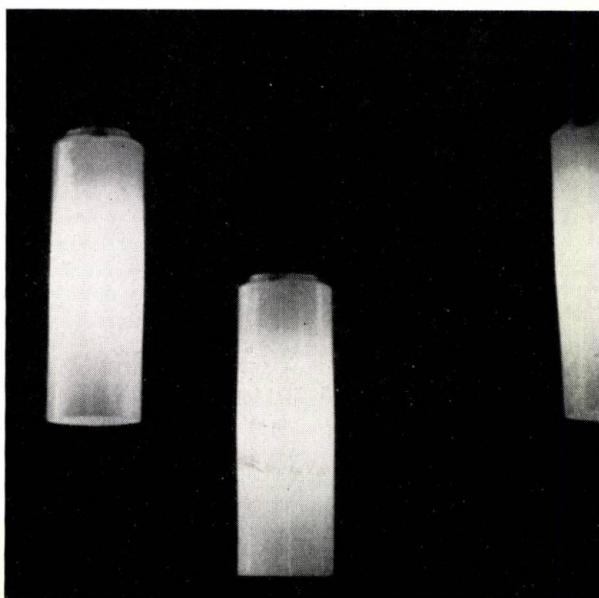
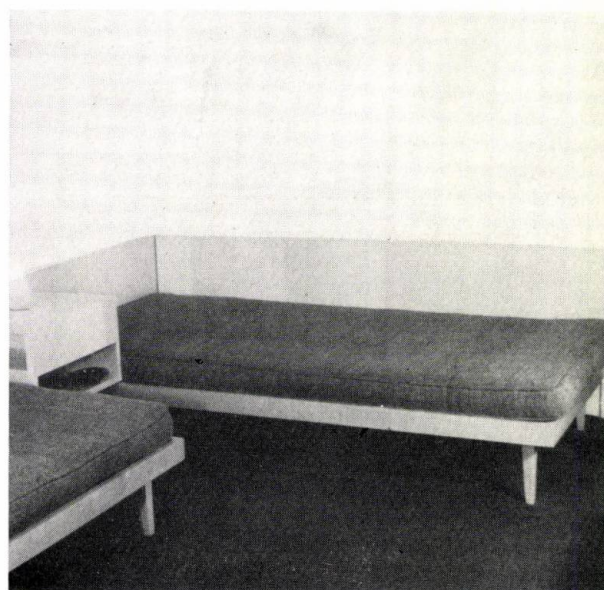
11 — Schiță de măsuță pentru hol

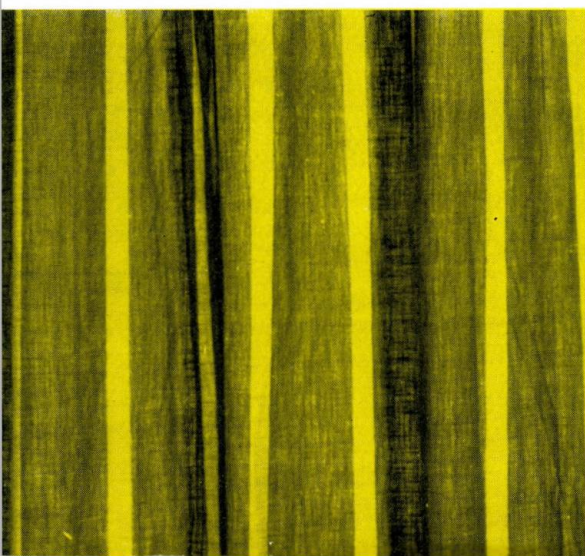
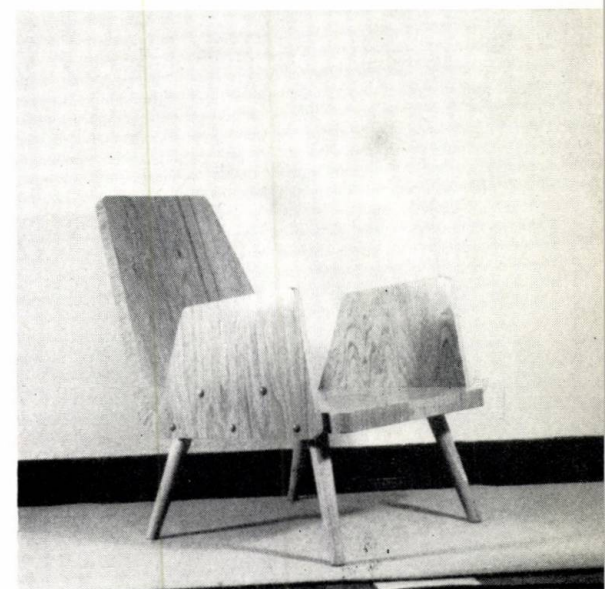
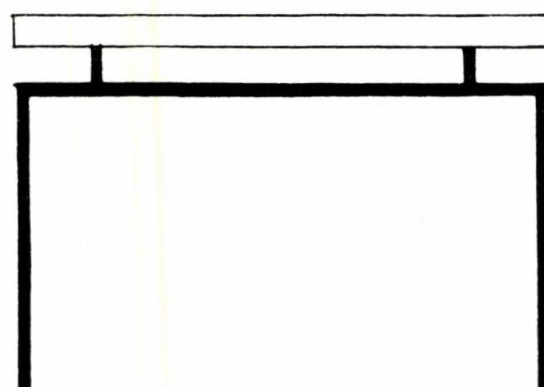
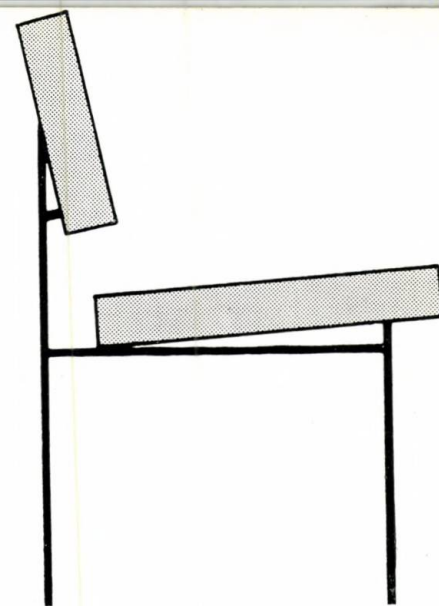
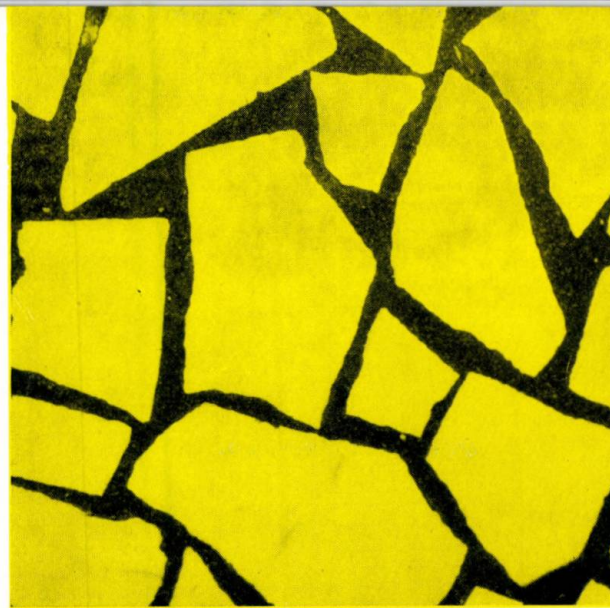
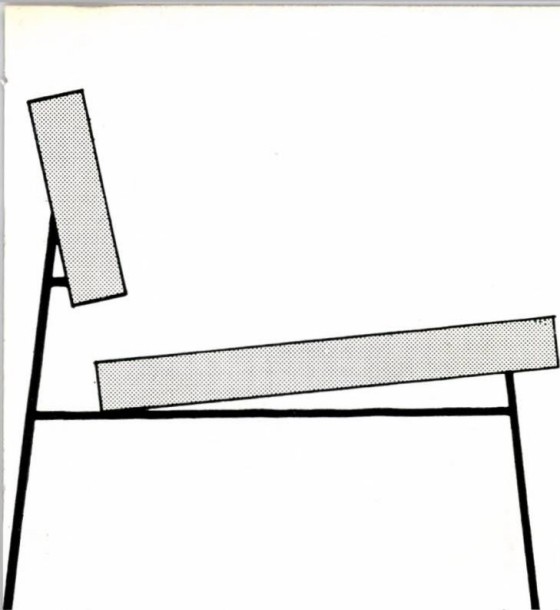
12 — Fotoliu pentru cameră

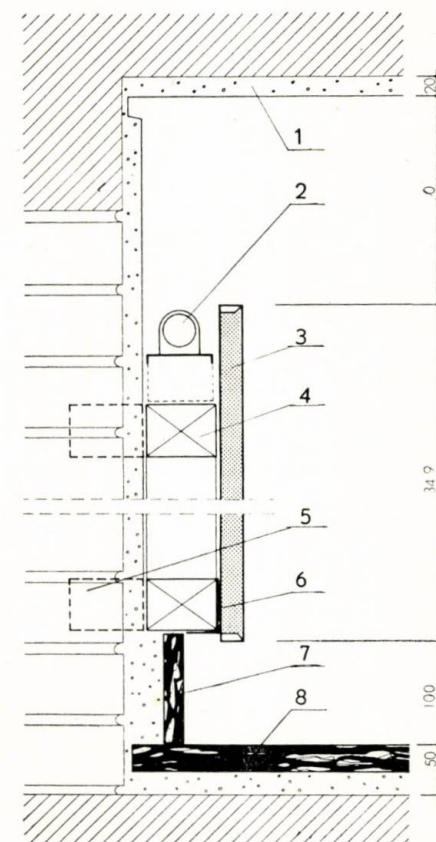
13 — Stofă pentru perdele

14 — Detaliu de cameră

15 — Stofă de tapiserie

I 2 | 3 4
5 6

Fien) de diverse mărimi și forme pentru aplice și lămpi de noptieră, sau dispuse variat pe tavanul pieselor de recepție; casetaj luminos din paltin, degajat de pereți și tavane; scafe create între pereți, tavane și lambriuri, scafe metalice din alamă; tavane decorative care distribuie agreabil lumina în restaurant.

Față de iluminatul general ies în evidență firmele luminoase, prin sistemul de aprindere-stingere și prin luminile colorate (producție «Electrofar» — București).

Prin dispunerea mobilierului la partea de cazare s-a urmărit degajarea spațiului în camere. Paturile, lambriurile, noptierele, masca convectoarelor sînt furniruite cu paltin alb.

Fotoliile și scaunele pieselor de recepție sînt realizate cu tapițerie textilă și latex, pe schelet metalic, mesele de diferite tipuri sînt confecționate din blaturi furniruite cu paltin și schelet metalic (produs «Drum Nou» — București).

Elementele de încălzire din piesele de recepție sînt rezolvate cu o soluție nouă: canal sub nivelul pardoselii, acoperit cu banchete de marmură ce favorizează circulația aerului prin convector.

Grupul hotelier «Parc» marchează încă o realizare valoroasă în cadrul ansamblului de 10 000 de paturi din stațiunea Mamaia, realizare care încununează eforturile susținute făcute deopotrivă de proiectanți, constructori și întreprinderile furnizoare. Executarea acestei construcții într-un timp deosebit de scurt este la nivelul concepțiilor și tehnicii actuale.

Arh. VIOLETA CONSTANTINESCU

1 — Vederea holului

2 — Sala restaurantului — Detalii

1. Tencuială — 2. Tub fluorescent — 3. PAL 22 mm furniruit cu paltin — 4. Cusac 50x70 mm — 5. Gheremea 50x70 mm — 6. Prindere metalică L 50 x 3 mm — 7. Plintă din marmură neagră de Moneasa — 8. Pardoseală de marmură

3 — Detalii de panou decorativ în restaurant

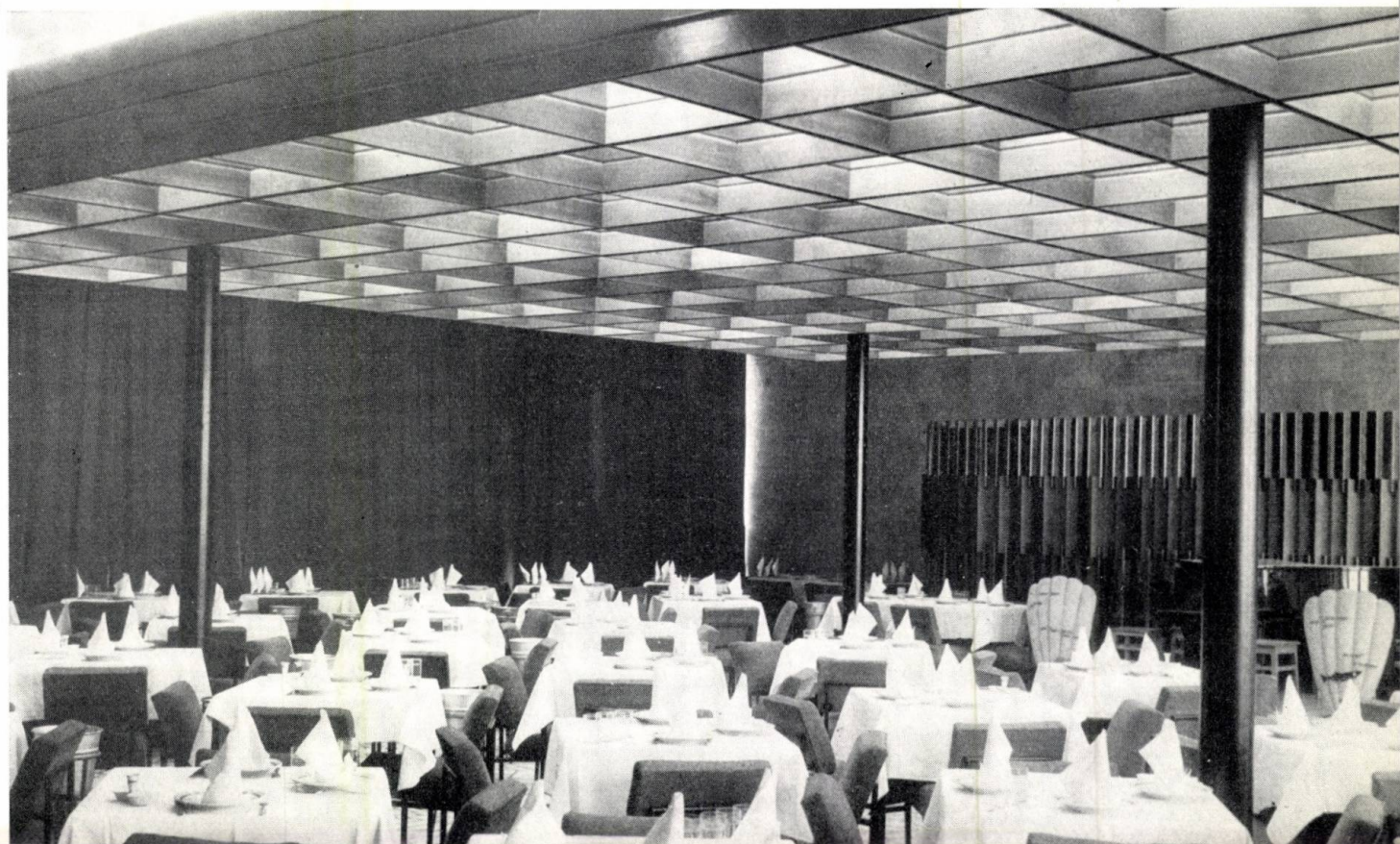
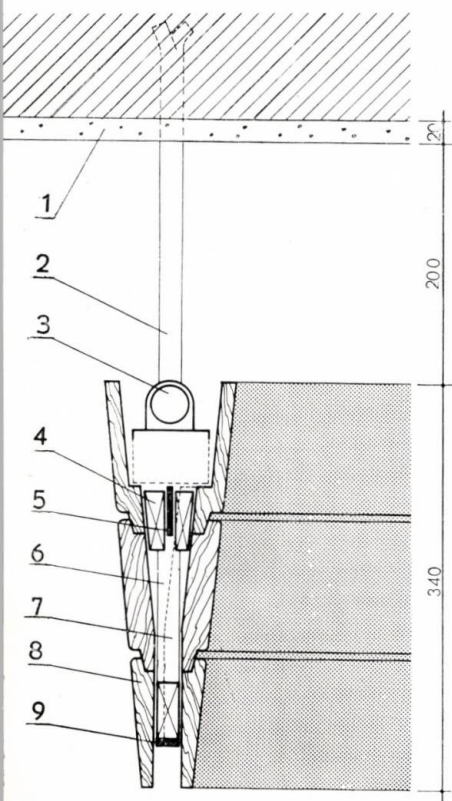
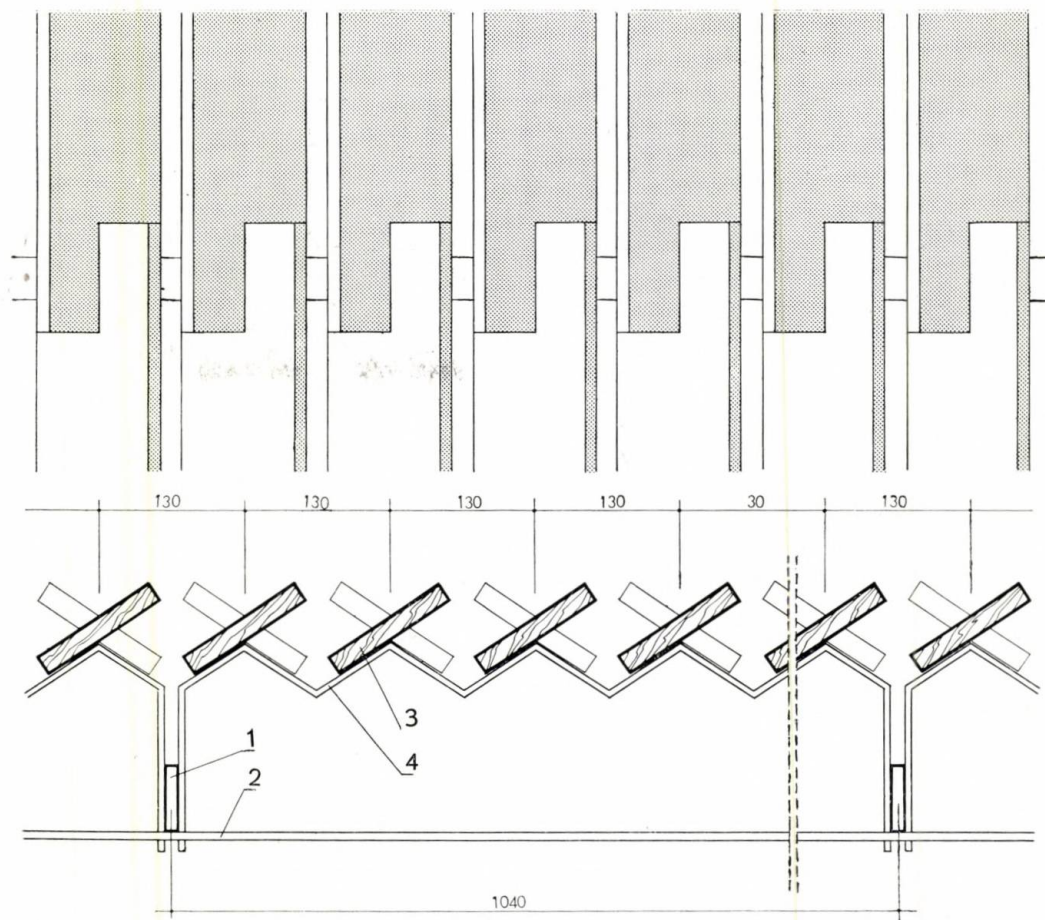
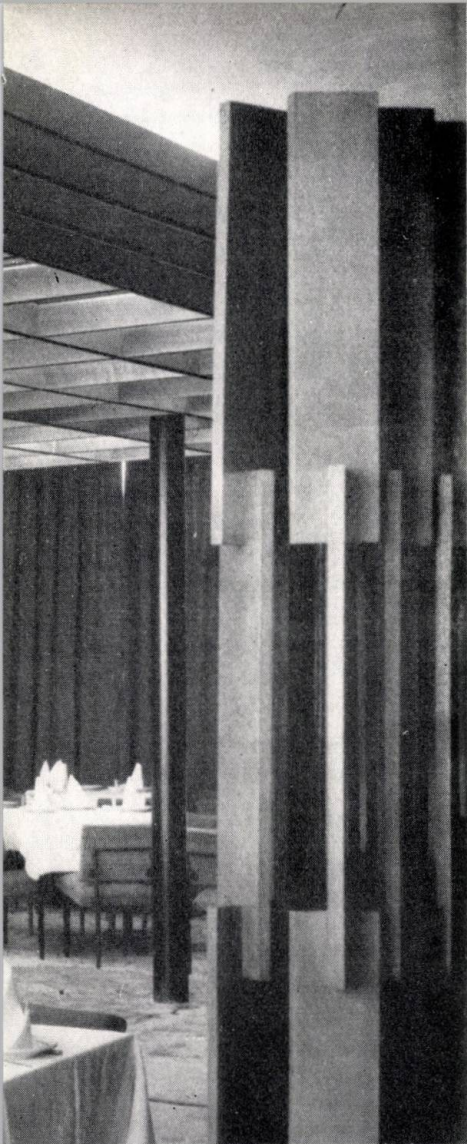
4 — Detalii de panou decorativ în sala restaurantului

1. Pb 60 x 12 mm — 2. Pb 60 x 6 mm — 3. Lamele din paltin masiv 22 mm de diferite tonalități — 4. Pb 40 x 5 mm

5 — Detalii de tavan luminos la restaurant

1. Tencuială — 2. ø 20 mm — 3. Tub fluorescent — 4. Piesă de lemn pentru fixare — 5. Pb 40x4 mm — 6. Pb 20 x 2 mm — 7. Chingă pentru rigidizarea panourilor — 8. Panou din paltin masiv 22 mm — 9. Pb 20 x 4 mm

6 — Vedere din sala restaurantului.

HOTELUL «PERLA» MAMAIA

Autor: arh. *Mina Laurian*

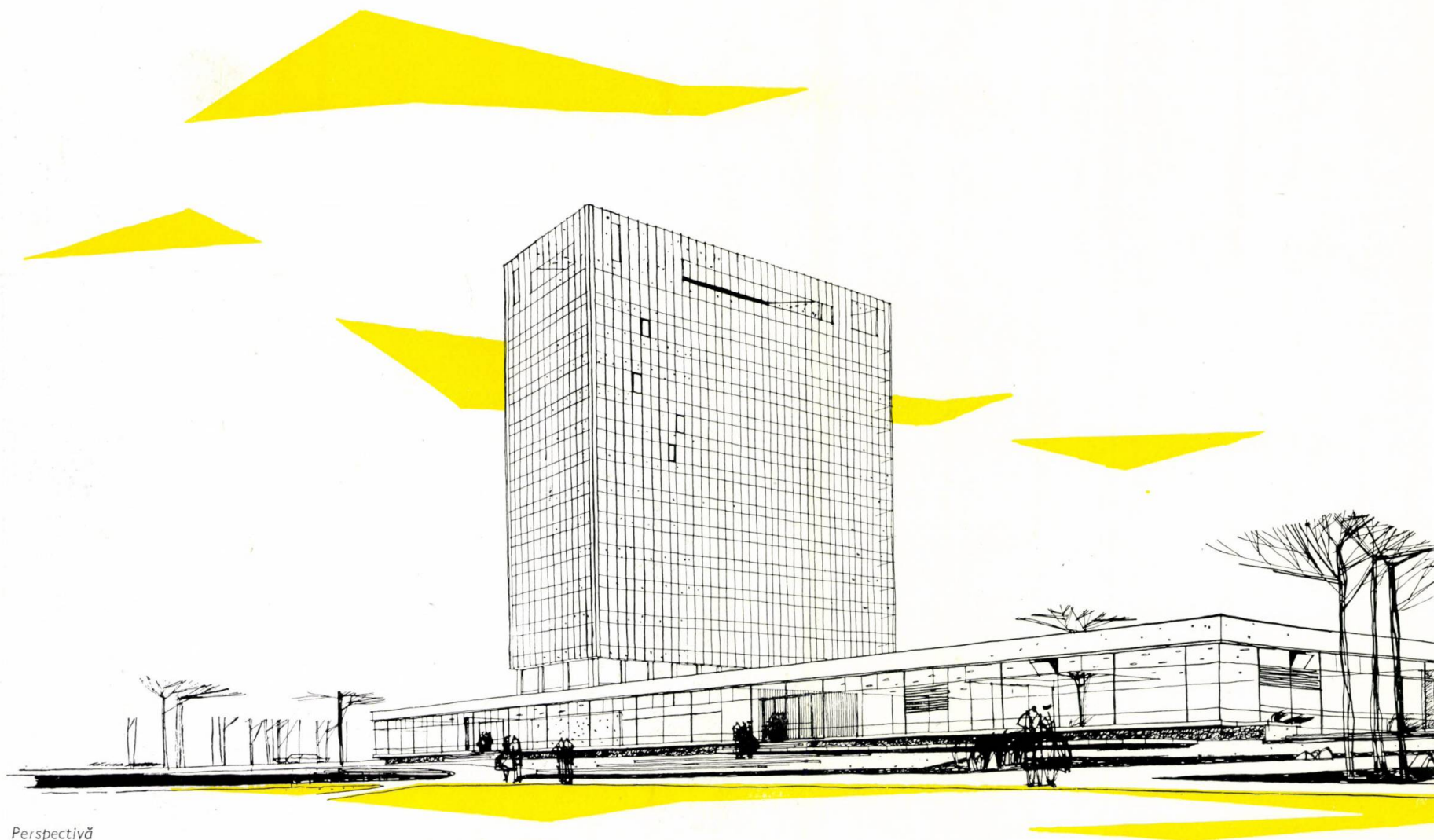
Colaboratori: arhitecții *Virginia Petrea, Cristina Kedzierska*

Rezistență: inginerii *M. Barbaiani, E. Țigănescu*

ISCAS

Hotelul «Perla» — împreună cu anexele sale — constituie un element important al compoziției pieței centrale a ansamblului, care mai cuprinde cazinoul, centrul comercial al stațiunii și încă două hoteluri. În această piață hotelul este amplasat în axul esplanadei ce se deschide spre mare, fiind conceput ca volumul cel mai important. În același timp el marchează punctul de intrare în stațiune pe noul acces dinspre șoseaua București.

Aceste date ale amplasamentului, precum și complexitatea programului (hotel, restaurant, birouri, saloane de frizerie și coafură, ateliere de prestații) au determinat tratarea clădirii cu o dezvoltare amplă și cu o siluetă deosebită de a celorlalte blocuri înalte.

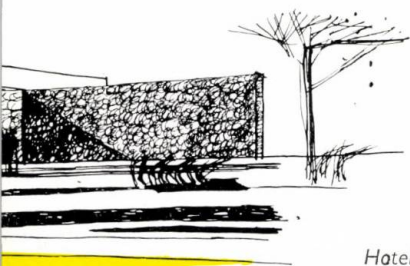

Perspectivă

Funcțiunile acestei clădiri sînt dispuse într-un ansamblu care cuprinde hotelul propriu-zis (realizat într-un volum simplu cu fațade unitare, orientat perpendicular pe țărm), piețele de recepție ale hotelului — hol, salon și serviciile sale anexe, — restaurantul, birourile și saloanele de frizerie, coafură — toate dispuse pe un parter înălțat, astfel încît să îmbrace cu volume și spații generoase structura blocului.

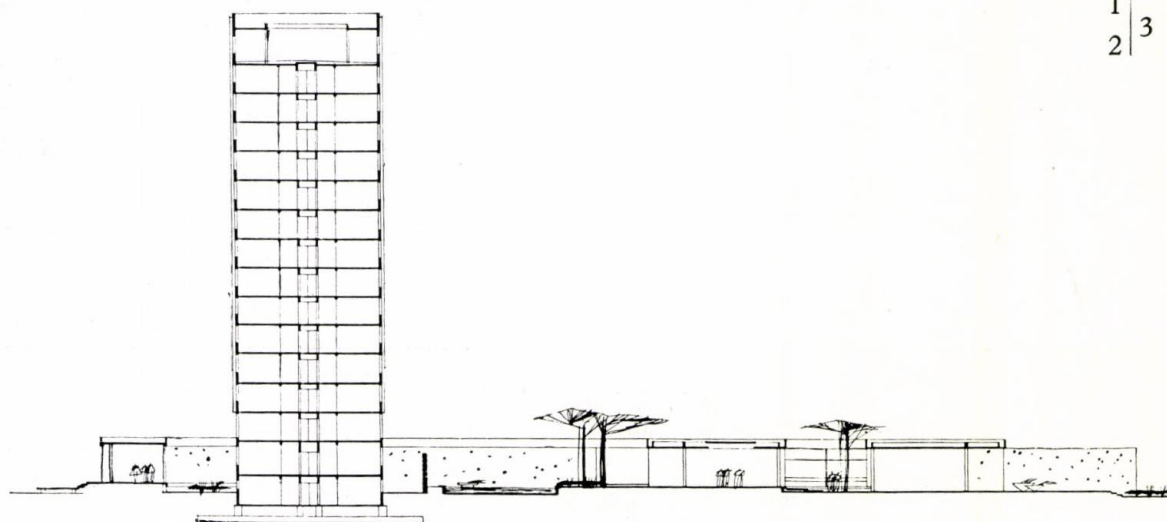
Dispoziția funcțiilor anexe hotelului, în afara volumului principal, a fost determinată și de sistemul său constructiv, constînd din diafragme de beton armat la travee de 3 m, turnate în cofraje glisante.

Dispoziția spațiilor de la parter, legarea lor cu restaurantul și cu

*Hotelul «Perla»
Fațada spre vest*

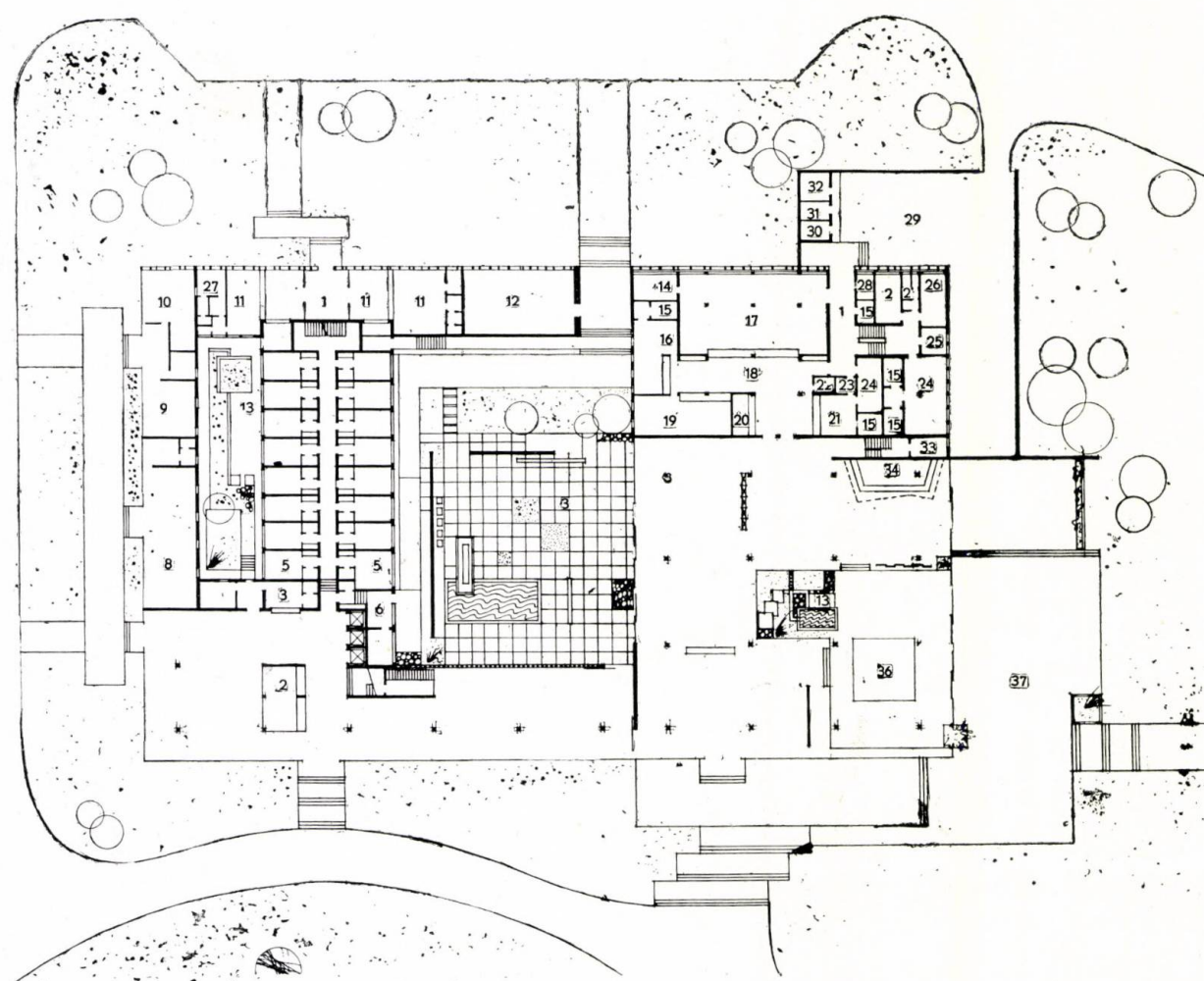
1
2 | 3

1— Secțiune transversală

2— Plan parter

1. Hol — 2. Stand de vânzare — 3. Portar — 4. Birou — 5. Cameră cu 2 paturi — 6. Oficiu — 7. Personal — 8. Birouri — 9. Frizerie — 10. Coafor — 11. Atelier reparații — 12. Hidrofor — 13. Curte interioară — 14. Spălător vase — 15. Cameră frigorifică — 16. Bucătărie rece — 17. Bucătărie — 18. Oficiu — 19. Spălător veselă — 20. Spălător pahare — 21. Băuturi — 22. Birou — 23. Gheață — 24. Depozit — 25. Legume — 26. Sală mese personal — 27. Grup sanitar — 28. Bucătar șef — 29. Curte de serviciu — 30. Gheață — 31. Depozit oase — 32. Cameră gunoi — 33. Radio-ficare — 34. Bar — 35. Sală de mese — 36. Ring de dans — 37. Terasă

3— Vedere generală

accesele în hotel, precum și realizarea unor fațade unitare pe toate laturile au constituit problemele principale ale compoziției ansamblului. S-a căutat rezolvarea lor prin tratarea largă și generoasă a spațiului, aceasta fiind favorizată și de alegerea unui sistem constructiv cu stâlpii la o travee largă de 9 m. S-a mai urmărit de asemenea ca prin amenajările interioare — placaje de pereți, pardoseli, tavane, mobilier — să se păstreze impresia generală de spațiu larg și în același timp să se ofere posibilitatea fragmentării spațiului pentru desfășurarea de activități diferite.

Hotelul propriu-zis are subsol, parter, mezanin și 10 etaje curente precum și o terasă la ultimul nivel, parțial închisă cu ferestre pentru a fi ferită de vânt și parțial deschisă.

La nivelurile curente sînt camere cu cîte 2 paturi și grup sanitar propriu, precum și 3 apartamente compuse din vestibul, 2 camere și grup sanitar. De asemenea, pe fiecare nivel există un oficiu și o cameră pentru personal.

La subsol sînt camere cu 3 paturi pentru personalul de serviciu.

Capacitatea totală a hotelului este de 500 de paturi pentru vizitatori și 60 de paturi pentru personalul de serviciu.

Hotelul «Perla»

Vedere de noapte a ansamblului

Circulația pe verticală se face cu 3 lifturi de câte opt persoane, precum și 1 lift de serviciu pentru transportul bagajelor și pentru serviciile hotelului, accesibil din oficiile etajelor și, la subsol, direct din exterior și deservind și terasa de la ultimul nivel, unde se găsește barul hotelului.

La elaborarea etajului curent s-a ținut seama ca spațiul afectat circulației să fie cât mai redus, amplasându-se lifturile pe un degajament chiar din coridor și realizându-se în casa scării principale, rar circulată, un spațiu ca salon de etaj.

Hotelul are încălzire centrală pentru a putea fi folosit în prelungirea sezonului.

Fațadele blocului au fost concepute unitar pe toate laturile, alegându-se pentru ferestre modulul de 1 m, realizat prin montarea unor elemente de fațadă din lamele prefabricate de beton armat, de care a fost prinsă tâmplăria. La fațada sud s-a utilizat geam termopan. Pentru finisajul fațadei s-a folosit numai vinacetul.

Mobilierul afectat cazării a făcut obiectul unei proiectări speciale; s-a utilizat la pereți un lambriu de PAL furniruit în dreptul paturilor și convectoarelor, pentru paturi schelet din lemn furniruit și mese acoperite cu melacart colorat.

Restaurantul hotelului deservește 1 300 persoane într-o serie și jumătate și are și circuit deschis. El ocupă partea de nord a ansamblului, având sălile orientate spre nord și est, iar serviciile spre nord-vest.

Sala restaurantului comunică cu piesele de recepție ale hotelului, având și intrare separată. Serviciile principale ale restaurantului sînt la același nivel cu sala de mese, însă încăperile auxiliare — depozite, vestiare, depozite frigorifice — sînt dispuse pe două niveluri intermediare, excluzîndu-se astfel necesitatea ascensorului de materiale.

S-a căutat să se obțină fragmentarea spațiului de deservire prin amenajarea unei grădini interioare (care are și rol de aerisire), prin utilizarea unor panouri decorative despărțitoare, prin jocuri de nivel, prin tratarea pardoselii, precum și prin diferențierea plastică a plafoanelor. S-au utilizat ca materiale de finisaj interior pișcoturi de faianță colorată de dimensiuni $2,5 \times 15$ cm și $7,5 \times 15$ cm dispuse în desene pe un perete despărțitor, precum și pe pereții tejghelei de bar din sală, placaj de piatră de Hîrșova, pardoseli din mozaic de marmură cu incrustații de fișii și plăci de marmură. De asemenea, s-au utilizat pentru difuzarea luminii fluorescente, plafoane din rastere de stiplex translucid.

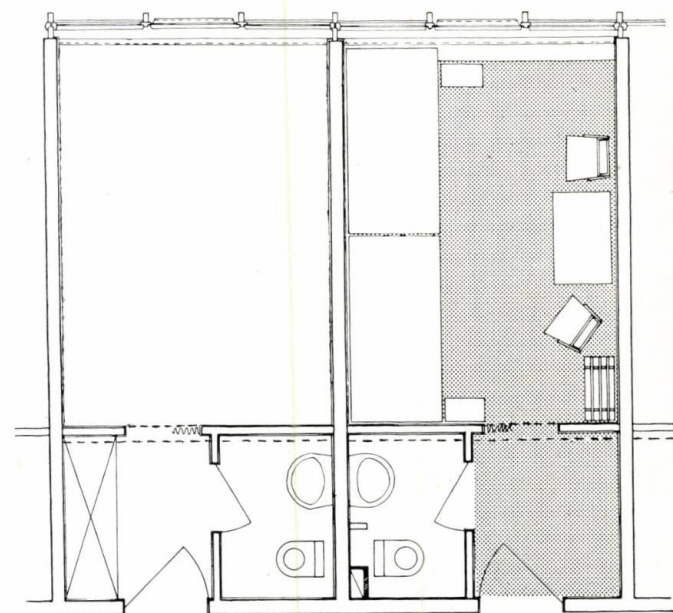
Celelalte funcțiuni: piese de recepție, birouri, frizerie, coafură și ateliere de prestații, care deservește toată stațiunea, au fost dispuse pe laturile sud și est ale ansamblului, beneficiind de intrări separate.

Amenajarea lor interioară a fost realizată la același nivel cu celelalte funcțiuni ale blocului, utilizîndu-se placaje de pereți din marmură neagră, lambriuri din lemn furniruit cu paltin la hol, pardoseli din plăci de 30×30 cm din spărturi mari de marmură, plafoane suspendate din lemn furniruit, corpuri de iluminat speciale.

Tratarea fațadelor funcțiunilor anexe, în special a celor dinspre șoseaua principală, a constituit o preocupare deosebită, deoarece trebuiau să exprime mai multe funcțiuni, cu o tratare interioară diferită ca travee și înălțimi. Utilizarea unui trafor decorativ general, format din elemente mari de beton armat vopsite cu vinacet și dispuse pe toată fațada (rezultat și din necesitatea de a umbri fațada vest) credem că a rezolvat problema satisfăcător.

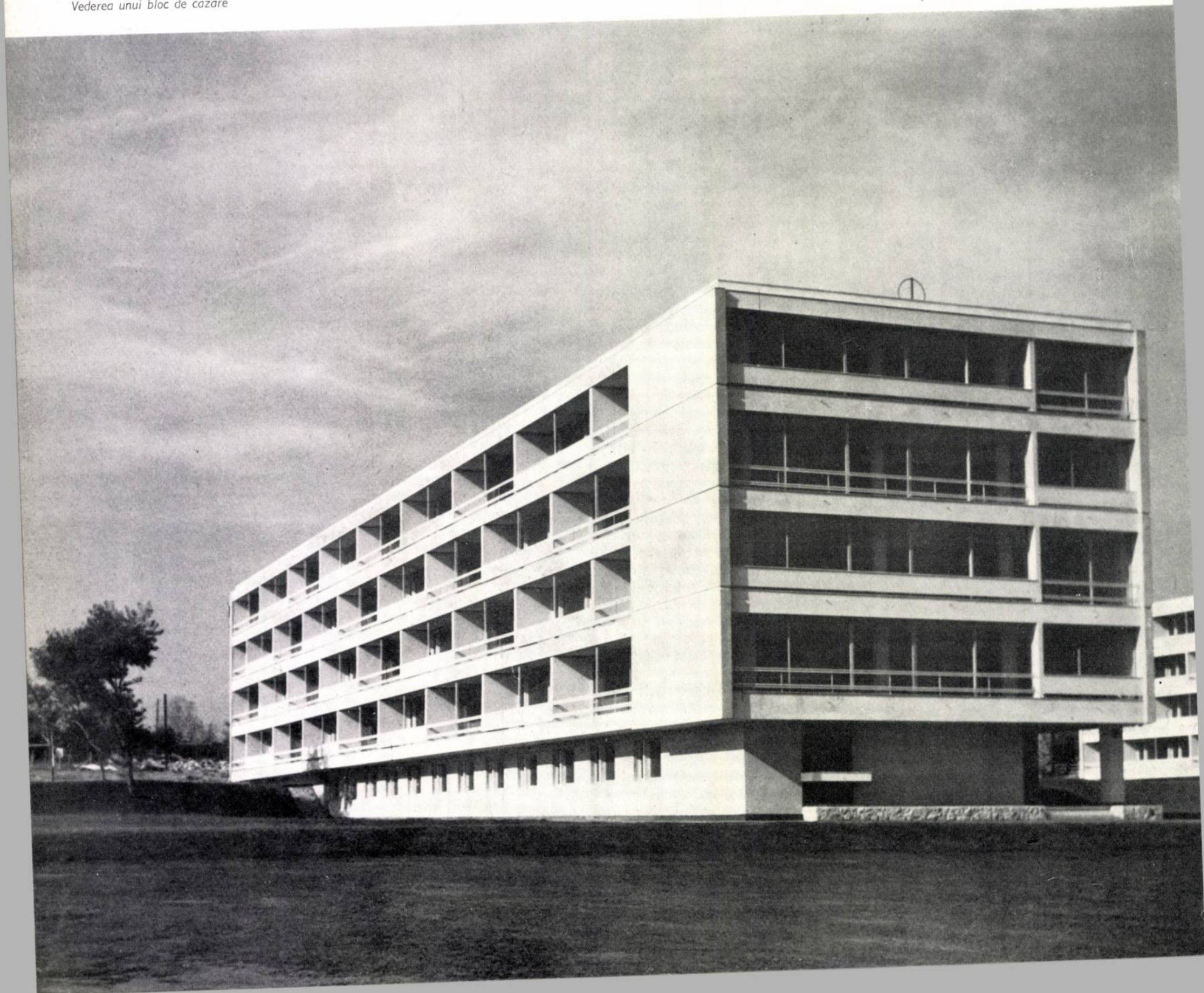
Arh. MINA LAURIAN

Detaliu de apartament

CASE DE ODIHNĂ LA EFORIE SUD

Vederea unui bloc de cazare

PLAN DE SITUAȚIE
A₁A₂. Blocuri de cazare
executate; A₃B₁B₂. Blocuri
de cazare în curs de exe-
cuție; R. Restaurant

Autori: arhitecții Ș. Manolescu, I. Răducanu, D. Rusovan
D.S.A.P.C. — Dobrogea

Studiile preliminare de sistematizare a localității Eforie prevăd realizarea în perspectivă a unui fond de 5 000 de paturi — din care un prim nucleu de 1 500 de paturi, situat în zona de faleză, are condiții de execuție imediată.

Proiectul de ansamblu propune amplasarea unor case de odihnă cu camere de 2 și de 3 paturi și a unei cantine-restaurant cu o capacitate de 1 500 de locuri, în două serii.

Ca urmare a avizelor obținute, s-a trecut la elaborarea etapizată a proiectelor de execuție, mai întâi pentru două blocuri de cazare, construite în etapa 1961—1962, apoi pentru restul ansamblului, lucrările de execuție fiind începute și trebuind a fi încheiate odată cu începutul sezonului 1963.

Amplasarea pe teren a clădirilor s-a făcut ținându-se seama de orientare, de apropierea de mare, de poziția de cornișe a ansamblului.

Așezate perpendicular pe promenadă, după un aliniament retras de la aceasta, blocurile de cazare se bucură de o orientare în care vestul este evitat, asigurându-se tot-

odată sesizarea mării din toate încăperile.

Blocurile cu camere de 2 și 3 paturi flanchează desfășurarea, între ele fiind amplasate cele cu camere de 2 paturi.

Profilul de-a lungul blocurilor fiind puternic denivelat (cca. 3 m), pentru micșorarea volumului de pământ săpat s-a recurs la soluția cu parter parțial, accesul făcându-se la nivelul etajului I.

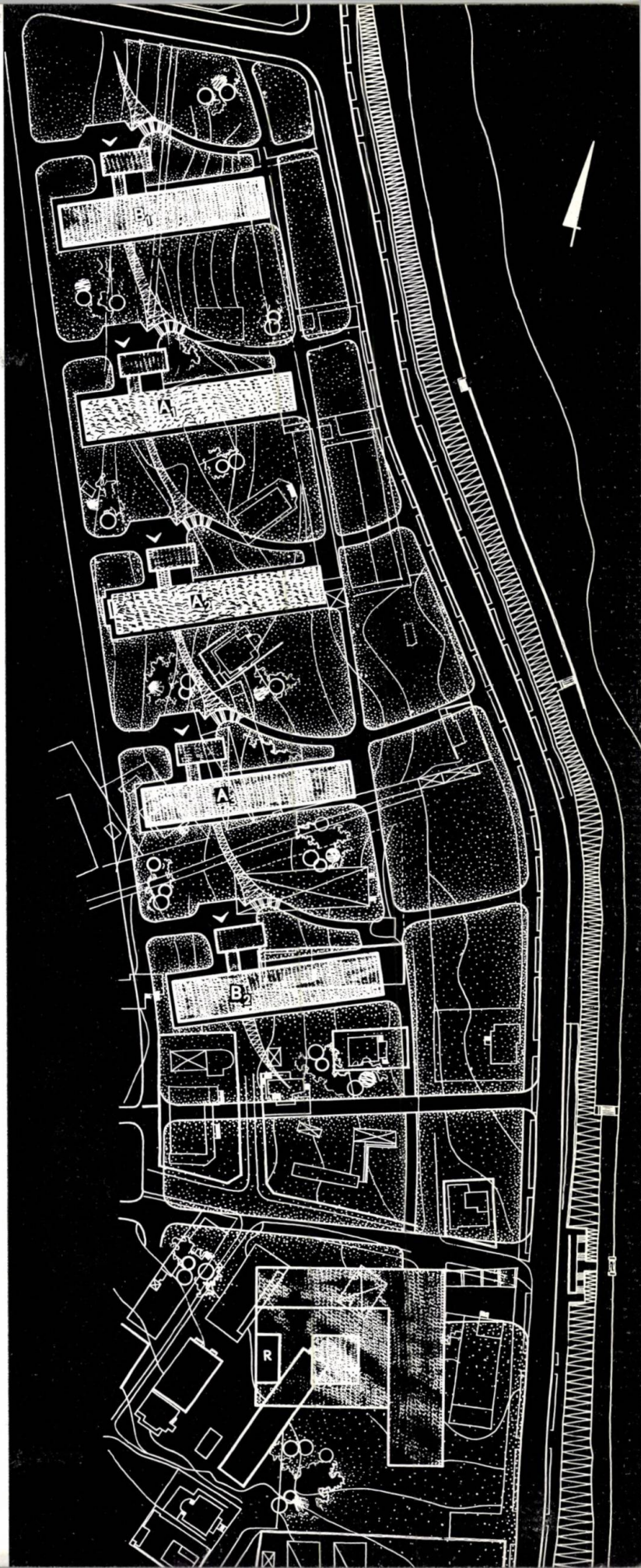
Spațiile comune sînt distribuite la capătul dinspre mare al construcțiilor, precum și la intrarea în corpul de primire.

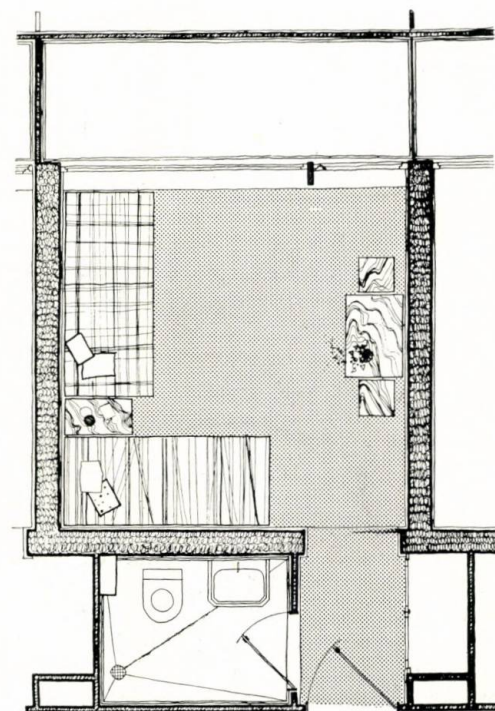
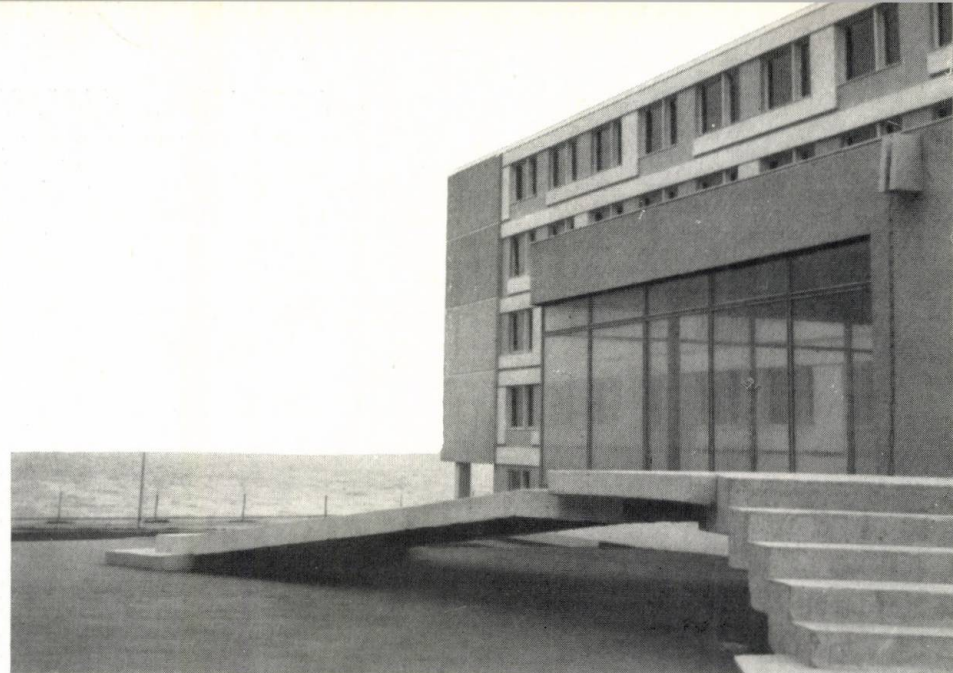
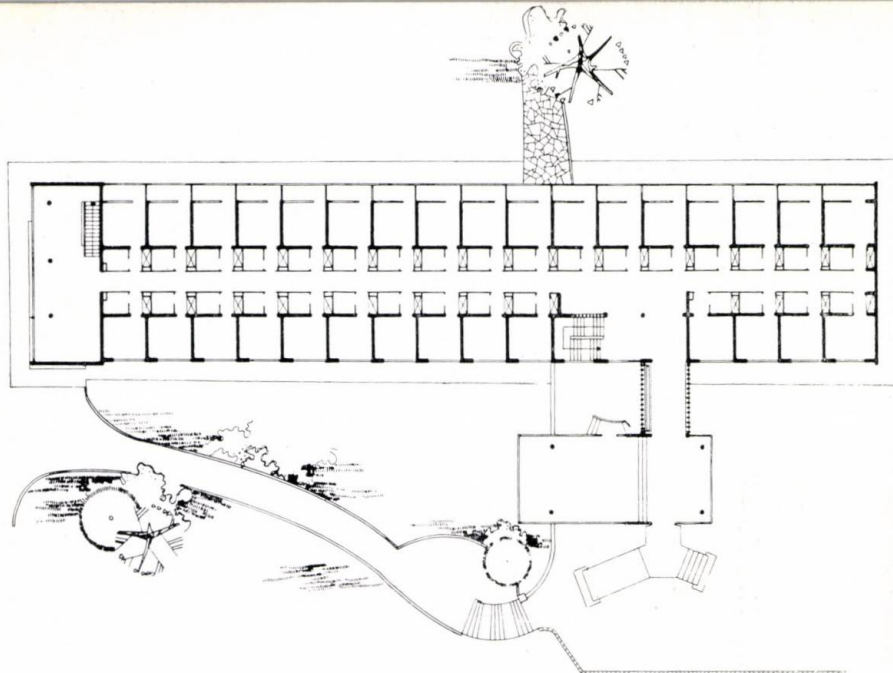
Camerele, dimensionate astfel încît să permită așezarea paturilor în formă de L, sînt dotate cu un dulap înzidit și cu un grup sanitar complet, ambele cu acces dintr-un sas.

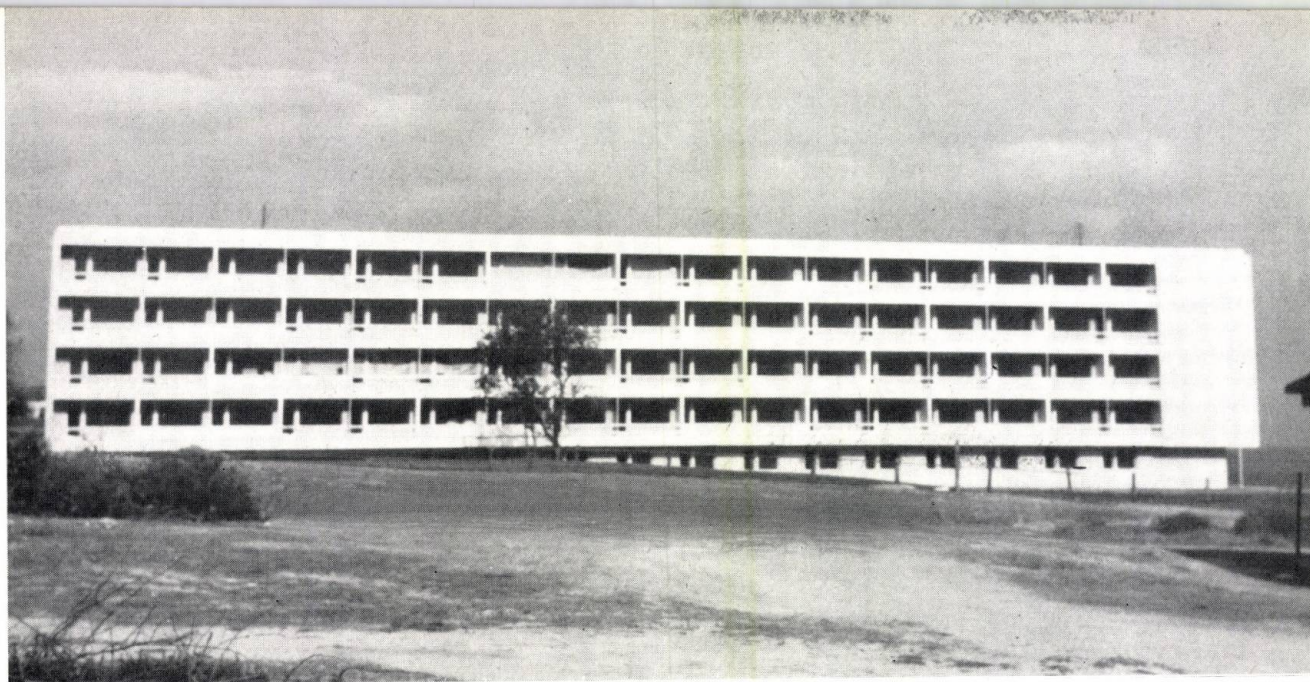
Sistemul constructiv constă din zidărie portantă și planșee prefabricate din fîșii cu goluri.

Alimentarea fiecărei încăperi cu apă caldă se face de la o centrală termică amplasată la subsolul unuia dintre blocuri.

Arh. Ș. MANOLESCU

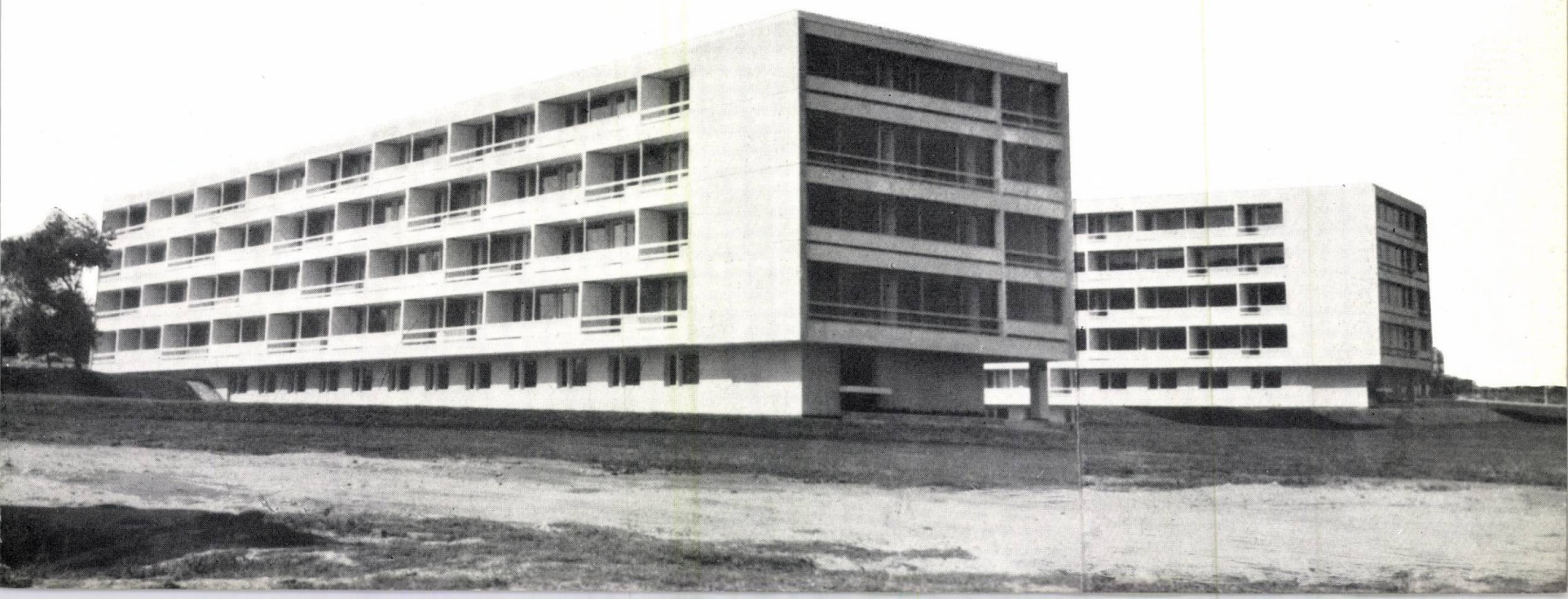
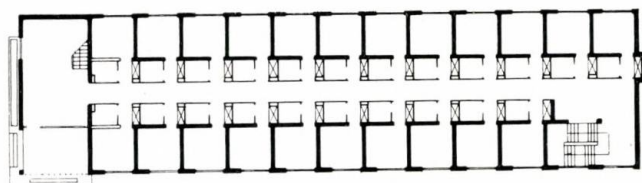

1	3	5
2	4	6
		7

- 1 — Plan etaj 1
- 2 — Detaliu de fațadă
- 3 — Detaliu de fațadă
- 4 — Detaliu de cameră cu 2 paturi
- 5 — Fațadă posterioară
- 6 — Plan parter
- 7 — Vedere generală

RESTAURANT-COFETĂRIE LA EFORIE SUD

Autor: arh. M. Stancu

Coautori: arhitecții Rodica Dumitrașcu, P. Căliman

D.S.A.P.C. — Dobrogea

Complexul restaurant-cofetărie cu autoservire a fost proiectat și avizat în faza de studii de proiect, pentru o capacitate totală de 750 de locuri, dintre care: 100 de locuri restaurant de iarnă, 150 de locuri autoservire, 75 de locuri cofetărie permanentă, 350 de locuri terasă restaurant și 75 de locuri terasă cofetărie.

În limita investiției aprobate s-au realizat la faza proiect de execuție: 150 de locuri restaurant de iarnă, 120 de locuri cofetărie, 350 de locuri autoservire, 80 de locuri terasă cofetărie și 600 de locuri terasă restaurant, în total 1 300 de locuri.

La nivelul parterului se găsesc: restaurantul de iarnă, cofetăria, cele două terase, precum și spațiile de preparare (servicii complete pentru restaurante și un oficiu pentru cofetărie, care se alimentează de la un laborator central). La etaj se află restaurantul cu linie de autoservire și serviciile pentru porțio-

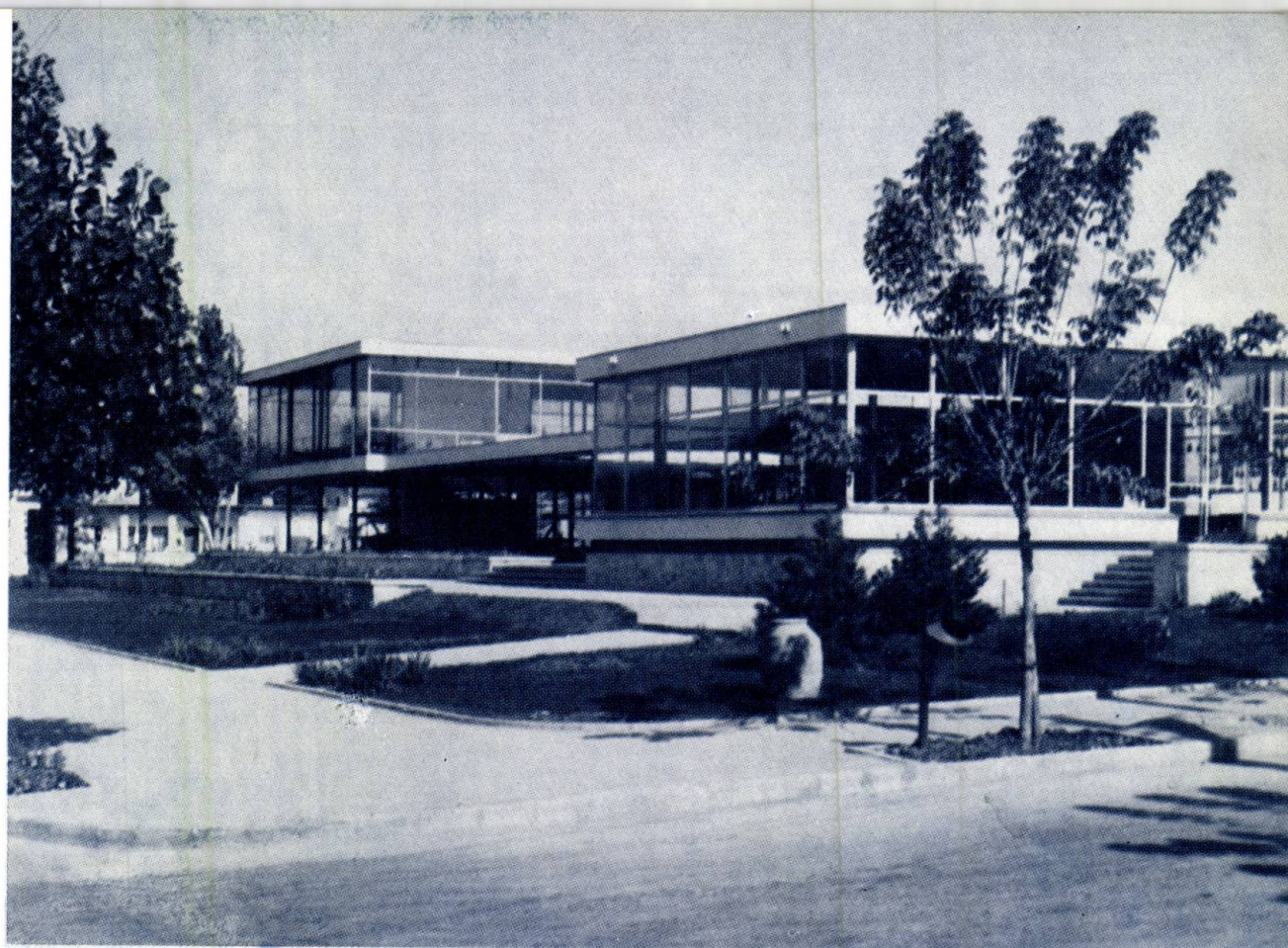
nare și spălarea vaselor; accesul consumatorilor se face în sens unic pe o scară de urcare și alta de coborîre. La subsol au fost amplasate grupurile sociale pentru personal, depozitele și centrala termică.

Circulația de la depozite la bucătărie și de la aceasta la autoservire este asigurată de un monte-charge și scări de serviciu.

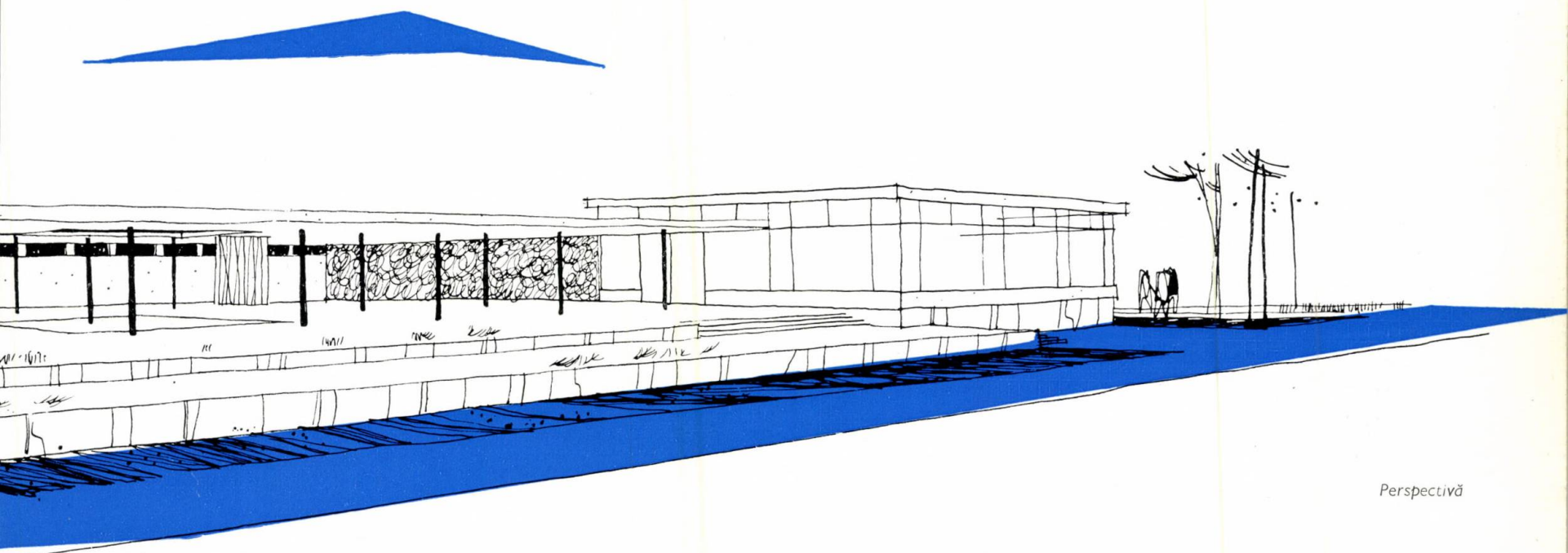
Circulația din exterior la depozite se face prin intermediul unei rampe auto ce leagă strada cu subsolul.

Proiectul are o serie de deficiențe, pe care consider necesar să le semnaliez.

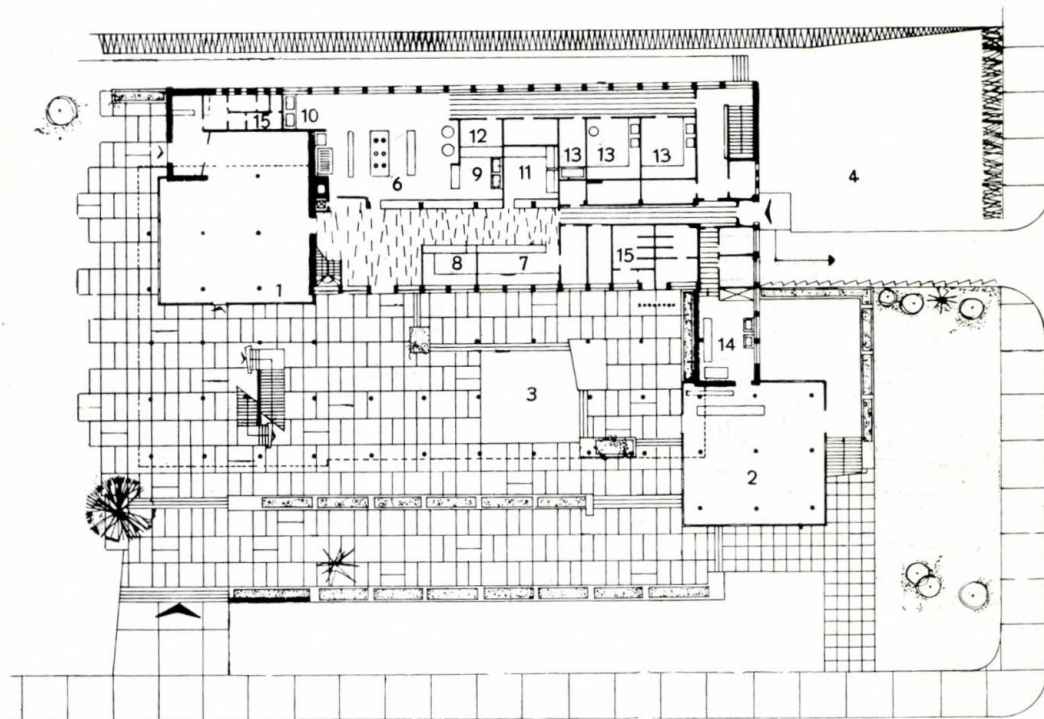
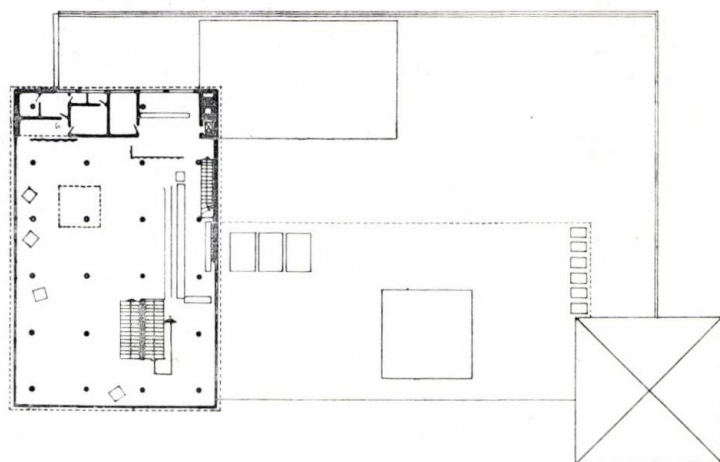
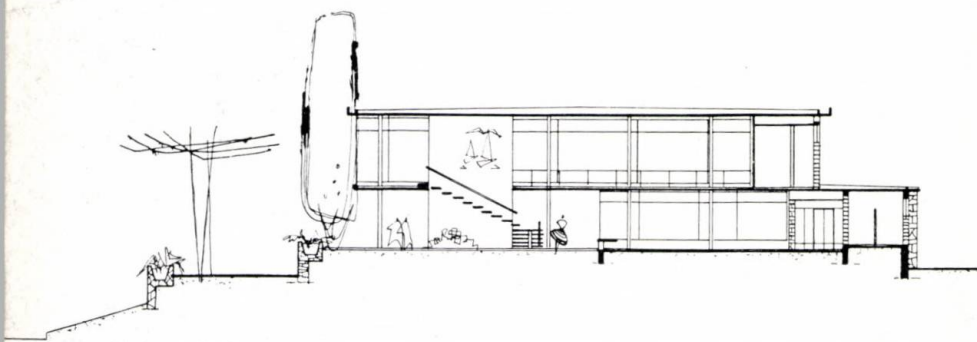
Astfel, schimbarea amplasamentului — ulterior elaborării proiectului de execuție — de pe frontul de sud pe frontul de nord al str. M. Eminescu, nu a fost însoțită de recopierea planurilor. Din această cauză accesele la restaurantul de iarnă și la cel cu autoservire ce urmau să

Vedere generală

Perspectivă

se facă lateral, din str. M. Eminescu, se fac astăzi frontal din bd. Republicii, cele două intrări rămânând oarecum ascunse.

Monte-charge-ul unic, care este bine amplasat pentru circulația parter-etaj, are o poziție nefavorabilă pentru circulația subsol-parter.

De asemenea, linia de autoservire este alimentată de la oficiul de porționare printr-o extremitate, nu pe tot frontul său.

Ca sisteme constructive au fost prevăzute:

— pentru spațiile de deservire: dală groasă pe stâlpi metalici (tubing)

la travee de 4,40 m/4,40 m și fundații izolate;

— pentru servicii: zidărie portantă cu șimburi de beton armat, planșee monolit, fundații continue;

— finisaje: izolație termică și hidrofugă cu praf hidrofob, tîmplărie metalică simplă și dublă la spațiile de deservire, tîmplărie de lemn la anexe, pardoseli din mozaic de marmură în două-trei culori, tencuieli cu terasit și praf de piatră, vopsitorie cu vinacet și oxizi, faianță la servicii; scări de acces la autoservire din trepte prefabricate, fără contratrepte, susținute de tiranți la una din extremități și încastrate, prin intermediul unei platbande, în zidul dintre cele două rampe.

Arh. M. STANCU

I 4 | 5
2
3 | 6 7

1 — Secțiune transversală

2 — Plan etaj

3 — PLAN PARTER

1. Restaurant de iarnă — 2. Cofetărie — 3. Ring de dans — 4. Curte de serviciu
5. Rampa auto — 6. Bucătărie — 7. Bar — 8. Espresso-cafea — 9. Spălător veselă
10. Spălător vase — 11. Bufet — 12. Bucătar șef — 13. Preparări — 14. Oficiu cofetărie
15. Grupuri sanitare

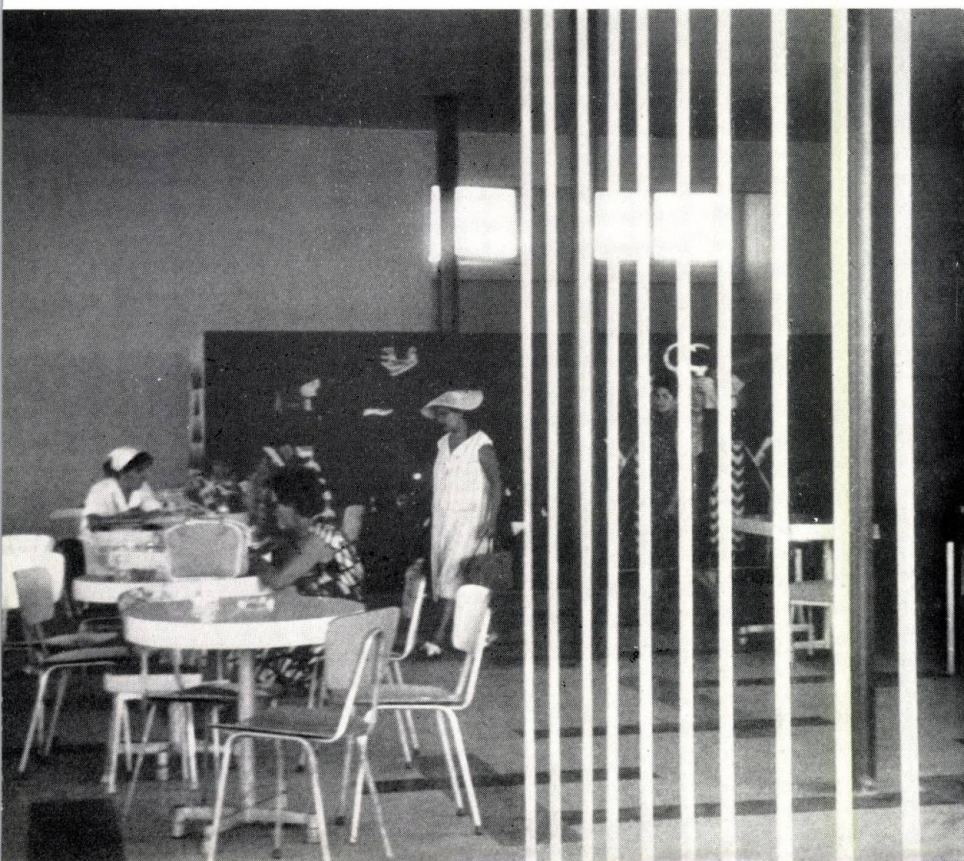
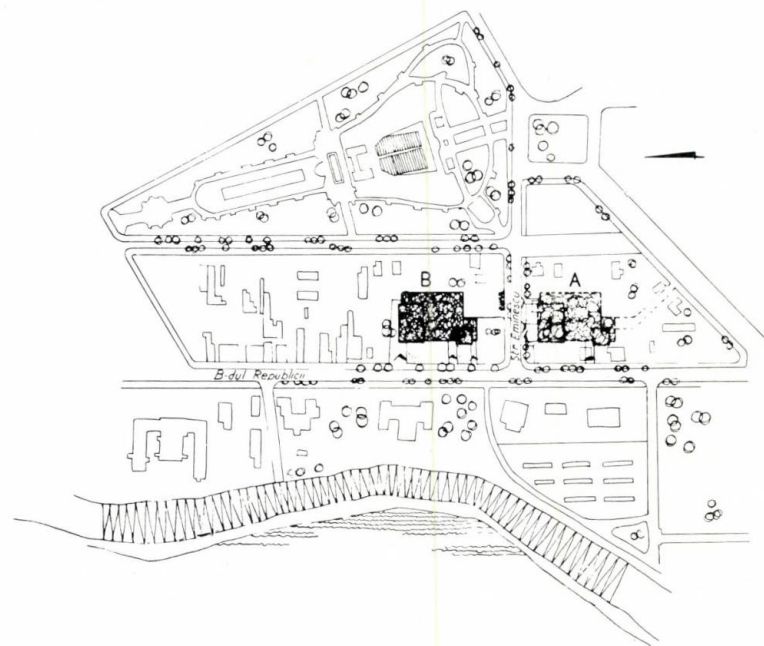
4 — Vedere interioară a restaurantului cu autoservire

5 — Vedere dinspre interiorul restaurantului spre terasă

6 — Vedere spre interiorul cofetăriei

7 — PLAN DE SITUAȚIE

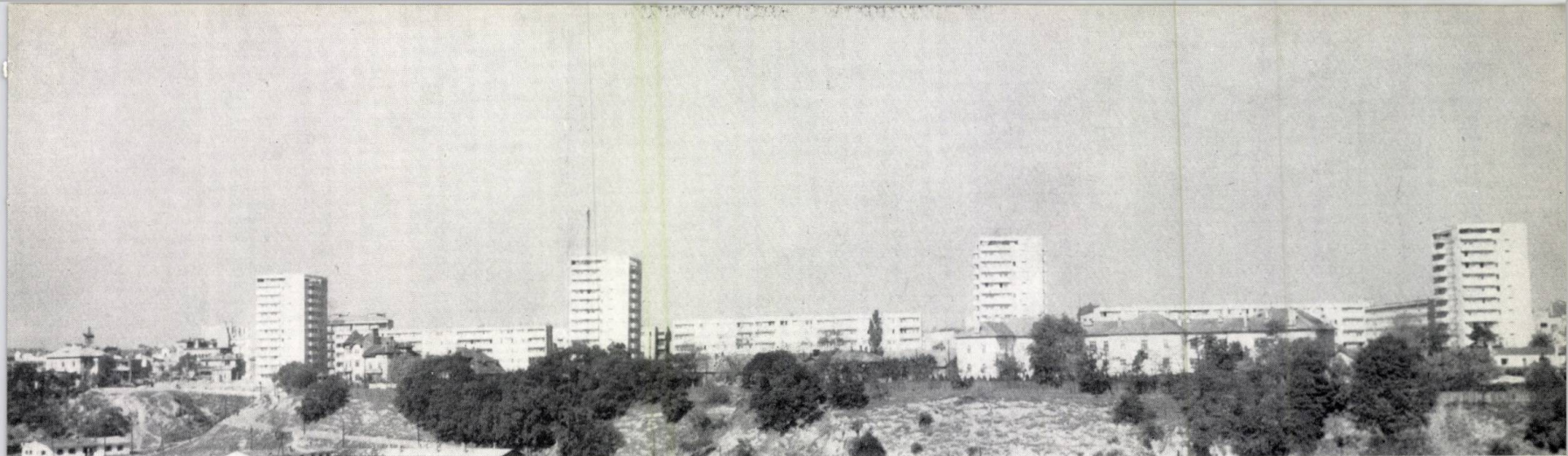
A. Amplasamentul inițial — B. Amplasamentul definitiv

in locuințe

Vedere din interiorul ansamblului

Vedere panoramică a cornișei, cu noile blocuri de locuințe

ANSAMBLU DE LOCUINȚE ÎN ZONA GĂRII CONSTANȚA

Colectiv de proiectare :

Arhitecții : Ș. Manolescu, I. Răducanu, Rodica Dumitrașcu, D. Rusovan, Al. Tsaquiris

D.S.A.P.C. — Dobrogea

Acțiunea de mobilare a cornișei portului Constanța cu blocuri de locuințe și spații comerciale intră în fază finală.

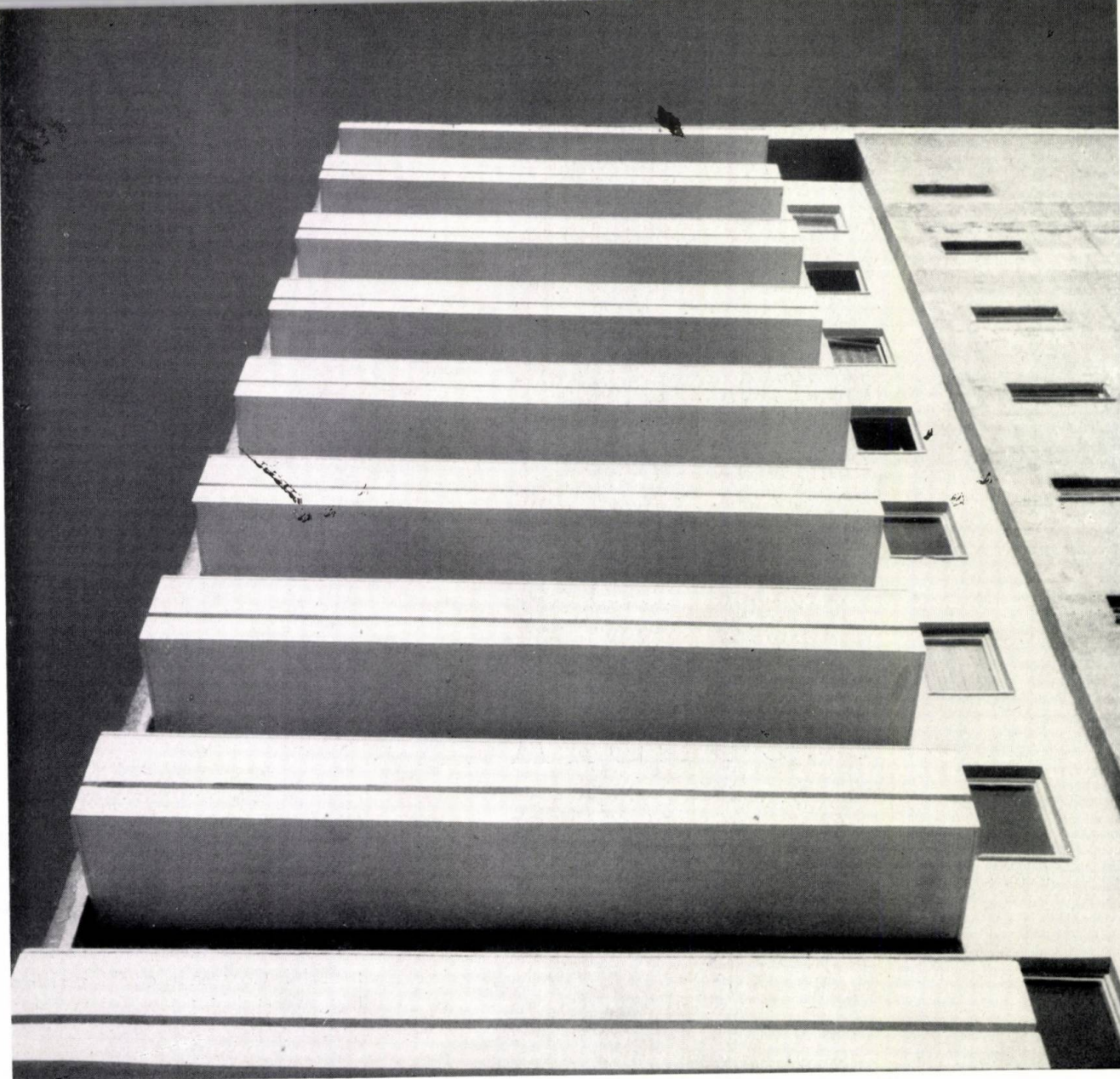
Prima etapă — ansamblul denumit « gara veche » — proiectat cu doi ani în urmă — a fost încheiată ca execuție în toamna anului 1962.

El a fost executat pe amplasamentul fostei gări a orașului — dezafectată în urma construirii noii gări moderne — și cuprinde cca. 2 000 de apartamente, spații comerciale, dotări diverse etc.

Studiile de sistematizare pentru această zonă au fost dirijate către rezolvarea unor probleme ridicate de specificul amplasamentului pe de o parte — poziție de cornișe și vedere desfășurată spre mare, — iar pe de altă parte de configurația terenului, volumele p + 4 niveluri

Perspectivă generală

◀ Detaliu de fațadă

▼ Blocul turn—Plan nivel curent

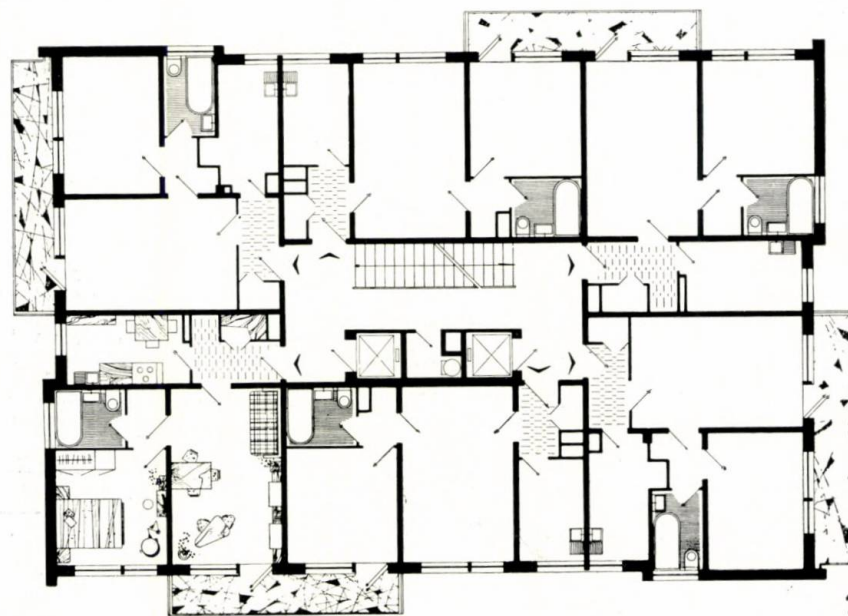
fiind dispuse în adâncime, în funcție de orientare, de aici derivând și distribuția tipurilor de secțiuni (cu 3 sau cu 4 apartamente la scară).

În sfârșit, a trebuit să se țină seama de existența unor valoroase vestigii arheologice, al căror amplasament se cerea evitat în scopul desfășurării activității de cercetare și conservare muzeistică.

Rezolvările plastice, prin proporții, distribuția materialelor și a culorilor se înscriu pe linia unor exprimări care au devenit familiare în zona litoralului.

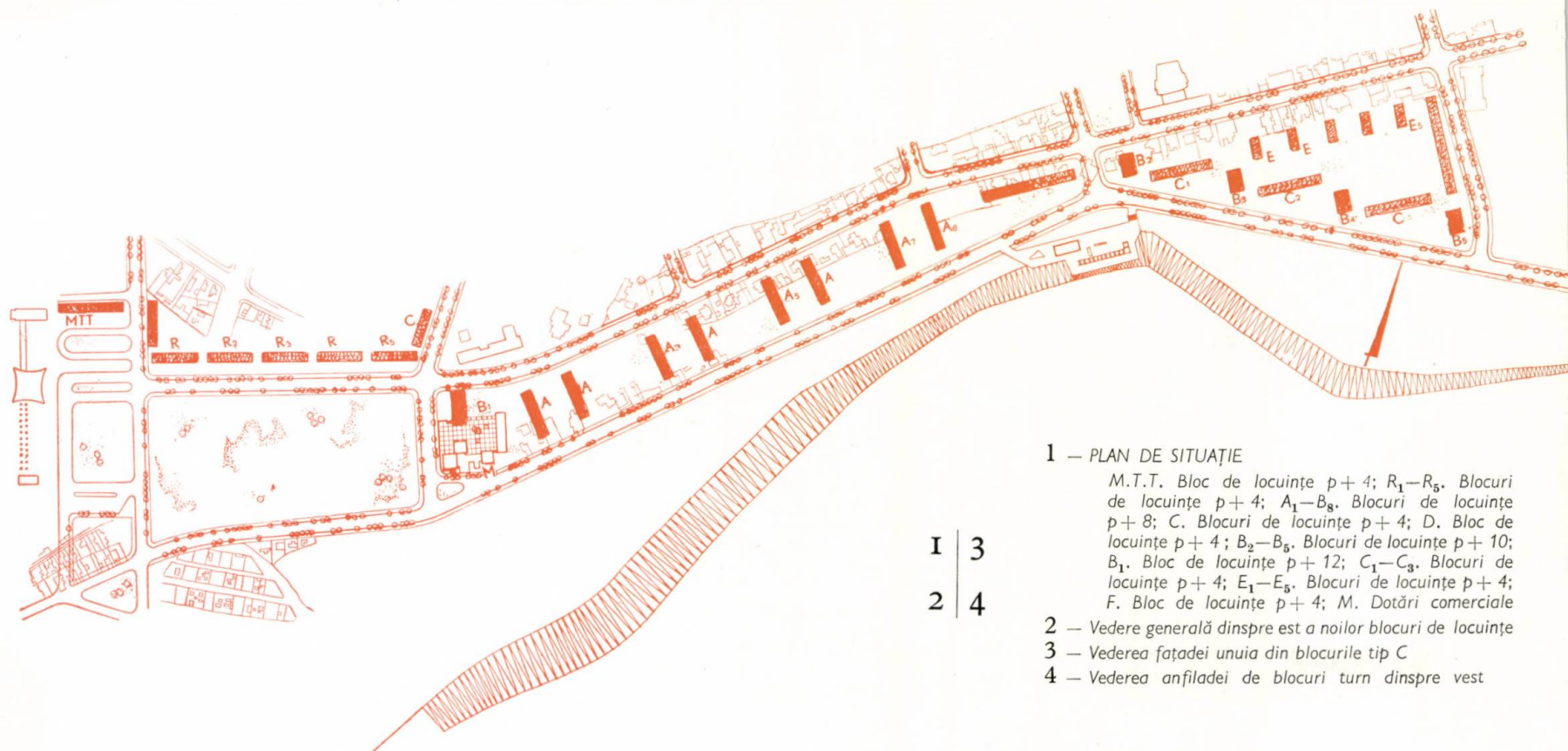
Probleme deosebit de interesante a ridicat studiul sistemului constructiv la blocurile p+10 niveluri.

Ca structură a fost ales sistemul «fagure», cu pereții din beton armat, care prezintă, față de soluțiile tradiționale, o serie de avantaje economice. Pentru economi-

Vederea unui bloc turn

1 — PLAN DE SITUAȚIE

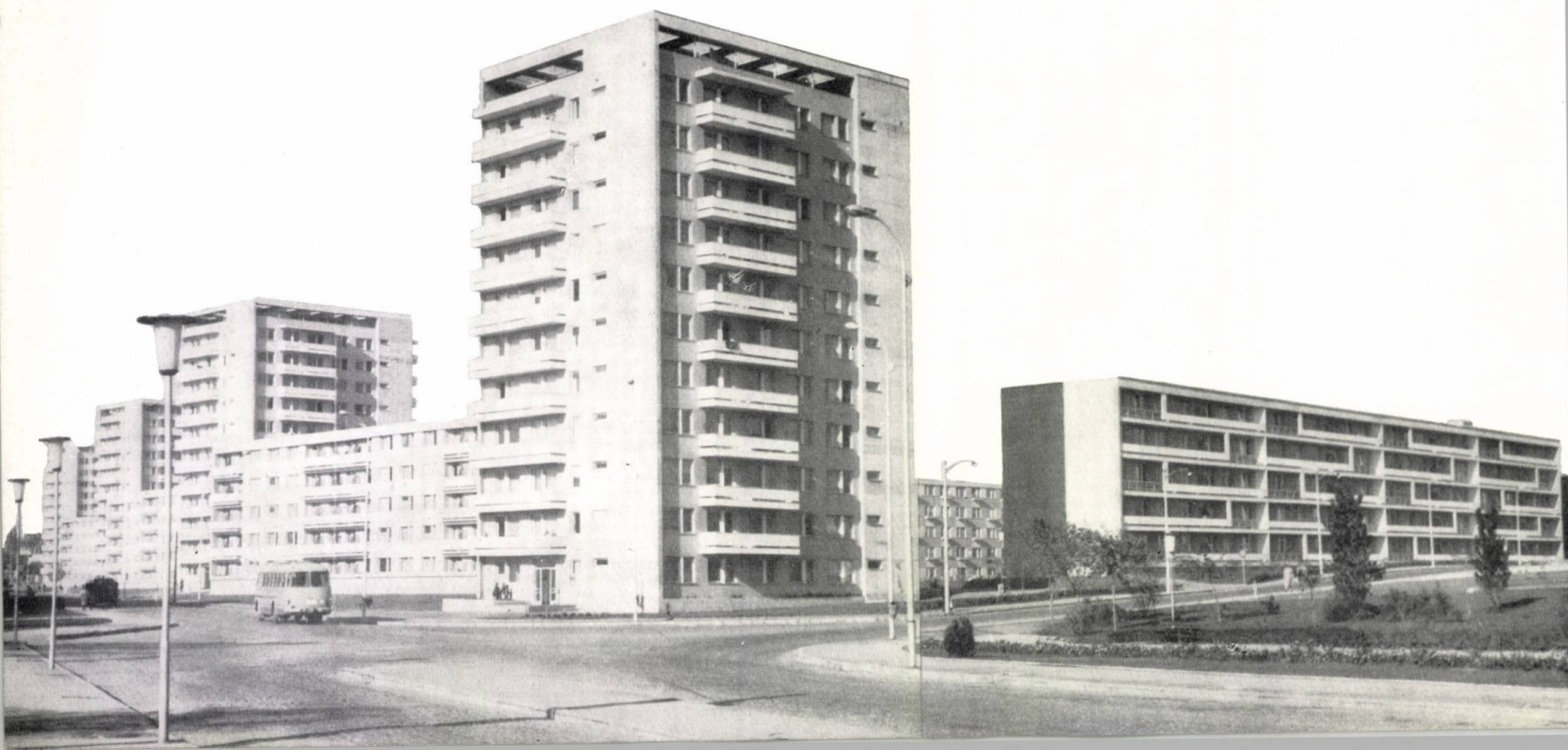
M.T.T. Bloc de locuințe $p+4$; R_1-R_5 . Blocuri de locuințe $p+4$; A_1-B_8 . Blocuri de locuințe $p+8$; C. Blocuri de locuințe $p+4$; D. Bloc de locuințe $p+4$; B_2-B_5 . Blocuri de locuințe $p+10$; B_1 . Bloc de locuințe $p+12$; C_1-C_3 . Blocuri de locuințe $p+4$; E_1-E_5 . Blocuri de locuințe $p+4$; F. Bloc de locuințe $p+4$; M. Dotări comerciale

I | 3
2 | 4

2 — Vedere generală dinspre est a noilor blocuri de locuințe

3 — Vederea fațadei unuiu din blocurile tip C

4 — Vederea anfiladei de blocuri turn dinspre vest

sirea materialului lemnos de cofrare, s-a adoptat soluția executării cu cofraje alunecătoare. Soluția folosită la executarea blocurilor turn de la Mamaia a trebuit însă adaptată construcției de locuințe, fiind necesară soluționarea problemei izolației termice la pereții exteriori, precum și a planșeelor, în sensul găsirii unui procedeu care să asigure realizarea lor într-un ritm corespunzător vitezei de glisare.

Astfel, pentru pereți s-au folosit plăci de granulit montate în cofraj în exteriorul diafragmei de beton, iar pentru planșee, dulapi precomprimați de 3 cm grosime, cu o suprabetonare ușor armată.

Concluziile trase în urma proiectării și execuției ansamblului «gara veche» au stat la baza redactării documentației pentru ultima etapă, care completează cornișa portului și care este în curs de realizare.

Arh. Ș. MANOLESCU

CONF. ARH. MIRCEA ALIFANTI

CĂUTĂRI ÎN DOMENIUL ELABORĂRII TIPURILOR DE LOCUINȚE DE MASĂ

Abordarea problemelor teoretice și practice ale arhitecturii în perspectiva sarcinilor viitorului puse de Directivele Congresului al III-lea al P.M.R. constituie unul din obiectivele importante actuale ale arhitecturii noastre.

În acest sens considerăm că articolul tov. conf. arh. Mircea Alifanti, care pune în discuție o serie de ipoteze, experiențe și concluzii personale referitoare la perspectivele locuinței de masă, constituie o contribuție valoroasă la dezbaterăa acestei probleme esențiale a arhitecturii contemporane.

Publicând articolul tov. conf. a h. Mircea Alifanti trebuie să observăm că el tratează în special unele aspecte funcțional-estetice, sugerând complexitatea studiului și necesitatea tratării și a altor laturi importante ale problemei.

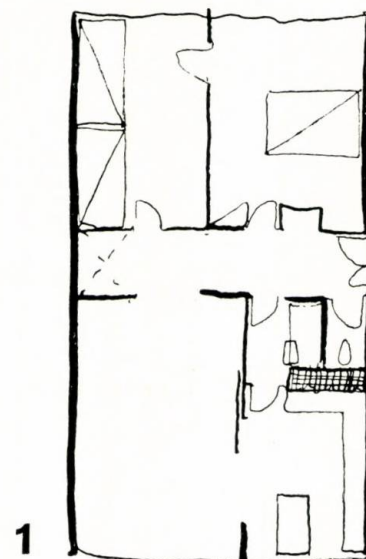
În articol se subliniază necesitatea unei preocupări ingineresti mai susținute pentru rezolvarea unor structuri de perspectivă, atingând problema industrializării ca deziderat teoretic. De asemenea, autorul resimte nevoia unei analize a efectelor economice ale adoptării unor noi soluții funcțional-constructive, fără a dispune însă de elementele unor concluzii mai concrete în acest sens.

Articolul cuprinde o serie de ipoteze ce se bazează fie pe unele studii elaborate în cadrul ISCAS, fie pe studiile personale ale autorului, precum și pe o serie de scheme de soluționări ce reflectă în mod exclusiv aportul adus de autor la concretizarea noilor teme. E vorba aici de unele ipoteze privind evoluția în perspectivă a structurii populației, a modului de trai și de unele implicații în legătură cu arhitectura locuinței, atât în ce privește anumite dimensionări, cât și anumite dispoziții de plan, astăzi încă în discuție și insuficient experimentate.

Publicând spre discuție studiile și reflecțiile cuprinse în acest articol, redacția revistei invită pe cititorii săi să-și exprime părerea atât în legătură cu materialul prezentat și problemele ridicate de autor, cât și în legătură cu alte laturi ale proiectării de locuințe, mai puțin sau de loc atinse în articol.

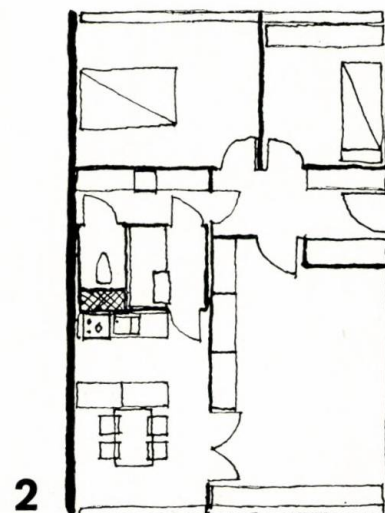
Dezbaterea vie, creatoare, merită să ajute la găsirea unor noi căi de soluționare a sarcinilor tot mai complexe ce stau înaintea noastră, va constitui, desigur, un aport însemnat la dezvoltarea noii noastre arhitecturi socialiste.

REDACȚIA

1 — Secțiune propusă de Institutul de cercetări pentru construcții și arhitectură din R.S.C. «Pentru locuințele viitorului apropiat» Vyvoj Bydleni 1962

2 — Propunerile arhitecților din R.S.C. pentru locuințele-tip din 1963

Redacția revistei «Arhitectura R.P.R.» mi-a cerut să expun cititorilor ei câteva dintre punctele mele de vedere susținute nu de mult la Uniunea Arhitecților, în cadrul unei conferințe intitulate «Căutări în domeniul elaborării tipurilor de locuințe de masă».

Conferința era prilejuită de nevoia unui cerc de studii al Uniunii noastre și făcea cunoscute cercetările întreprinse de mine — ajutat de arhitecta Alexandra Florian — în atelierul de proiecte-tip pentru locuințe al ISCAS-ului.

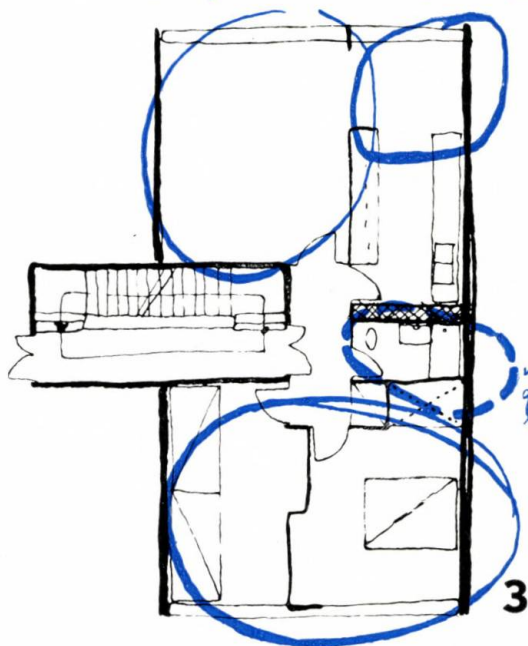
Îmi permit acum să ordonez altfel acest material și să extind unele aspecte ale problemelor discutate atunci.

★

Studiile urmăreau — în primul rînd — să stabilească câteva premise pentru elaborarea unor scheme funcționale noi care să corespundă nevoilor de locuire în viitorul apropiat, dar mai ales cerințelor perioadei 1970—1975.

spațiu de zi

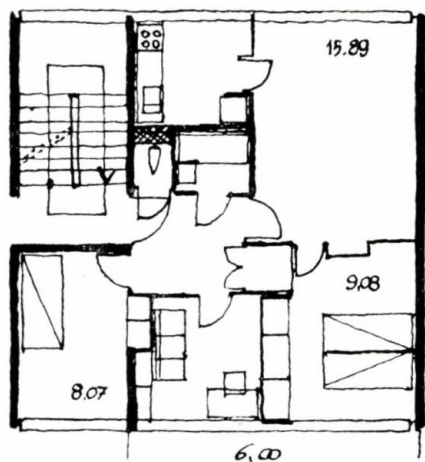
loc de masă

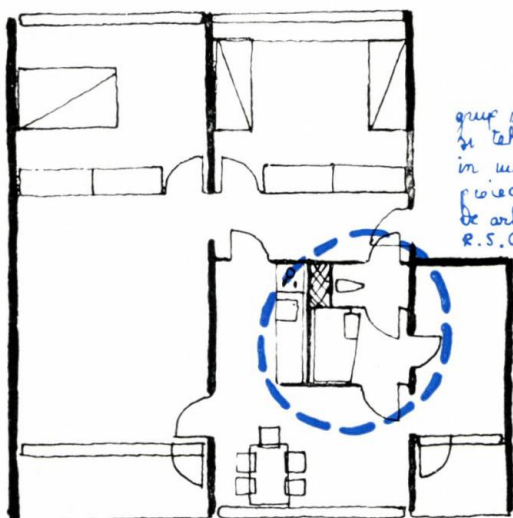
3 — Schema de principiu a unui apartament folosit foarte mult în ultimii doi ani (care a avut la bază — probabil — o secțiune cu 3 apartamente la scară, a arhitectului Dubuisson); grup rezidențial la CONFLANS SAINTE HONORINE; arh. P. Mihailov și J. A. Benard — C.S.T.B. nr. 45/1960; locuințe la CRETAIL, arh. Paul Bossard și locuințe la AIR, arh. F. Maurice și J. P. Dom — ambele din « Architecture d'aujourd'hui » nr. 3/1962; locuințe experimentale în Berlin — « Deutsche Architektur » nr. 9/1962; clădiri prefabricate la Fribourg, arh. Déoppet, L. Veuve și F. Aubry — « Werk » nr. 5/1961.

instalații
grupate
și vizibile

spațiu de noapte

4 — Proiect experimental întocmit de institutele de proiectare din Leningrad — « Stroitelstvo i arhitectura Leningrada » nr. 9/1962

5 — Propunerile arhitecților din R.S.C. pentru locuințe-tip din 1963

grup sanitar
și tehnic folosit
în majoritatea
proiectelor elaborate
de arhitecții din
R.S.C. în ultimii ani.

Ele trebuiau să se concretizeze apoi în cât mai multe scheme funcționale, planuri de apartamente și asamblări de secțiuni, care să constituie material de discuție în vederea proiectării viitoarelor locuințe.

Desigur, că pentru astfel de cercetări este de cea mai mare importanță stabilirea temei; dar definitivarea unei astfel de teme întâmpină dificultăți foarte mari, tocmai din cauza contradicției existente între posibilitatea și necesitatea folosirii unei clădiri minimum 50 de ani și evoluția rapidă a tuturor factorilor care au determinat construirea ei într-un anumit fel, atunci când a fost realizată.

Faptul că problema locuinței a căpătat o importanță atât de mare în țările socialiste, că rezolvarea ei devine certă pe baza unei planificări amănunțite și a unor enorme fonduri investite, că activitatea de construcție poate beneficia de îndată de cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii în general, că ritmul de dezvoltare a condițiilor de trai în orînduirea socialistă este mult mai rapid decît în capitalism și că implicit exigențele locatarilor cresc foarte repede și în proporție de masă, fac elaborarea temei și mai dificilă.

Eventualele greșeli arhitecturale și urbanistice pricinuite de teme defectuoase pot influența foarte mult dezvoltarea normală a vieții orășenești.

Din ce în ce ne dăm mai bine seama că erori care într-o activitate de construcție de locuințe redusă nu aveau nici un răsunet, acum pot deveni grave.

Pe de altă parte, dacă în trecut o locuință putea corespunde zeci de ani cerințelor locatarului, avînd în vedere schimbările foarte lente ale felului de viață, astăzi trebuie să avem în vedere numeroase și mari prefaceri, atunci cînd întreprindem definirea caracteristicilor unei clădiri în care trebuie să se locuiască în bune condițiuni viitorii cincizeci de ani.

Primele încercări de stabilire a unei teme de proiectare pentru locuința viitorului apropiat, multilaterale și aprofundate, au început acum cîțiva ani în ISCAS și la Institutul de arhitectură « Ion Mincu ». Ele au căpătat o formă mai încheiată în lucrarea de dizertație a arhitectului Mihai Caffé și mai ales în studiul 1 001, elaborat de ISCAS în 1961¹⁾.

Încercările de elaborare a temei au dus — cum era firesc — la precizarea unui important număr de contradicții, cărora proiectarea trebuia să le găsească rezolvări — dintre care amintesc principalele:

— contradicția dintre necesitatea de a avea elaborate în timp foarte scurt cît mai multe proiecte valoroase, studiate minuțios, pe baza cărora să se poată trage concluzii clare din punct de vedere economic și care să permită declanșarea unei largi activități experimentale, și marea cantitate de muncă necesară redactării și definitivării unor astfel de proiecte (care durează cel puțin 3 ani);

— între necesitatea de a realiza o tipizare progresivă, pornind de la precizarea detaliilor tehnice, însușite și standardizate de unitățile industriale ale construcției de locuințe — și actuala rămînere în urmă a studiilor pregătitoare, precum și insuficiența coordonare între proiectare și industria construcțiilor;

— între necesitatea construirii unui volum cît mai mare de locuințe — respectiv între necesitatea folosirii celei mai consecvente tipizări și industrializări, deci a restrîngerii numărului de variante funcționale folosite — și nevoile variate, complexe ale oamenilor;

— între necesitatea de a realiza construcții economice pe baza unei tipizări riguroase (sensibilă la cele mai mărunte detalii) și grija de a evita monotonia, străină, nepotrivită vieții;

— între nevoia de a mări confortul prin sporirea suprafețelor acordate fiecărui locatar și scumpirea care rezultă (mai ales că deocamdată noi n-am obținut încă rezultate mulțumitoare în încercările de a compensa, prin repartitia ingenioasă a suprafețelor locuibile sau prin alte îmbunătățiri tehnico-sanitare, suprafețele efectiv mari);

— între rigiditatea schemelor funcționale ale apartamentelor și mobilitatea realităților demografice (componența familiei, grupele de vîrstă, creșterea populației orășenești, sporul natural al populației);

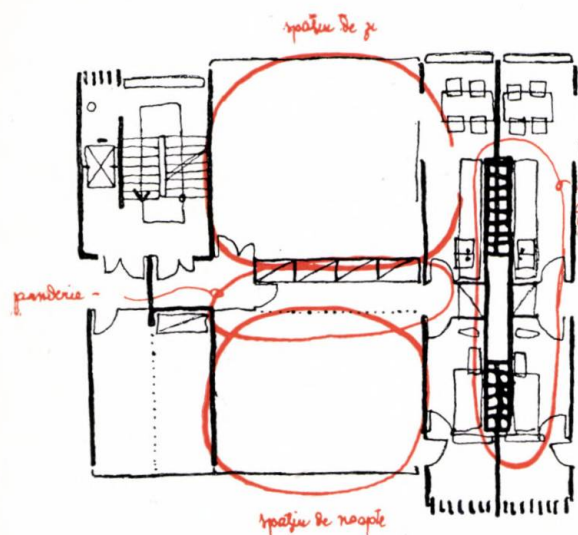
— în sfîrșit, între rigiditatea schemei funcționale a echipării tehnice, a relațiilor dintre suprafețele locuibile și auxiliare, pe de o parte, și schimbările previzibile, așteptate, în modul de trai al oamenilor, pe de altă parte.

SPRIJINITĂ PE PARAMETRI FOARTE MOBILI, CARE LA RÎNDUL LOR SÎNT ÎNSUMAREA UNOR ALȚI FACTORI VARIABILI ȘI DISPARAȚI, PROIECTAREA DE LOCUINȚE ÎNTÎMPINĂ DIFICULTĂȚI MARI TOCMAI LA STABILIREA DATELOR DE BAZĂ. DAR ÎN CIUDA ACESTOR DIFICULTĂȚI, DATELE TREBUIE ASTFEL STABILITE, ÎNCÎT CLĂDIRILE CONSTRUITE PE BAZA LOR SĂ CORESPUNDĂ CÎT MAI MULT TÎMP DEZVOLTĂRII NEÎNTRERUPTĂ A VIEȚII.

Consider că în astfel de condiții un singur drum pare să nu aibă vicii chiar de la pornire:

¹⁾ În prezent se întocmește la ISCAS Studiul nr. 1 070 pentru determinarea tipurilor de locuință în perspectivă, în vederea rezolvării problemei locuințelor în mediul urban.

Cercetările pregătitoare pentru stabilirea unei astfel de teme au pornit de la influența realităților și schimbărilor demografice asupra programului locuinței, de la consecințele aduse în alcătuirea apartamentului de modificarea felului de trai al omului în societatea socialistă. Ele au ținut în permanență seama de posibilitățile economice ale țării, de ansamblul cerințelor cărora locuința trebuie să le facă față, de necesitatea realizării unei varietăți funcționale și de aspect ale acesteia pentru a corespunde dezvoltării societății și a contribui la realizarea cadrului adecvat acestei dezvoltări.

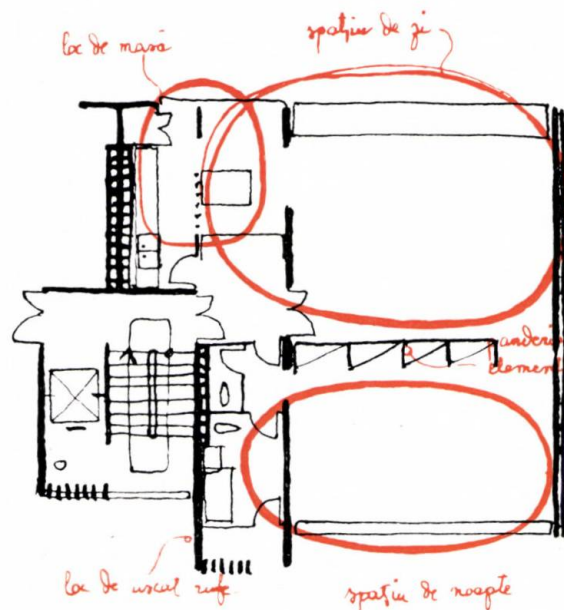

6 — Schema unui apartament al cărui spațiu locuibil poate fi organizat felurit prin elemente separatoare ușoare; părțile auxiliare dispuse ritmic și foarte rigide, permit renunțarea la legătura transversală din mijlocul apartamentului, compartimentarea acestuia rămânând dependentă doar de rezolvarea pereților de fațadă.

Spațiile de zi și de noapte cresc împreună, odată cu depărtarea grupurilor tehnico-sanitare și scărilor, astfel că — în limita echilibrului dintre suprafețele locuibile și cele auxiliare — schema poate fi folosită la proiectarea apartamentelor de 4-7 persoane (prin simpla mărire a părții centrale).

Toate încăperile auxiliare sînt luminate și ventilate direct și grupate în aceeași parte a planului.

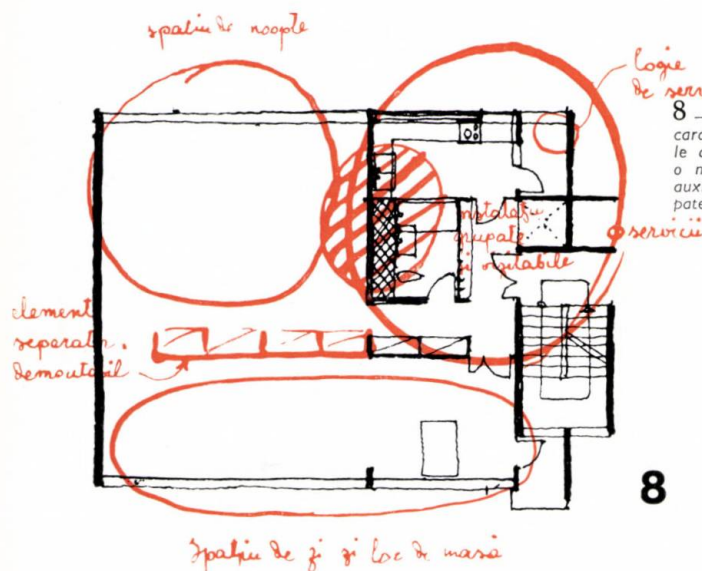
6

7 — Schemă de plan în care separarea funcțiilor este extinsă și asupra spațiilor auxiliare (ceea ce duce implicit la separarea grupului tehnico-sanitar, cu avantajele și dezavantajele care decurg).

Aceleași observații referitoare la partea locuibilă — ca și pentru schema 6 — cu excepția celor remarcate referitor la legătura constructivă dintre zidurile transversale; aici punctele într-adevăr rigide ale planului sînt mai depărtate (8-12 m) și legătura longitudinală este mai greu de înlăturat (în condiții constructive în adevăr, simple).

7

8 — Schemă de apartament avînd caracteristici asemănătoare cu cele arătate în schițele 7 și 8 dar o mai mare eficacitate a spațiilor auxiliare față de suprafețele ocupate în plan de acestea.

8

A ÎNZECI MUNCA DE STUDII ȘI PROIECTARE ȘI A PROCURA CAMPANIEI DE CONSTRUCȚII ÎN PLINĂ DEZVOLTARE — LA ACELEAȘI TERMENE DOVEDITE NECESARE — UN NUMĂR MULT MAI MARE DE PROIECTE COMPLEXE ȘI COMPLETE DECÎT AM FI REALIZAT ÎN MOD OBÎȘNUIT ; A SPORI TOTODATĂ APROFUNDAREA LOR ÎN CEEA CE PRIVEȘTE LATURA TEHNICO-ECONOMICĂ, PENTRU A DOVEDI SAU INFIRMA UNELE CĂUTĂRI ȘI PROPUNERI CARE CONȚIN UN GERMEN DE PROGRES ȘI CARE ADESEORI ÎȘI FAC CU GREU DRUM ÎN LUMEA CONSTRUCTORILOR, ÎN SPECIAL DIN CAUZA UNOR POZIȚII PERSONALE, RUTINIERE, SIMPLIFICATOARE.

Consider, că tocmai pe acest drum am făcut foarte puțini pași.

În problemele foarte diverse ale locuinței, de la aspectele psihologice, ecologice, de frumos, la cele tehnice și economice, la cele puse de marile ansambluri urbanistice, proiectarea mai are încă foarte multe propuneri de făcut și de analizat valabilitatea acestor propuneri.

★

Cercetările întreprinse au căutat, în al doilea rînd, să definească aspectele practice, de proiectare, ale contradicțiilor enumerate, prin proiectare propriu-zisă și prin discuții, și să contribuie, tocmai prin această verificare practică, la înlăturarea lor.

Iată unele concluzii la care am ajuns (concluzii ilustrate prin schemele secțiunilor proiectate în cadrul acestor cercetări).

a. — Gruparea apartamentelor cîte două la o scară — caracterizată prin incontestabile avantaje de însorire, ventilare, separare și grupare a funcțiilor, prin suplețea mai mare a planului, prin obținerea unor interioare mai nuanțate, dînd o impresie spațială mai generoasă (chiar în ipoteza proiectării unor suprafețe restrînsse pentru încăperile apartamentelor) — trebuie să fie mult mai consecvent și mai complet studiată, întrucît actualmente nu avem posibilitatea folosirii unor date certe pentru a cunoaște exact ordinul de scumpire rezultat și a aprecia dacă avantajele obținute justifică sporurile de preț.

b. — Apartamentele pentru 3-4 persoane¹⁾ (apartamentele care potrivit datelor demografice trebuie să fie cele mai numeroase) deși pot fi proiectate foarte simplu și corect, așa cum arată unele scheme funcționale folosite azi frecvent în multe țări (R. D. Germană, Elveția, Franța, R. S. Cehoslovacă) ajung mai scumpe prin dispunerea « două la scară », din cauza suprafeței locuibile relativ mici, în comparație cu suprafața construită pentru scară, și a numărului mare de intrări. Aceste scări trebuie reduse la minimum de suprafață, folosind și alte forme în plan (de pildă, scara rotundă utilizată de cehi și suedezi) (fig. 15); trebuie acceptată plasarea scărilor în interiorul planului, cînd ansamblul secțiunii cere aceasta, și urmărită legarea lor la parter pentru a micsora numărul intrărilor²⁾.

c. — Relația dintre suprafețele locuibile și cele auxiliare (încăperi, sanitare, bucătărie, depozitare) precum și raportul dintre suprafețele camerelor de dormit și a camerei de zi sînt date importante pentru aprecierea calității locuinței viitorului³⁾.

¹⁾ Studii elaborate de ISCAS și datele obținute de la unele sfaturi populare, afirmă că numărul mediu de persoane în familiile din mediul urban este 2,81, procentele diferitelor categorii de familii fiind:

- familii de 2 persoane 26,7%
- familii de 3 persoane 20,9%
- familii de 4 persoane 13,9%
- familii de 5 persoane 7,1%

Deci familiile de 3-5 persoane ar însuma peste 40%; luînd în considerare creșterea nivelului de trai și tendințele care se pot observa de pe acum, familiile tinere vor avea din ce în ce mai mult posibilitatea să-și organizeze o viață independentă; astfel, atît familiile tinere cît și cele vîrstnice se vor libera de serviciile și inconvenientele conviețuirii a două-trei generații.

Pe de altă parte, grija statului pentru bătrîni va da și acestora posibilitatea unei vieți luminoase în afara « întreținerii » de către copiii lor.

²⁾ În orice caz, cred că ar trebui revăzută o normă P.C.I. care oprește folosirea scărilor « balansate » (fără a face deosebire între acestea și scările curbe și rotunde), cu toată deosebirea calitativă dintre ele, chiar în ceea ce privește siguranța evacuării. De altfel, este de remarcat că în cazul apartamentelor mici, grupate cîte două la scară, în clădiri cu parter + 3 niveluri, scara trebuie să asigure evacuarea unui număr foarte mic de persoane (18 în ipoteza apartamentului pentru 3 persoane).

³⁾ O dată rezolvată problema locuinței la noi se va putea trece la sporirea suprafeței acordate fiecărui locatar.

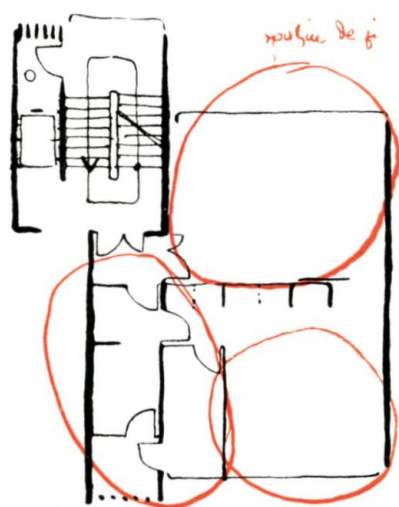
Este evident că reducerea treptată a numărului celor care oloșesc apartamentul reprezintă o soluție firească pentru a obține gradarea dorită.

Astfel, în secțiunile folosite astăzi de noi (în apartamente pentru 3-4 persoane și acceptînd cazarea a 1-2 persoane în camera de zi) revine 29: 4 = 7,5 m² pentru fiecare locatar în ipoteza apartamentului solicitat la maximum, 29: 3 = 9,66 m² în ipoteza că în camera de zi doarme o singură persoană și 29: 2 = 14,5 m² de om cînd camera de zi n-ar mai fi folosită pentru dormit. Este o gradare foarte corectă a creșterii spațiului locuibil pe cap de locuitor; dar acest procedeu, relativ simplu, nu asigură în mod automat maximumul de confort, tocmai pentru că rapoartele dintre suprafețele locuibile și cele auxiliare, dintre suprafața camerei de zi și suprafețele dormitoarelor, toate la rîndul lor dependente direct de evoluția condițiilor de trai, decid în ultimă instanță calitatea confortului locuitorilor viitorului.

În adevăr, considerînd evoluția normală, previzibilă, este firesc să presupunem reducerea spațiilor auxiliare în favoarea celor locuibile, o mărire a suprafeței camerei de zi, atît prin sporirea în general a suprafeței apartamentului, dar și în dauna dormitoarelor (fig. 9a) (din acest punct de vedere secțiunile folosite astăzi sînt mai puțin favorabile).

De asemenea, tot dependentă de această relație dintre suprafețele încăperilor este și posibilitatea nuanțării spațiului interior, problemă importantă pentru evoluția psihologică și cultural-artistică a omului.

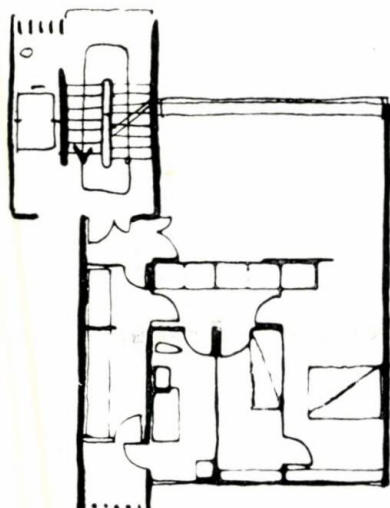
Faptul că în prezent folosim foarte puține scheme funcționale, foarte puțin diferențiate, care nu vor putea satisface dorința firească de varietate în locuire, cere să creăm de pe acum condițiile acestei posibilități de varietate, pentru vremea cînd vom construi și mai mult.

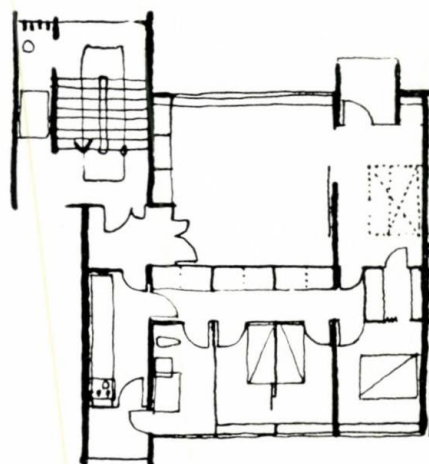
spațiu de zi

spațiu
de noapte

9

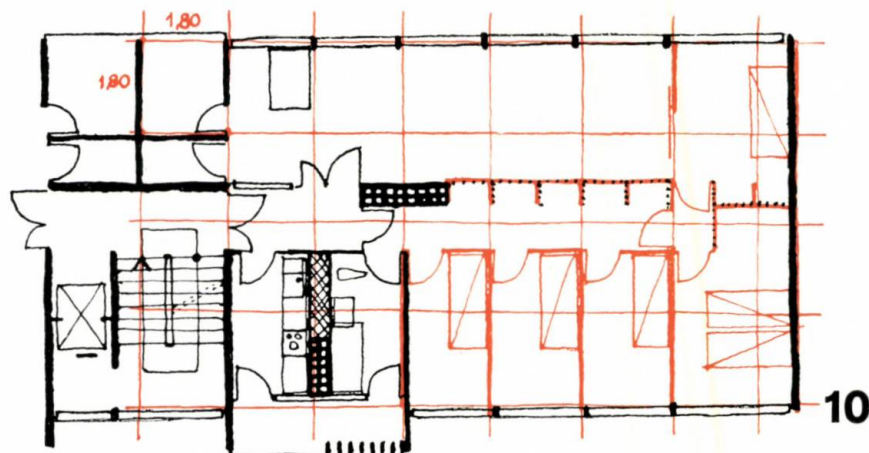

9 a

9 b

servicii grupate

10

9, 9 a, 9 b — Schema de principiu și două rezolvări ale unui apartament având caracteristici foarte asemănătoare cu cel din schița 7; este mai mult o « variantă » indicată pentru apartamente mici, la care echilibrarea spațiilor de zi și de noapte este mai dificilă și la care gruparea completă a celor auxiliare este totuși de urmărit (chiar acceptând vecinătatea scării cu camera de zi).

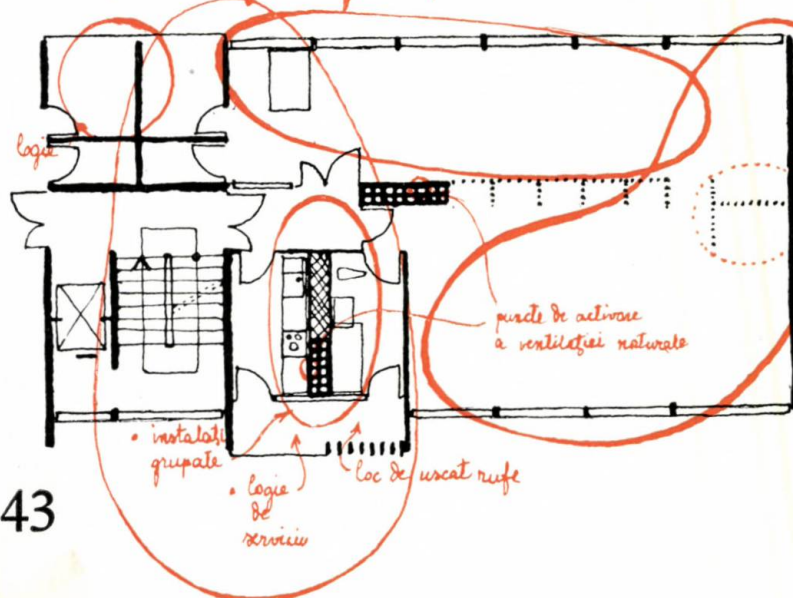
10 — Dezvoltare și variantă a schemei 8. Camera de zi este gândită ca o galerie (2,40—2,70 m lățime) care crește în lungime în funcție de unitățile de dormit — și care este plăcută prin felul luminării ei naturale.

O modulare riguroasă și folosirea unor elemente separatoare mai complexe, standardizate, poate conduce la liberarea aproape completă a unui spațiu locuibil foarte plăcut având planșeul sau elementele de planșeu rezemate pe structura de rezistență a fațadei. (Fig. 10 a este schema de principiu și fig. 10 b este o ipoteză de împărțire a spațiului prin elemente separatoare).

unitatea standard
pentru toate tipurile
de apartamente (4-7 pers.)

spațiu de zi - galerie - creștină odala
de spăriea năvălului dormitoarelor.

10 a

logia

43

instalații
grupate

logie
de
servicii

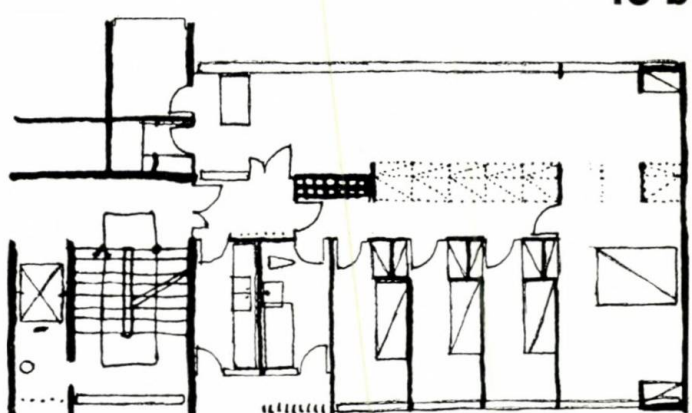
loc de uscat rufe

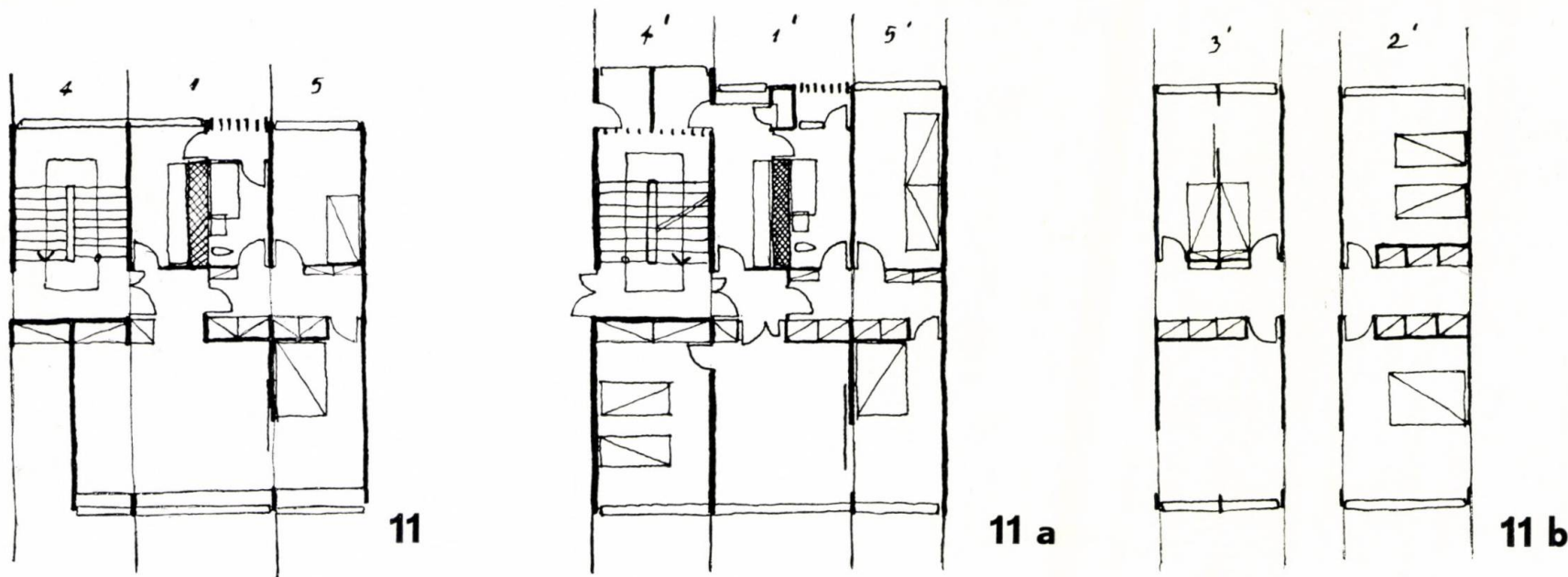
puncte de activare
a ventilației naturale

spațiu
de noapte

punct
de instalații
suplimentar
pentru apartamente
mari. (mai mult de
cinci persoane)

10 b

11, 11 a, 11 b — Un exemplu de folosire a unor așa-numite «pârți de proiect» prin care — pe baza unor modulări consecutive — se pot alcătui proiecte complete, avînd aceeași schemă funcțională dar număr diferit de camere și unele mici variații de detaliu, folosind o cantitate mai mică de piese desenate,

scrise, măsurători, calcule etc. Schema funcțională folosită prezintă unele caracteristici expuse în text și în special o bună separare a funcțiilor și o extindere posibilă a camerei de zi către un dormitor mare.

Consider că o oarecare sporire a suprafețelor locuibile (atît în absolut cît și pe seama celor auxiliare) este posibilă și de dorit. O nouă împărțire a spațiului locuibil în favoarea camerei de zi, păstrînd pentru dormitoare (care implicit nu mai sînt murdărite prin vizite sau jocul copiilor) minimumul necesar de suprafață este de asemenea de urmărit (fig. 13, 19).

Este astfel posibilă o «nuanțare» a suprafețelor camerelor de locuit (fig. 14).

Ca urmare, studiul nostru acceptă așa numita «jumătate de cameră», adică apartamente cu camere de dormit de 6—7 m² pentru un pat și 9—11 m² pentru două paturi, camere în care nu se primesc vizite, depozitarea hainelor și a rufăriei, făcîndu-se de asemenea în afara încăperilor.

Reducerea aceasta de spații se face în favoarea camerei de zi, care poate ajunge — în funcție de mărimea apartamentului — la 20—25 m², asigurînd astfel o mai corectă folosire a spațiului din punct de vedere funcțional și o mai activă, mai complexă viață colectivă.

Diferențierea de spații poate exercita o importantă acțiune psihologică asupra locatarilor prin contrastul dintre încăperi.

Consider de asemenea, că spațiile necesare pregătirii mesei și depozitării de alimente (și mai ales a depozitării proviziilor pentru iarnă) se vor putea reduce esențial o dată cu dezvoltarea tot mai mare a rețelei de alimentație publică (semi-preparate culinare, aprovizionare la domiciliu, posibilitatea pregătirii mesei principale în afara locuinței, dezvoltarea cantinelor în școli etc.)¹⁾.

Toate acestea fac posibilă reducerea suprafeței bucătăriei și părăsirea amplasării ei obligatoriu la fațadă, izolată complet de celelalte încăperi prin ziduri și tîmplărie — eventual prin sas de miros. În orice caz ventilarea naturală trebuie activată prin canale verticale (fig. 15).

Cele amintite trebuie să ducă de asemenea spre o mai ușoară soluționare a problemei evacuării gunoaielor.

Existența unui număr suficient de unități pentru spălarea și călcarea rufelor (fie cu personal specializat, fie înzestrate cu aparate la dispoziția populației) va trebui să facă posibilă renunțarea la spălătorii și uscătorii de bloc (care nu satisfac nevoile, acolo unde există), asigurîndu-se în apartamente posibilitatea spălării și uscării rufelor mici.

¹⁾ Este probabil să se schimbe în oarecare măsură chiar felul «tradițional» de pregătire a mîncării. Chiar în prezent, mîncările producătoare de mult miros sînt evitate de multe familii care locuiesc în locuințe colective și care consumă astfel de feluri doar ocazional, în restaurante.

De altfel, este probabil ca în viitor să se poată pregăti feluri ale bucătăriei tradiționale, dar folosind «semipreparate», pe plite perfecționate. De asemenea, este firesc ca în viitor să putem vorbi de o aprovizionare ușoară cu legume curățate, pește și păsări curățate.

În ceea ce privește prevederea de spațiu pentru jocul copiilor, pentru luarea mesei și pentru mici reuniuni familiare, am considerat că atîta vreme cît formele de viață colectivă sînt în perioadă de definire și întrucît existența acestor spații nu poate influența decît favorabil relația dintre suprafețele locuibile și cele auxiliare, prevederea lor nu numai că nu este dăunătoare, ba chiar duce la nuanțarea spațiilor unui apartament. Plusul de suprafață rezultat (bineînțeles, rămînînd în jurul unui total general de 13—14 m² locuibil pe cap de locuitor) cred că este în sensul unei evoluții firești spre dimensiuni mai mari pentru camerele folosite în comun, avînd în vedere atît un confort mai ridicat cît și importanța psihologică a frumuseții spațiului arhitectural pentru evoluția spirituală a omului.

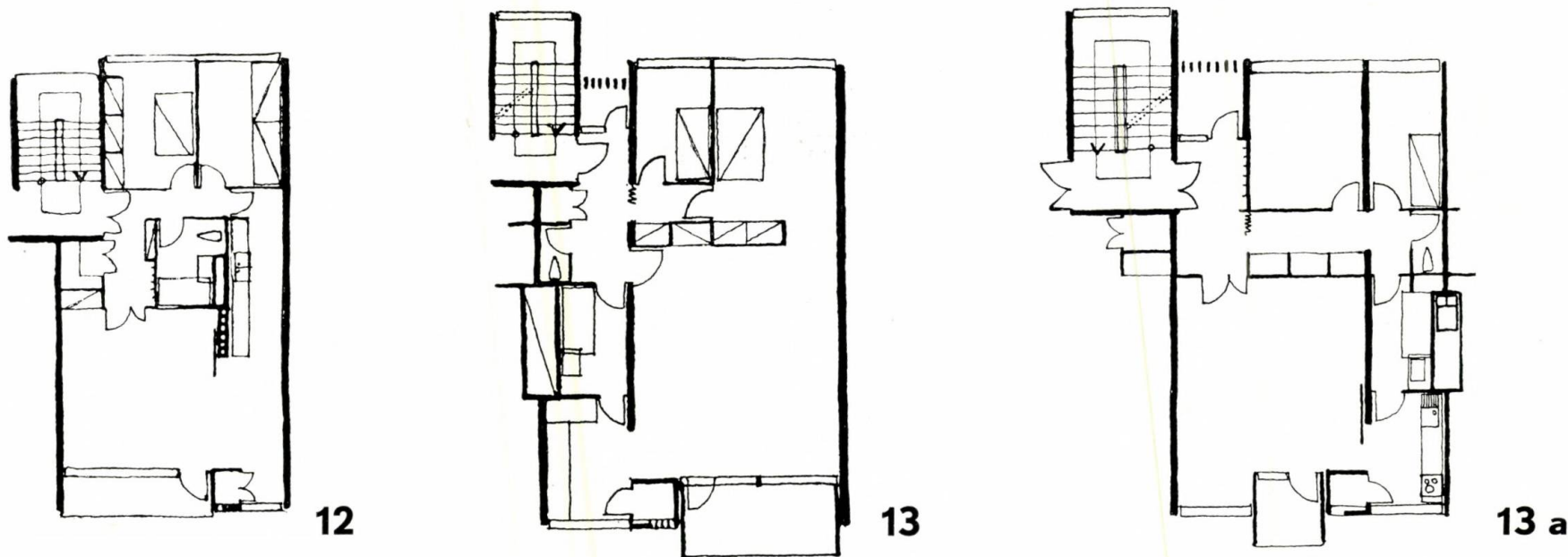
d. — Este de dorit ca printr-o deosebit de atentă studiere a posibilităților schemelor statice — în diferite sisteme de construcție (chiar a celor mai puțin folosite în prezent), prin corelarea cît mai perfectă între schema de rezistență și cea funcțională — să se obțină un plan cît mai suplu. Și aceasta nu în vederea posibilității modificării lui de către locatari odată cu ivirea unor condiții familiare noi, ci pentru a-l face să corespundă — prin transformări executate în anumite perioade de către organizațiile locale de construcție — schimbărilor importante ce vor apărea în felul de trai al omului în societatea socialistă.

Consider că, în general, se pune cu oarecare ușurință problema așa-numitului «apartament suplu». Pe de o parte, de către cei care văd posibile schimbări importante în interiorul unui apartament realizat într-un sistem de construcție obișnuit, fie ele motivate doar de dorința de variație în locuire a familiei care ocupă apartamentul.

Unele rigori și necesități (izolarea fonică, întreținerea curățeniei, limitarea pătrunderii mirosului, prafului etc. și, implicit, dificultățile constructive care rezultă la legarea pereților despărțitori între ei și cu tavanele, cu pardoselile și mai ales cu pereții de fațadă), cît și seismicitatea teritoriului nostru — de cîrînd studiată foarte atent și care cere structuri omogene, legate, asigurate pe toate direcțiile — fac problema «liberării planului», problema «apartamentului suplu» mult mai dificilă, mai ales în ipoteza unor construcții economice.

Pe de altă parte, de către cei care — conștienți de dificultățile amintite — consideră că rezolvările folosite actualmente sînt singurele de utilizat.

Dar în viitor, necesitatea sporirii spațiului locuibil, reverderii rapoartelor dintre suprafețele camerelor, odată cu creșterea nivelului de trai al populației și cu trecerea spre o viață în care colectivitatea se va manifesta mai puternic și mai caracteristic, va aduce contradicții și dificultăți foarte mari în repartizarea spațiilor pentru fiecare funcțiune a apartamentului; atunci, schema funcțională a apartamentului ca și rapoartele dintre diferitele lui suprafețe vor trebui să se schimbe, pentru a putea vorbi de o locuință în adevăr confortabilă.

12, 13, 13a — Trei scheme de apartamente pentru trei persoane. Apartamentele sînt diferite prin suprafața construită, prin impresia spațiului perceput din camera de zi, prin gruparea instalațiilor

(extinsă la 2 apartamente în schița 13). În sfîrșit, prin unele îmbunătățiri de ordin gospodăresc (logie de serviciu și izolarea de scară a dormitorului), dar mai ales prin liberarea totală, posibilă, a spațiului locuibil, de elemente fixe, la apartamentul din schema 13.

Ori, casele pe care le construim acum vor dăinui cca. 50—70 ani.

Problema găsirii celei mai judicioase și suple scheme funcționale a apartamentului se pune totuși. Trebuie amintit în trecut că și această «suplețe» are în general două aspecte:

— schimbările dorite și necesare intervin la intervale mari și au un caracter oarecum structural; ele sînt prilejuite de schimbarea numărului de membri ai familiei care se mută în locuință, de schimbări importante apărute în felul lor de trai etc;

— schimbările dorite sînt de mică importanță și mai dese, urmărind în special o nouă compartimentare a spațiului prin pereți culisanți, rotitori etc. (fig. 11 b).

Din studiile întreprinse de noi a reieșit că elementele principale de avut în vedere la proiectarea unei scheme mai suple a apartamentului ar fi următoarele:

— apartament cu două fațade; o astfel de suprafață oferă, atît prin forma ei (prin plasarea ei față de scări și față de planul întregii clădiri), cît și prin condițiile foarte avantajoase de luminare — maximumul de posibilități;

— schemă constructivă cu pas transversal de minimum 6 m; legăturile constructive longitudinale de preferință în centrul apartamentului și concepute în formă de cadre și nu de diafragme;

— fațade modulate pe un modul de minimum 1,20 m; de preferință 2,40 m;

— punct unic de apă și de instalații, plasat cît mai în centrul planului; eventual separarea grupului sanitar în două unități judicios alcătuite (de pildă: unul alcătuit din baie, W.C., lavabou, racorduri pentru instalațiile bucătăriei, și altul din lavabou, W.C.), ambele așezate de asemenea în centrul planului;

— eventual casa scării plasată în afara tractului încăperilor.

e. — Consider că este posibil și de dorit să se obțină ceea ce s-ar putea numi «un circuit continuu» în apartament. (Posibilitatea de a ajunge din orice loc al apartamentului în orice piesă de locuit sau auxiliară, fără a stînji ni nici una din funcțiuni) (fig. 6, 10, 13, 14 b etc.).

Această prevedere, corelată cu păstrarea preponderenței suprafeței camerei de zi asupra celorlalte — și în plus cu grija de a găsi posibilități de a extinde impresia spațială a camerei de zi spre alte spații locuibile (locul de luat masa, un dormitor principal, logii, circulații de noapte etc.) — poate duce, în cazul unei proiectări atente, la interioare de apartamente cel puțin tot atît de expresive, de plăcute ca și locuințele care au camerele (comandate) dispuse în jurul camerei de zi și care au bineînțeles, inconvenientele cunoscute.

f. — Este de dorit să existe spații speciale pentru luarea mesei (fig. 14a, 19), atît pentru ordonarea mai bună a funcțiunilor cît și pentru crearea impresiei de lărgire

a spațiului despre care aminteam anterior. În plus, o astfel de dispoziție face posibilă o plasare mai degajată a locului de gătit, care astfel, în viitorul apropiat, poate fi izolat la nevoie de camera de zi.

g. — Consider de asemenea că este necesar și important să se găsească prin numeroase încercări ale proiectării, pe bază de evaluări cît mai exacte și experimentări de apartamente, echilibrul între economia obținută prin soluția constructivă (concepție și materiale folosite) și suplețea schemei funcționale, întrucît de aceasta depinde nu numai confortul, ci și frumusețea spațiilor apartamentului, în general urîțite de schemele constructive actuale.

h. — Schema constructivă ar trebui să ofere și oarecare posibilități de adaptare la eventualele perfecționări tehnice și sanitare care sînt de așteptat în viitorii 10—15 ani.

i. — Este foarte important — mai ales în ipoteza unei campanii largi de proiectare și studii și în vederea unei tipizări viitoare — să se aleagă cu multă atenție un modul, care să fie păstrat și folosit foarte consecvent.

Din toate studiile întreprinse și după încercări cu modulul de 90 și 100 cm, am constatat că modulul care ar corespunde cel mai bine unui ansamblu de elemente de proiectare la locuințe este de cel puțin 1,20 m și de preferință 2,40 m (fig. 16, 18).

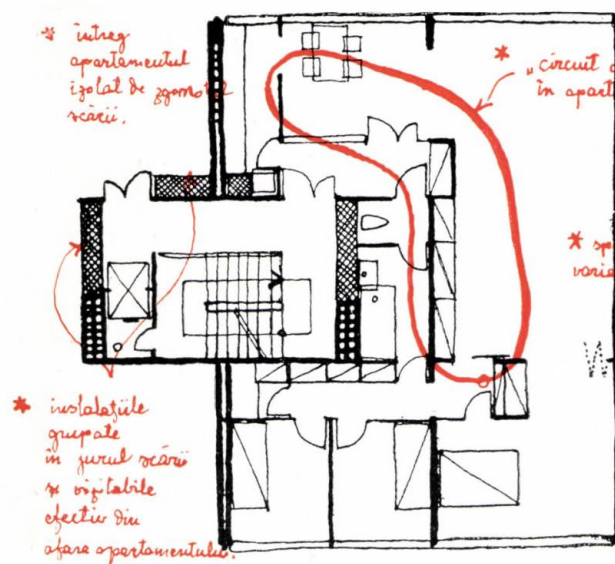
Acest modul este indicat pentru dimensiuni de ziduri, de uși, trepte, mobilier, piese și noduri sanitare, lățimi de circulații, suprafețe de camere etc. Este multiplu de 0,30 m (propus de CAER): nici prea mic pentru a stînji ni industrializarea, nici prea mare pentru a face dificilă proiectarea și a pierde oarecare suplețe în echilibrarea suprafețelor.

j. — Trebuie asigurată ventilația transversală a apartamentelor — începînd de la cele de 3 persoane — precum și ventilația naturală (prin canale verticale) a tuturor încăperilor de locuit, și ventilația mecanică a celor sanitare.

k. — Este de foarte mare importanță — cu rezultate cîteodată surprinzătoare pentru echilibrarea planurilor și pentru varietatea de rezolvări pe care o prilejuiește — studierea foarte atentă (cu detalieri tehnice) a nodurilor sanitare și găsirea unei posibilități reale de vizitare a instalațiilor ansamblului propus.

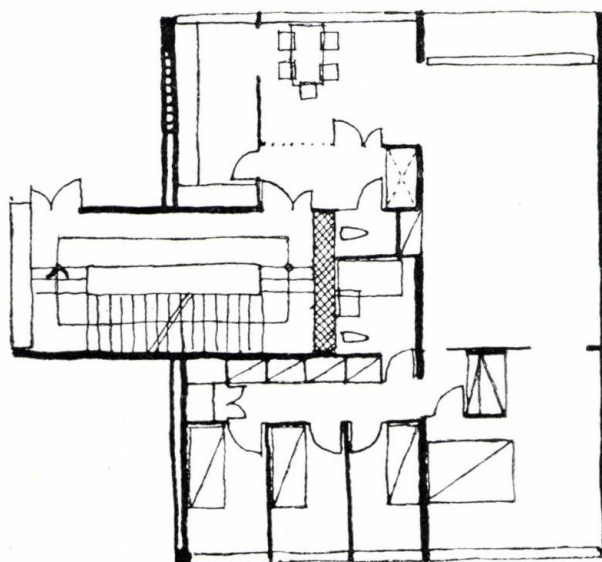
l. — Este necesară prevederea de panderii și dulapuri înzidite.

m. — Contururile simple, ordonate, la camere, împreună cu o modulare riguroasă și cu tipizarea citorva elemente funcționale (noduri sanitare, camere, logii etc.), înlesnesc legarea organică a porțiunilor de plan caracteristice din punct de vedere funcțional.

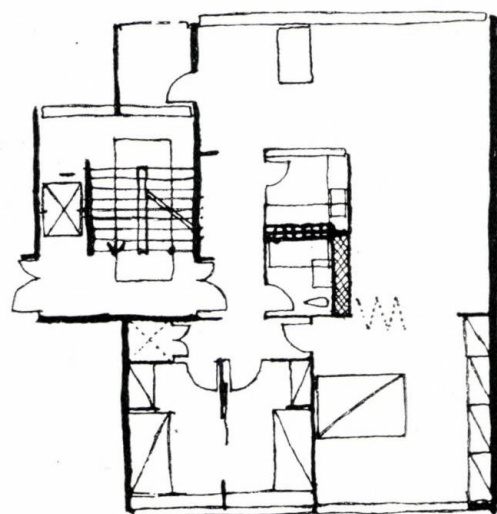

14, 14a, 14b — Schemele unor apartamente care satisfac în cea mai mare măsură cerințele amintite în text. Variantele sînt diferite prin plasarea bucătăriei și prin felul decorațiilor.

14

14 a

14 b

Se pot obține astfel fișii de plan asamblabile, posibil a fi schimbate între ele, ceea ce înseamnă o simplificare a muncii de proiectare și a redactării complexe a proiectelor, precum și pași importanți în vederea industrializării (fig. 11).

n. — În sfîrșit, am considerat indicată folosirea de logii (de dimensiuni raționale pentru a fi folosite efectiv pentru recreare, luarea mesei etc.) cărora li se poate da și o importantă funcțiune estetică și de compartimentare a spațiului, dacă forma lor este astfel studiată ca să se conjuge cu spațiul camerei pe care o completează (fig. 19).

În general, n-am folosit balcoane, considerîndu-le mai puțin active din punct de vedere constructiv și mai puțin eficace funcțional și estetic.

★

Unele rezultate obținute în urma acestui studiu prilejuiesc o constatare de mult cunoscută în practica de proiectare: că pe măsura multilateralității studiilor (a valorificării cît mai multor tendințe și practici de proiectare de pretutindeni, a cercetării atente a cît mai numeroase exemple propuse sau realizate în lume) sînt și drumurile care se deschid proiectării.

Această constatare ne-a făcut să nu limităm numărul secțiunilor studiate.

Un drum se deschide din altul și unele caracteristici improprii unei anumite scheme pot fi folosite altele. Un studiu părăsit cîndva, reluat în alte condiții, poate da rezultate neașteptate.

Încercînd să punem la punct o cît mai mare varietate de scheme funcționale, am căutat nu numai să contribuim la completarea numărului mic de soluții de care dispunem, încă azi, dar mai ales să obținem premise de discuție și material pentru anteevaluări cît mai exacte.

Din aceleași considerente am căutat să nuanțăm, să gradăm caracteristicile schemelor studiate față de ansamblul de deziderate pe care le urmăream, elaborînd planuri mai mult sau mai puțin depărtate de realizările actuale.

Am acceptat deci ca printr-o muncă suplimentară să obținem trepte succesive de atins pînă la realizarea ansamblului de cerințe propus.

Iată, spre exemplu, una din succesiunile urmărite:

1. Circuit continuu în apartament; extensibilitatea suprafeței camerei de zi (lărgirea impresiei vizuale a acesteia — cît mai mult spațiu cuprins cu vederea din camera de zi, separarea funcțiilor realizată numai prin dispoziția încăperilor, fără ruperea impresiei spațiale); forma generală a planului cît mai aproape de pătrat (sau dreptunghi alungit, așezat cu fațadele scurte spre lumină); deci, două fațade opuse luminate, implicit ventilație naturală eficientă; cît mai mare suprafață a schemei funcționale în funcție de plasarea nodului sanitar și tehnic; cît mai multă fațadă folosită pentru camere de locuit; ventilația mecanică a încăperilor sanitare și bucătăriei, loc de preparare a mîncării contopit cu spațiul pentru luarea mesei (fig. 14).

2. În ipoteza separării nete a funcțiilor prin ziduri purtătoare plasate la mijlocul apartamentului — o dimensionare mai generoasă a camerei de zi, folosind pentru această încăpere cea mai mare deschidere constructivă, posibilă prin schema adoptată, în vederea obținerii unui spațiu cît mai generos folosit ziua; creșterea proporțională a camerei de zi, cu creșterea numărului camerelor de dormit.

Bucătărie cu posibilitate de ventilație directă (și asigurarea acestei ventilații prin canale verticale de ventilație naturală); liberarea spațiului locuibil al dormitoarelor de spațiile de depozitare, existența unei panderii care — plasată lîngă zidul purtător median — asigură separarea funcțiilor; punct sanitar accesibil din diferite puncte ale planului (fig. 7).

3. La apartamentele care au spațiul locuibil foarte fragmentat și deci o foarte redusă suprafață funcțională (din cauza schemei constructive folosite), prevederea celorlalte detalii de confort care să poată suplini — în viitorul apropiat — dezvoltarea încă necompletă a deservirii sociale; suficiente puncte de apă și W.C., loc de spălat și uscat rufe, loc de depozitare (alimente, haine și obiecte gospodărești) mai mare decît cel uzual, aerisire directă a bucătăriei și a băii asigurată de ventilație naturală prin canale verticale, logii pentru treburi gospodărești, vestibule mai generoase etc. (Fig. 11 a).

4. Evitarea apartamentului « vagon » începînd de la apartamentul de 3 persoane; dispunerea apartamentului astfel ca să aibă măcar două fațade alăturate luminate.

★

Schițele care însoțesc această prezentare exemplifică și această intenție de gradare a confortului — în funcție de felul schemei statice — tinzînd spre planul cel mai liber posibil, în limitele firești pentru locuințe construite în număr foarte mare și deci industrializate.

★

Am considerat de la început că actualele scheme funcționale de plan limitează prea categoric posibilitățile de adaptare la cerințele de locuire în viitor; aceasta, în special din cauza sistemului constructiv folosit, a « pasului » constructiv foarte mic adoptat. În acest moment este necesar un aport important al colegilor ingineri.

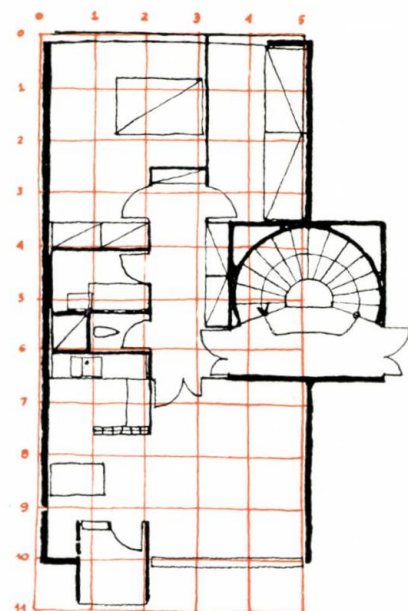
Considerentele de seismicitate și cele de economie au dus la rezolvări și mai « mărunțite » decît cele folosite în secțiunile directive mai vechi, limitînd implicit și mai mult calitățile funcționale ale planului.

Desigur, că orice sporire a deschiderilor, orice transmitere de eforturi altfel decît prin pereți plini de cărămidă sau de beton, duce în ultimă analiză la soluții mai puțin economice, din punct de vedere al structurii respective.

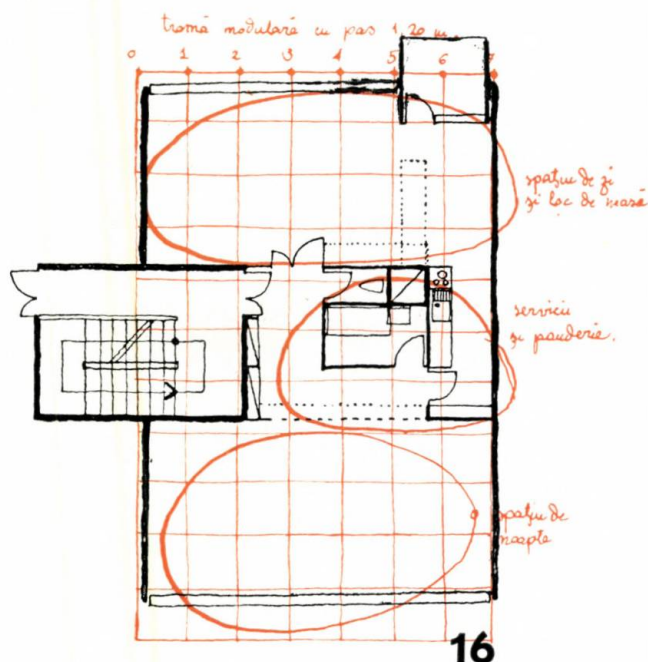
Consider că este necesar să aflăm, prin neîntrerupte studii, care este ordinul de mărime al sporurilor de preț — în cît mai variate ipoteze — pentru a putea vorbi, în final, de realizarea unor construcții ECONOMICE ÎN ANSAMBLUL LOR.

De multe ori soluția cea mai ieftină, privită în perspectiva timpului, nu este și cea mai economică.

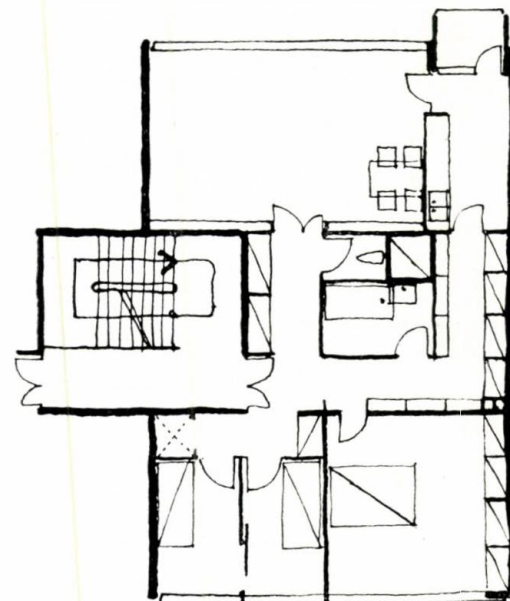
ESTE NORMAL SĂ NU NE MULȚUMEASCĂ FAPTUL CĂ RIGORILE TEHNICE, STUDIAȚE ȘI REZOLVATE ÎN PRACTICĂ ÎNTR-UN ANUMIT FEL AZI, VOR STÎN-JENI ÎN VIITOR CORECTA FUNCȚIONARE A PLANURILOR LOCUINȚEI. LOCUINȚA TREBUIE SĂ SATISFACĂ DIN TOATE PUNCTELE DE VEDERE.

15

16

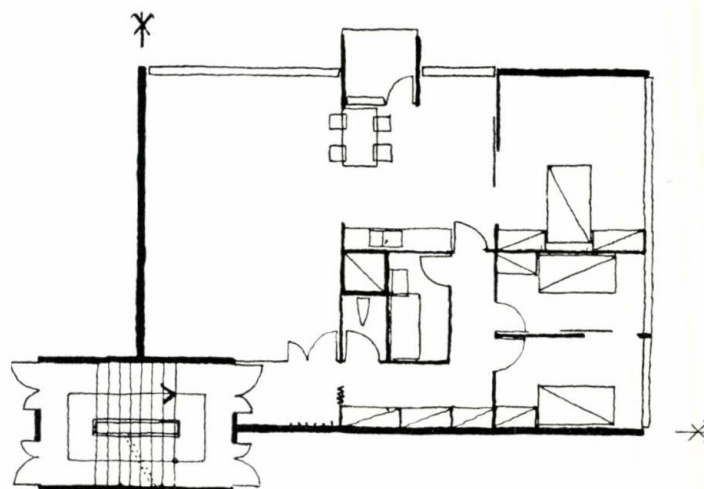
17

15, 16, 17 — Schemele de principiu (cu modularea respectivă) ale unor apartamente cu toate serviciile grupate în interiorul lui (amplasarea bucătăriei poate fi puțin schimbată).
Schema 16 reprezintă detalierea schiței de principiu iar schema 15 un apartament pentru 3 persoane dezvoltat pe o suprafață minimă (din aceeași preocupare de reducere a spațiului construit a fost folosită scara rotundă $\approx 13 \text{ m}^2$).

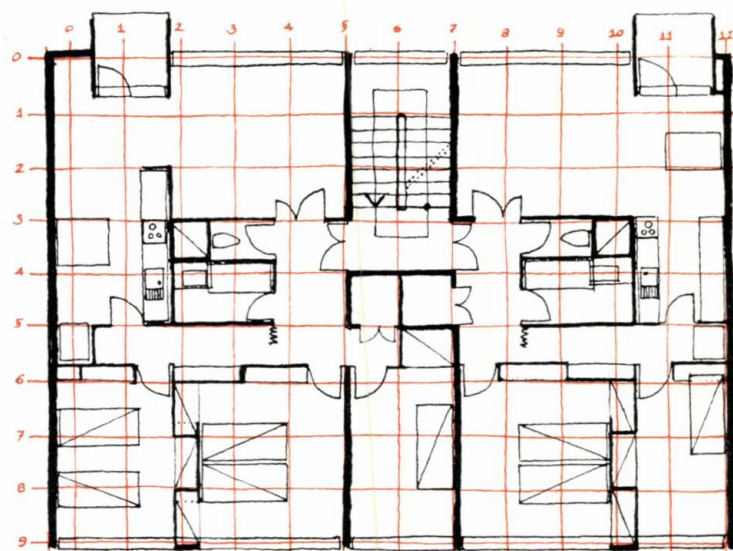
18 — Schema unui apartament de colț având serviciile grupate în mijlocul planului.

19 — Schema de secțiune cu două apartamente la scară; apartamente pentru 3,5 (respectiv 4) persoane; serviciile plasate la interiorul planului.

18

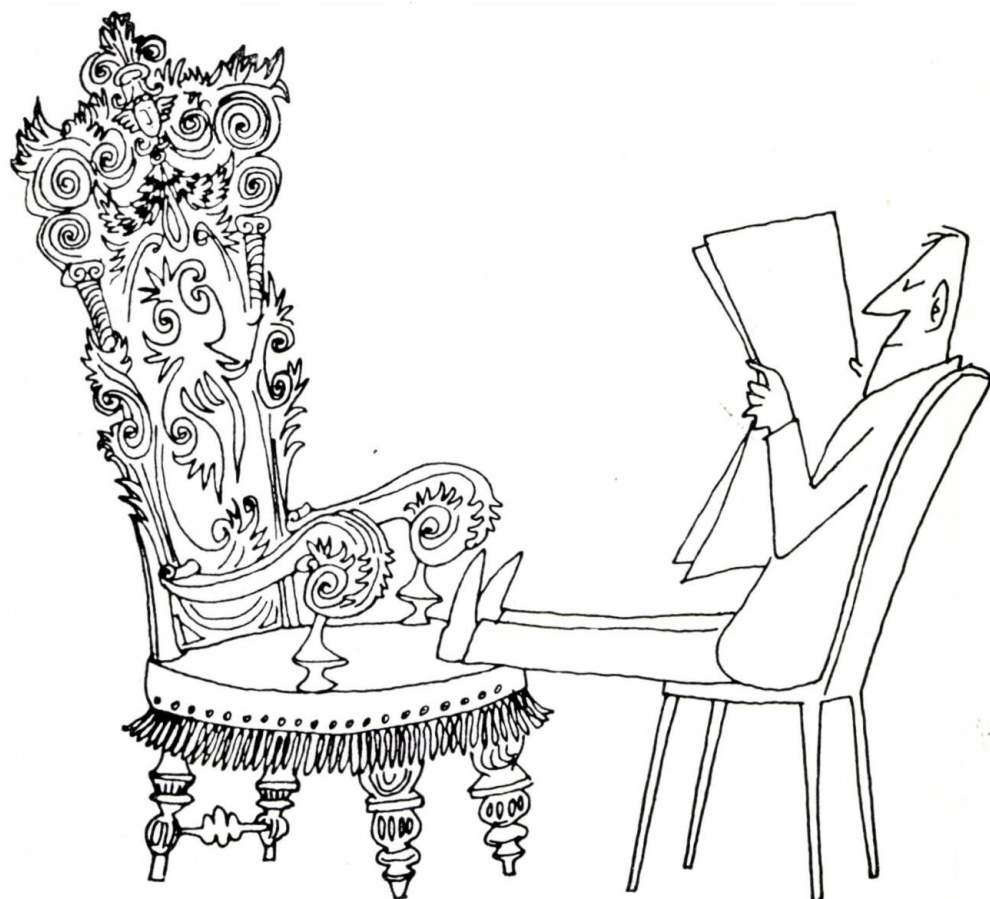

19

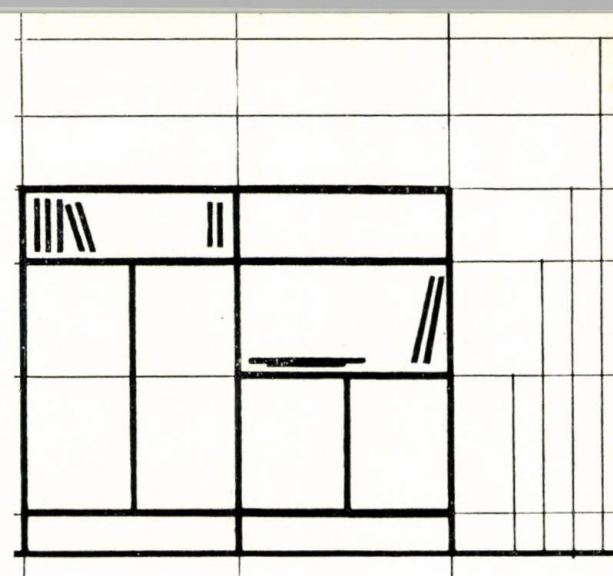

Arh. MIHAI ENESCU

AMENAJAREA INTERIOARĂ ȘI CONFORTUL LOCUINTELOR

Desen de
S. Steinberg

Una dintre problemele ce preocupă pe arhitecții din țara noastră este legată de asigurarea unui cadru corespunzător locuinței în care oamenii muncii își petrec o bună parte din viață. În rezolvarea acestei probleme, numeroși arhitecți depun o muncă susținută și entuziasă pentru ca în proiectele lor să se materializeze cerințele viitorilor locatari.

Stă în munca noastră de proiectare — ca permanent obiectiv — realizarea unei optime funcționalități bazată pe o cât mai judicioasă dimensionare a părților componente ale întregului pe care-l reprezintă apartamentul proiectat. Căutăm neîncetat soluțiile cele mai economice dar și cele mai bune «drămuind» cu deosebit simț de răspundere fiecare metru sau decimetru de suprafață construită. Studiem pînă în cele mai mici amănunte dispoziția golurilor și a plinurilor din cadrul locuințelor, pentru ca acestea din urmă să se poată bucura de o funcționare optimă, în cadrul unor amenajări interioare judicios concepute.

Se pune întrebarea: ajung aceste apartamente să funcționeze așa cum au fost ele concepute de arhitect? Satisfac ele toate cerințele pe care le presupune astăzi un nivel de viață în continuă creștere?

Iată probleme la care rîndurile de față încearcă să răspundă, arătînd în același timp cîteva aspecte esențiale legate de rezolvarea ei.

Locuințele ce se construiesc la noi în țară sînt în majoritate la nivelul ultimelor realizări de peste hotare, atît din punct de vedere al soluțiilor de plan cît și din cel al suprafețelor prevăzute. Cu toate acestea, putem vorbi de o ineficiență a locuințelor în raport cu gradul teoretic de funcționalitate gîndit de arhitect